

Návrh strategie rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašsko

Bc. Martina Abdulová

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martina Abdulová**
Osobní číslo: **M11335**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh strategie rozvoje cestovního ruchu
v regionu Valašsko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vymezte klíčové teoretické koncepty a rozvojové problémy cestovního ruchu.
- Charakterizujte nástroje na podporu rozvoje cestovního ruchu.

II. Praktická část

- Analyzujte současný stav cestovního ruchu v regionu Valašsko.
- Zhodnoťte využití nástrojů podpory rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašsko.
- Navrhněte strategii rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašsko.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011, 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.

PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada, 2011, 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **3. února 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2013**

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2019

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce přibližuje turistickou oblast Valašsko a definuje její hlavní silné a slabé stránky z hlediska cestovního ruchu. Hlavním cílem mé diplomové práce je tedy vytvoření Strategie rozvoje Valašska v oblasti cestovního ruchu. Jedná se o strategický dokument, ve kterém je zhodnocen současný stav Valašska a navrženy další možnosti rozvoje, především pro oblast cestovního ruchu. Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, do části teoretické a praktické. Teoretická část je věnována teoretickým aspektům cestovního ruchu, historii jeho vývoje a podpoře cestovního ruchu v České republice. Poslední kapitola teoretické části přibližuje metodu strategického plánování. V praktické části je vyhodnocen současný stav Valašska a předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu formou socioekonomické analýzy a SWOT analýzy a na jejím základě jsou potom stanoveny strategické cíle pro oblast cestovního ruchu, z nichž vychází navržený projekt cyklostezky.

Klíčová slova:

Cestovní ruch, Valašsko, Strategie

ABSTRACT

This thesis focuses to the Wallachia tourist area and defines its main strengths and weaknesses in tourism. The main goal of my graduation thesis is to elaborate The development strategy of the Wallachia tourism. It is a strategic document, which assesses the current state of the destination and suggests other possibilities for further development, especially in the tourism sector. This thesis has two sections, the theoretical section and the practical section. The theoretical part is devoted to theoretical aspects of tourism, the history of its development and promotion of tourism in the Czech Republic. The last chapter of the theoretical part is focused on method of strategic planning. The practical part consists of evaluation of the current status of the Wallachia tourist area, prerequisites for the development of tourism form of socio-economic analysis and SWOT analysis and determines strategic goals for the tourism sector. Referred elements are basic points for proposed project of bicycle path.

Keywords:

Tourism, Wallachia, Strategy

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Jiřímu Novosákovi, Ph.D. za jeho poskytnuté rady a připomínky při psaní mé diplomové práce. Dále mé poděkování patří všem, kteří mě při psaní diplomové práce trpělivě podporovali, poskytovali potřebné informace a pomáhali mi.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 TEORETICKÉ ASPEKTY CESTOVNÍHO RUCHU	11
1.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.2 HISTORIE VÝVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE	13
1.3 HLAVNÍ DRUHY A FORMY CESTOVNÍHO RUCHU	15
2 PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	18
3 RAJONIZACE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR	20
4 POLITIKA ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR	24
4.1 AKTÉŘI CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE	25
5 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
6 VALAŠSKO	39
6.1 VYMEZENÍ ÚZEMÍ	39
6.2 HISTORIE VALAŠSKA.....	40
6.3 PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU	41
6.3.1 Selektivní předpoklady rozvoje cestovního ruchu	41
6.3.1.1 Obyvatelstvo	41
6.3.1.2 Sídlní charakteristiky a bydlení.....	42
6.3.2 Lokalizační předpoklady	43
6.3.2.1 Přírodní předpoklady	43
Kulturně společenské předpoklady	45
6.4 REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY	52
6.4.1 Doprava v okrese Vsetín	52
6.4.2 Ubytovací a stravovací zařízení	58
6.4.3 Doplňková zařízení	59
6.5 HODNOCENÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU	61
7 PROPAGACE A AKTÉŘI CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU	66
8 SWOT ANALÝZA REGIONU VALAŠSKO	72
9 NÁVRH STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU	74
10 PROJEKTOVÁ ČÁST	79
ZÁVĚR	92
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	94
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	104
SEZNAM OBRÁZKŮ	106
SEZNAM TABULEK	107
SEZNAM PŘÍLOH	108

ÚVOD

Cestovní ruch se v dnešní době stává stále významnějším aspektem rozvoje nejen v regionálním, ale také celostátním a mezinárodním měřítku a zaslouží si mnohem více pozornosti, než se mu dostává. Cestovní ruch tvoří významnou složku světové ekonomiky i hospodářství státu. V některých oblastech tvoří dokonce hlavní zdroj příjmů obyvatel. Jedná se o významné odvětví podporující rozvoj kteréhokoliv regionu či země hlavně z toho důvodu, že úzce souvisí s celou řadou jiných odvětví či sektorů národního hospodářství a ovlivňuje je. Ze sociálního hlediska je cestovní ruch významný pro společnost tím, že poskytuje možnost poznávat cizí kultury, jejich zvyklosti a tradice a také přírodní bohatství jiných území. Pro regiony představuje také velký ekonomický význam, kdy poskytuje pracovní místa, čímž se podílí na růstu zaměstnanosti v regionu, představuje příliv finančních prostředků do rozpočtů a obecně zvyšuje životní úroveň daného regionu.

Rozvoj cestovního ruchu na Valašsku je teprve ve svých prvopočátcích. Valašsko je příhraničním odlehlým regionem a svou rozlohou pokrývá celé území okresu Vsetín, který je jedním z okresů řazených mezi regiony se soustředěnou podporou státu, jako okres s nadprůměrně vysokou nezaměstnaností. Vzhledem k těmto skutečnostem je třeba využít rozvoje cestovního ruchu, jako významného stabilizačního a rozvojového prvku díky jeho schopnosti vyrovnávat regionální disparity, vytvářet nová pracovní místa a podnikatelské příležitosti v tomto regionu. Vzhledem k tomu, že region skýtá velké množství kulturních a přírodních památek, velmi ráda bych prozkoumala důkladněji jeho turistické možnosti a s nimi spojené problémy a navrhla případné alternativy rozvoje, neboť se domnívám, že turistický potenciál Valašska není zcela využit.

Práce je zpracována jako strategie rozvoje, která je výsledkem metody strategického plánování. Hlavním rysem strategického plánování je koordinace veřejných a soukromých aktivit, růst hospodářské prosperity a posílení sociální stability regionu. Prostřednictvím strategického plánování má region možnost odhalit a uvědomit si své nedostatky a naopak přednosti, se kterými je třeba správně pracovat a účelně je včas řešit. Význam strategického plánování na všech úrovních byl umocněn alternativou čerpat finanční prostředky z fondů EU. Hlavním cílem této diplomové práce je zpracování strategie rozvoje cestovního ruchu pro oblast Valašska.

Samotná práce je podle doporučení členěna standardně na část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou nejdříve rozebrány teoretické aspekty cestovního ruchu, jako je historie vývoje cestovního ruchu v České republice, nebo hlavní druhy a formy cestovního ruchu. Další kapitoly tvoří předpoklady rozvoje cestovního ruchu, rajonizace cestovního ruchu v České republice a politika rozvoje cestovního ruchu v České republice. Poslední kapitola teoretické části se věnuje problematice strategického plánování. Na což navazuje praktická část, která je zpracována podle postupu strategického plánování. Je zde vyhodnocen současný stav Valašska a předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu formou socioekonomické analýzy. Tyto informace jsou dále využity jako podklad pro zpracování SWOT analýzy a na jejím základě jsou potom stanoveny strategické cíle a možnosti dalšího rozvoje Valašska v oblasti cestovního ruchu, z nichž vychází navržený projekt cyklostezky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÉ ASPEKTY CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch je poměrně mladý obor, který má multidisciplinární charakter a propojuje různé ekonomické sektory. Často bývá odborníky označován jako fenomén 21. století. Začátek rozvoje současného moderního typu cestovního ruchu je však datován od přelomu 19. a 20. století (Hesková, 2006, s. 9).

Právě tato mnohohledovost a poměrná složitost cestovního ruchu dává předpoklady pro jeho vnímání z různých oblastí (Malá, 2002, s. 6). Je zřejmé, že cestovní ruch je ovlivňován různými vlivy prostředí a cestovní ruch naopak zase ovlivňuje prostředí, ve kterém se rozvíjí. Podle Vystoupila a kol. (2006, s. 7) se toto prostředí dělí na:

- **Ekonomické**, kde je zkoumán význam cestovního ruchu pro ekonomiku regionů a států. Jde zejména o vliv cestovního ruchu na vytváření podnikatelských a pracovních příležitostí, vliv na platební bilanci a státní rozpočet;
- **Ekologické**, zabývající se fungováním cestovního ruchu v souladu s životním prostředím. Jakékoliv narušení krajiny vede také k narušení cestovního ruchu. Mezi hlavní negativní vlivy cestovního ruchu na životní prostředí patří především zplodiny, odpad, narušení reliéfu krajiny aj. Existují však také jisté pozitivní vlivy cestovního ruchu na životní prostředí jako je vznik chráněných území, usměrňování návštěvníků, získávání finančních prostředků na ochranu krajiny aj.;
- **Geografické**, které sleduje geografické podmínky daného území, jeho vhodnost pro rozvoj cestovního ruchu a vazby cestovního ruchu na toto prostředí;
- **Sociologické a psychologické**, jehož podstatou je sledování vlivu cestovního ruchu na člověka a vztahu mezi nimi. Cestovní ruch tvoří silný motivační faktor k cestování;
- **Technologické**, zahrnující dopravní infrastrukturu (rychlost, bezpečnost, pravidelnost, kvalita atd.) a rozvoj ubytovacích a stravovacích zařízení;
- **Politické**, kdy státy přijímají různé celostátní koncepty řešící cestovní ruch na celém jejich území;
- **Informační**, která umožňuje zákazníkům lepší orientaci v nabídce, čímž zvyšuje zájem potencionálních klientů.

Cestovní ruch jako významné rozvíjející se odvětví se stal v globálním měřítku neodmyslitelnou součástí dnešní moderní společnosti. Jedná se nejen o velmi výraznou složkou spotřeby člověka, ale i rostoucí ekonomický fenomén. Do míst uskutečňování cestovního ruchu se lidé musejí přepravit, musí jim být vytvořeny podmínky pro jejich pobyt, i pro samotné využití volného času, čímž se stává cestovní ruch i důležitou oblastí podnikatelských příležitostí a také faktorem rozvoje regionů, národních ekonomik i ekonomiky světové (Malá, 2002, s. 5).

Vzhledem k tomu, že pojem cestovní ruch je stěžejním pojmem celé této práce, je vhodné znát jeho definici, nebo alespoň vymezení. Důležité je vědět také to, jak se cestovní ruch v naší zemi postupně vyvíjel a co jej ovlivnilo, než dospěl do své současné podoby a významu. Z tohoto důvodu je v práci uveden také historický aspekt cestovního ruchu, paralelně s vývojem naší republiky.

1.1 Definice cestovního ruchu

Cestovní ruch nemá jasně stanovenou a jednoduchou definici. Její výklad je ovlivněn disciplínou, ze které je na ni nahlíženo.

Jestliže podle Indrové (2009, s. 11) shrneme podstatné stránky cestovního ruchu v dostatečné míře všeobecnosti, je nutno uvést alespoň tyto *základní rysy cestovního ruchu*:

- Podmínka dočasné změny místa trvalého bydliště a dočasnosti pobytu mimo něj,
- nevýdělečný charakter pobytu a cesty realizované během volného času lidí a
- mezilidské vztahy, jež cestovní ruch vyvolává.

V roce 1991 byla v Ottavě pořádána Mezinárodní konference o statistice cestovního ruchu pod záštitou Světové organizace cestovního ruchu WTO (World tourism organization) a zde byla stanovena jednotná definice cestovního ruchu shrnutím většiny předchozích a cestovní ruch byl tedy podle WTO definován takto: *"Za cestovní ruch se považuje činnost osoby, cestující na přechodnou dobu (u mezinárodního cestovního ruchu maximálně jeden rok, u domácího šest měsíců) do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávat výdělečnou činnost v navštíveném místě (trvalý či přechodný pracovní poměr)."* (Foret a Foretová, 2001, s. 16)

1.2 Historie vývoje cestovního ruchu v České republice

Na našem území se patrně cestovní ruch rozvíjel už v 19. století, tehdejší návrat k romantismu vedl k řadě výletů do přírody a do hor, horolezectví aj. V roce 1888 vznikl Klub českých turistů s ústředním působením v Čechách a postupně se rozšířil na Moravu a Slezsko. Oblíbenými byly i cyklistické zájezdy. V tomto období docházelo k rozšiřování veřejné dopravy, zkracování pracovní doby a tím i k přibývání volného času lidí, což mělo pozitivní vliv právě na rozvoj cestovního ruchu (Holeček, 2004, s. 43; Hrala, 2002, s. 22).

Období do roku 1918

V předválečném období se v úrovni cestovního ruchu odrážely místní poměry, neboť na rozdíl od jiných států jsme byli odkázáni pouze na naše malé území, neboť jsme nebyli země příliš bohatá. Proto vznikla turistika, která kladla důraz především na objevování krás naší vlasti a historii našich krajů, naopak mnohem menší roli v tehdejší době hrál význam pobytu v přírodě (Hrala, 2002, s. 22).

Období 1918 – 1948

Vznikem samostatného Československa v roce 1918 byly nově otevřeny dveře cestovnímu ruchu u nás. Tento rozvoj cestovního ruchu lze spojovat s ambicemi tehdejší největší turistické organizace u nás, Klubu československých turistů (Hrala, 2002, s. 24). Domácí cestovní ruch se v tomto období odehrával převážně v letních měsících. Na zahraničním cestovním ruchu měly největší podíl naše sousední státy. Typická byla v tomto období převaha nabídky ubytovacích zařízení nad poptávkou (Hesková, 2006, s. 50).

Po první světové válce vznikalo také více podniků zaměřujících se na cestovní ruch. Nejznámější byla cestovní kancelář Čedok, která vznikla v roce 1920 a zařadila se mezi největší lidry v domácím i zahraničním cestovním ruchu (Hesková, 2006, s. 51.) Do České republiky přijíždělo stále více turistů a začalo se rozvíjet i lázeňství. Hospodářská krize na počátku třicátých let přinesla s sebou velkou nezaměstnanost a značný útlum cestovního ruchu (Holeček, 2004, s. 43).

Důležitá statistická data o cestovním ruchu v Československu byla shromažďována postupně. Roku 1919 vznikl Státní úřad statistický. První informace ohledně ubytovacích zařízení zaznamenávalo Ministerstvo průmyslu, obchodu a živnosti ve Státním adresáři hotelů v Republice československé. Československá republika patřila v letech 1921-1937 k velmi významným evropským zemím z hlediska zahraničního cestovního ruchu (Hrala, 2002, s. 26).

Období 1948-1989

Po změně společensko-politických poměrů se výrazně změnily také podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a v návaznosti na to také jeho formy a druhy u nás. Hlavní překážkou v rozvoji cestovního ruchu bylo omezení svobodného cestování do zahraničí, kdy prvním významným omezujícím krokem byly znárodňovací dekrety pro soukromý sektor cestovního ruchu z předválečného Československa a následné znárodňování majetků největších soukromých podnikatelských subjektů (Hrala, 2002, s. 28). Říká se, že v tomto období začal masový rozpuk organizovaného cestovního ruchu, neboť mimo volný cestovní ruch zastoupený služebními cestami, se stále častěji objevoval cestovní ruch s motivem léčebných pobytů či podnikové rekreace (Hesková, 2006, s. 51).

Období po roce 1990

Zde se opět podepsala změna politických poměrů, kdy byl prvním krokem v roce 1991 zákon o tzv. malé privatizaci, kterým byla navracena znárodněná zařízení cestovního ruchu. Následná velká privatizace v letech 1993-2000 znamenala zásadní změnu majetkových poměrů u některých dalších zařízení infrastruktury cestovního ruchu. Po otevření hranic se zcela zásadně změnila i poptávka v cestovním ruchu (Hrala, 2002, s. 32).

V současnosti obyvatelé České republiky z 60% tráví letní dovolené mimo své bydliště, z tohoto počtu potom 57% v tuzemsku a 43% v zahraničí. Letní zahraniční dovolenou tráví celých 75% účastníků u moře, 12% na poznávacích zájezdech a 13% návštěvou známých či příbuzných (Holeček, 2004, s. 44).

Stejně tak, jako se liší pohledy na definici cestovního ruchu, nejinak je tomu u definování hlavních forem a druhů cestovního ruchu v literatuře. Nicméně, pro každý region je typický nějaký druh, či forma cestovního ruchu, vzhledem k tomu, že praktická část se věnuje turistické oblasti Valašsko, která je spíše venkovskou oblastí a rozvíjí se zde z převážné části cestovní ruch za účelem rekreace, odpočinku, sportovního vyžití, ale také za účelem poznávání místní kultury, tradic a zvyků, je důležité si vymezit, do jaké kategorie cestovního ruchu tyto aktivity spadají. Z tohoto důvodu je zde uvedena kapitola s názvem hlavní druhy a formy cestovního ruchu, neboť typologie cestovního ruchu je nedílnou součástí definice tohoto pojmu.

1.3 Hlavní druhy a formy cestovního ruchu

Cestovní ruch nelze vymezit jen v jeho všeobecné rovině, neboť by to bylo nedostačující. Tento fenomén se vyskytuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a možnostech nabídky (Hesková, 2006, s. 26).

Formy cestovního ruchu – určujeme na základě okolností, které jej ovlivňují a důsledků, které přináší. U rozlišení forem cestovního ruchu záleží na zvolených kritériích. Velmi využívané je dělení cestovního ruchu dle motivu. V tomto ohledu se dle Foreta a Foretové (2001, s. 17) a jiných autorů dělí cestovní ruch na:

Tabulka 1 Dělení forem cestovního ruchu (Zdroj: Foret a Foretová, 2001, s. 17)

Rekreační cestovní ruch	Cestovní ruch za účelem odpočinku a reprodukce fyzických a duševních sil, který má zpravidla krátkodobé trvání;
Kulturně-poznávací cestovní ruch	Zaměřen na poznávání například historie, kultury, tradic či zvyků určitého národa. Jeho úkolem je rozšíření kulturně společenského přehledu jeho účastníků. Mohou zde patřit také návštěvy parků, přírodních rezervací, chráněných krajinných oblastí atd.
Nábožensky orientovaný cestovní ruch	Někdy nazýván také jako poutní turistika. Jedná se o návštěvy posvátných či poutních míst, církevních památek, uměleckých děl, přírodních zajímavostí jako jsou vodopády či jeskyně.
Společenský cestovní ruch	Při tomto cestovním ruchu jde o setkávání příbuzných, nebo obecně o společenský život člověka
Zdravotně orientovaný cestovní ruch	Zahrnuje zdravotní prevenci, rehabilitaci, rekonvalescenci v lázních či jiných zařízeních

Sportovní cestovní ruch	Zahrnuje krátkodobé i dlouhodobé pobyty se sportovní náplní
Dobrodružný cestovní ruch	Zde patří zejména různé adrenalinové sporty
Cestovní ruch s profesními motivy	<ul style="list-style-type: none"> - Obchodní cestovní ruch – obchodně orientované služební cesty - Kongresový cestovní ruch – konference, semináře... - Cestovní ruch veletrhů a výstav - Incentivní cestovní ruch – je využíván zaměstnavatelem ke stimulaci pracovního výkonu

Druhy cestovního ruchu určujeme na základě motivace účasti na cestovním ruchu. Pro členění druhů cestovního ruchu jsou využívána různá kritéria, například podle Malé (2002, s. 20), se kterým se ztotožňuje dále také Hesková (2006, s. 27), se jedná o kritéria:

Podle místa realizace se cestovní ruch člení na domácí cestovní ruch, při kterém jeho účastníci nepřekračují hranice své země, nebo zahraniční cestovní ruch, který může být buď výjezdový, nebo příjezdový. Jestliže občané dané země vyjíždějí do zahraničí, jedná se o výjezdový cestovní ruch, opačná je tedy definice příjezdového cestovního ruchu. Specifickou součástí příjezdového cestovního ruchu pak bývá tranzitní cestovní ruch, který představuje průjezd zahraničních účastníků cestovního ruchu přes území určité země, za účelem realizace cestovního ruchu na území země další.

Podle kritéria místa realizace můžeme cestovní ruch rozlišovat také městský a venkovský. Městský cestovní ruch lze podle Výkladového slovníku cestovního ruchu – Pásková, Zelenka (2002, s. 174) – označit za *“druh cestovního ruchu, jehož účastníci jsou motivováni návštěvou měst a jejich atraktivit a služeb a je velmi často motivován a koncentrován okolo známých památek“*. Venkovský cestovní ruch je často nazýván zelenou turistikou, kdy se cestovní ruch uskutečňuje ve volné přírodě na venkově. Pro naši republiku je typickým druhem venkovského cestovního ruchu chataření a chalupaření, tzv. trend druhého bydlení. Mezi nejznámější typy venkovského cestovního ruchu patří také agroturistika. Pod tímto pojmem si můžeme představit něco jako dovolenou na statku se získáním nových zkušeností a poznání života na zemědělské farmě a venkově obecně. Dalším typem venkovského cestovního ruchu je ekoagroturismus, který se svou definicí shoduje s agroturismem s tím rozdílem, že je provozován na ekologické farmě. Dalším je ekoturismus, pro který je typické putování přírodou a její pozorování s ohledem na ni a její udržitelnost pro další generace (Drobná, 2010, s. 136 - 137).

V rámci venkovského cestovního ruchu rozlišujeme také hipoturistiku a cykloturistiku. Hipoturistika je poměrně mladým odvětvím v oblasti cestovního ruchu a až v posledních letech začíná teprve nabírat na významu. Je to nový způsob trávení volného času na hřebetě koně, přičemž se jedná o pobyt v přírodě a hlavním motivem je poznávání okolí. Popularita putování v sedle roste, jezdecké stezky vzbuzují zájem jak u domácích, tak u zahraničních turistů. (Otavská plavba, 2002)

Podle vztahu k platební bilanci státu mluvíme o cestovním ruchu aktivním, který zahrnuje příjezdy zahraničních turistů do určité země a znamená přínos pro platební bilanci státu a o cestovním ruchu pasivním, jenž zahrnuje výjezdy obyvatel určité země do zahraničí a tím znamená odčerpávání devizových prostředků a tím má také pasivní vliv na platební bilanci státu.

Vzhledem k počtu účastníků může být cestovní ruch individuální nebo skupinový. Individuální je založen na samostatném cestování a organizování pobytu jednotlivcem, či malou skupinou lidí. U skupinového potom cestují jeho účastníci v organizovaných skupinách.

Podle věku účastníků existuje cestovní ruch dětí, který je určen pro děti ve věku do 15 let, které se zúčastňují organizovaných pobytů bez účasti svých rodičů, mládežnický, jenž je spojen s cestováním mladých lidí ve věku 15 - 25 let, rodinný, který zahrnuje rodinné rekreace. A konečně seniorský cestovní ruch, který je určen pro seniory, kteří mohou cestovat na delší dobu a častěji. Vzhledem k neustálému stárnutí populace a prodlužování průměrného věku je tento typ cestovního ruchu stále populárnější. Tento typ cestovního ruchu patří k těm nejrychleji rostoucím.

Dalším kritériem je *doba trvání pobytu* cestovního ruchu, kdy se člení na krátkodobý (do 3 dnů) a dlouhodobý cestovní ruch (déle než 3 dny a kratší než 1 rok nebo 6 měsíců).

Důležitá jsou také další kritéria neméně ovlivňující klasifikaci cestovního ruchu jako je *roční období, použití dopravního prostředku, cílová destinace, způsob ubytování* apod. Tyto uvedené formy a druhy cestovního ruchu se však mohou dále rozšiřovat či také lišit. O některých typech CR se například literatura téměř nezmiňuje, jedná se např. o sociálně nežádoucí CR. Mezi více specifické druhy cestovního ruchu patří například lovecký cestovní ruch, kulinářská turistika, filmový cestovní ruch, cestovní ruch homosexuálů či dobrovolnický cestovní ruch (Foret a Foretová, 2001, s. 38; Hesková, 2006, s. 30).

2 PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Vzhledem k tomu, že v praktické části je analyzován potenciál Valašska pro rozvoj odvětví cestovního ruchu, jsou na tomto místě uvedeny teoretické aspekty toho, jak analýza probíhá. Ačkoli jsou faktory a předpoklady, které ovlivňují rozvoj kteréhokoli území rozdílné, jejich hlavní kategorie se v literatuře příliš nemění. Zde je definována teoretická podstata hlavních tří kategorií předpokladů, které ovlivňují existenci a rozvoj cestovního ruchu v kterémkoliv regionu. Analýza těchto faktorů je klíčová pro zpracování stručné SWOT analýzy území a vytvoření strategie rozvoje, v praktické části diplomové práce, pro zefektivnění přístupu k regionu k oblasti rozvoje cestovního ruchu.

Toušek a kol. (2008) uvádí tři hlavní kategorie předpokladů, které ovlivňují rozvoj daného území. Jedná se o předpoklady, kterými jsou:

1. Selektivní (stimulační) faktory rozvoje cestovního ruchu

Tyto faktory svým způsobem podněcují vůbec samotný vznik cestovního ruchu v regionu. Hrala (2005, s. 12) uvádí v tomto směru objektivní a subjektivní faktory, přičemž k prvnímu typu faktorů řadí politickou a ekonomickou situaci, dosaženou životní úroveň, stupeň urbanizace, ovlivňující mimo jiné kvalitu životního prostředí aj. Mezi subjektivní faktory řadí reklamu a propagaci ovlivňující rozhodování obyvatel v rovině účasti na cestovním ruchu. Obecně jsou nejdůležitější faktory obyvatelstvo a osídlení a bydlení, částečně také ekonomická situace regionu. Holeček (2004, s. 21) definuje tyto faktory jako způsobilost společnosti dané oblasti podílet se na cestovním ruchu aktivně i pasivně. Umožňují svým způsobem vybrat obyvatele nebo oblasti, které mají nejlepší předpoklady pro cestovní ruch.

2. Lokalizační předpoklady cestovního ruchu

Dle Holečka (2004, s. 19) lokalizační předpoklady umožňují umístění aktivit cestovního ruchu do určité oblasti, přičemž rozhodující pro jejich existenci je geografická poloha oblasti a její historický vývoj.

Lokalizační faktory by také měly určovat, jaký druh cestovního ruchu by se mohl v daném území vyvíjet, pro jaký druh je území vhodné. Některá území mohou být díky svým podmínkám vhodné pro zimní sporty, jiné jsou vhodné například pro cykloturistiku, vodní sporty nebo například lázeňství, které je podmíněno výskytem přírodních léčivých zdrojů (Rygllová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 34 - 35).

Vystoupil a kol. (2011, s. 35) rozlišuje mezi nimi přírodní předpoklady a kulturně historické předpoklady.

Přírodní předpoklady, kde pro výběr destinace vhodné pro cestovní ruch patří klimatické podmínky v území, hydrologické poměry, geomorfologické poměry, reliéf a fauna či flóra. Z pohledu reliéfu jsou v rámci celé země sledovány členité formy povrchu. Nejméně přitažlivá jsou bažinatá pobřeží, skalnatá, strmá a těžce přístupná vnitrozemí. Míra návštěvnosti místa se pak odvíjí od atraktivit v jeho okolí, jako jsou skalní věže, vodopády, soutěsky, ledovcové doliny, krasové jeskyně nebo propasti. K cestovnímu ruchu lákají také vysokohorské oblasti, které nabízí množství příležitostí k realizaci zimních sportů a rekreace včetně vysokohorské turistiky během letního období. Z hydrologických jevů jsou to různé vývěry pramenů, minerálních vod, gejzíry, jezera atd. A z biogeografických například lesy, mokřady, rašeliniště, chráněné rostliny a vzácná zvířata. Klimatické poměry jsou jednou z hlavních podmínek realizace a rozmístění cestovního ruchu.

Kulturně historický potenciál pro cestovní ruch byl vytvořen člověkem, tedy jeho zásahy do krajiny a právě tímto se liší od podmínek přírodních. Lze jej dle Hraly (2005, s. 22 - 26) členit například na kulturně-historické památky, k nimž tradičně patří architektonické památky, městské historické celky, hrady, zámky, prvky lidové architektury, archeologická naleziště apod. dále se člení na kulturní zařízení zahrnující kina, muzea, či galerie a jiná zařízení obdobného charakteru a nakonec kulturní, zábavní či sportovní zařízení a akce.

3. Realizační předpoklady

Tyto podmínky mají podle Touška a kol. (2008, s. 18) hlavní roli pro poslední fázi realizace cestovního ruchu právě proto, že umožňují dané území využít pro cestovní ruch z hlediska dopravní dostupnosti a jeho nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení. S postupným rozvojem cestovního ruchu roste především význam dopravy pro jeho realizaci a rozmístění. Názor, že realizační podmínky ovlivňují pouze dopravní infrastruktura a stravovací a ubytovací zařízení je však velmi nedostačující, neboť na realizaci cestovního ruchu v daném regionu mají vliv i jiné podmínky, jako například služby poskytované tradičně v oblasti cestovního ruchu. Jsou nazývány také jako materiálně-technická základna cestovního ruchu. Na rozvoj cestovního ruchu mají vliv také vnější faktory, které s ním souvisí pouze nepřímo, mezi ně patří demografické, sociální, ekonomické, politické, právní a technické faktory.

3 RAJONIZACE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

Předpoklady, které jsou uvedeny ve druhé kapitole této práce, nejsou v rámci České republiky rozmístěny stejnoměrně. Tato skutečnost způsobuje, že existují prostorové rozdílnosti, které dávají jednotlivým územím různý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. V případě České republiky je jedním z tradičních postupů ve výzkumu regionální diferenciaci v cestovním ruchu problematika rajonizace (Kovaříková, 2009, s. 15). Během rajonizace cestovního ruchu dochází k celkovému zmapování potenciálu území pro jeho rozvoj a využitelnost pro cestovní ruch. Základními aspekty, které jsou při rajonizaci sledovány, jsou například přírodní podmínky území, vlastností území, vybavenost zařízením umožňující provoz cestovního ruchu, dopravní zařízení a také hodnotí vlivy, které snižují kvalitu území (Vaško, 2002, s. 11).

Česká republika byla po přihlédnutí k těmto kritériím rozdělena na dvě základní skupiny - území s převahou vlastností pro cestovní ruch vhodnými a území s převahou vlastností pro cestovní ruch nevhodnými. Mimoto je Česká republika rozdělena na 43 územních jednotek označených jako oblasti cestovního ruchu I., II., III., IV. Tyto oblasti se liší svým významem, vhodností pro cestovní ruch a využitelností časovou. Tato území jsou často označována jako oblasti případně podoblasti cestovního ruchu (Ryglová, 2009, s. 29).

Jak již bylo zmíněno, tak Ryglová (2009, s. 29) i Holeček (2004, s. 38) řadí oblasti cestovního ruchu podle kvality území do čtyř kategorií:

I. Kategorie – Oblastí tohoto typu je v naší republice celkem 6 a řadí se zde území s nejvíce kvalitními přírodními předpoklady a podmínkami se širokou časovou využitelností.¹ Jedná se o území s mezinárodním významem a turisticky velmi atraktivní regiony. Konkrétně zde spadají lázně v Západních Čechách, dále pak Krkonoše, Šumava, Jeseníky, Valašsko a Beskydy.

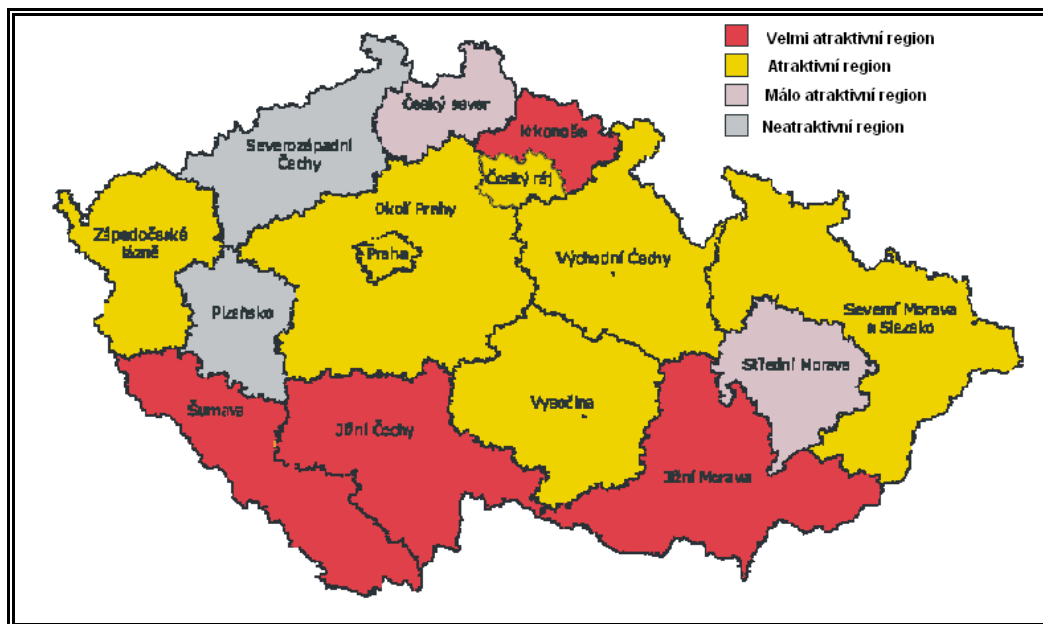
II. Kategorie – zde patří oblasti s kvalitními přírodními předpoklady a podmínkami a se smíšenou časovou využitelností, jinak jsou tato území nazývána oblastmi s celostátním významem, které jsou turisticky atraktivní, jako jsou Jizerské hory, Český ráj, Křivokládko, Posázaví, Českomoravská vrchovina, Orlické hory či Moravský kras.

¹ časová využitelnost – vyjadřuje schopnost zabezpečovat realizaci funkčního využití v průběhu roku

III. Kategorie – tyto oblasti mají u nás největší zastoupení v počtu celkově 21 oblastí. Zařazují se zde oblasti s regionálním významem, jsou to oblasti s kvalitními přírodními předpoklady, které však představují nižší zastoupení rekreačně vhodných ploch a mají smíšenou časovou využitelnost. Konkrétně zde patří Lužické hory, Podkrkonoší, Pošumaví, Broumovsko, Jesenicko, Český les, Chřiby, Slovácko, Podyjí atd. Tuto kategorii tvoří tzv. málo atraktivní regiony.

IV.kategorie – tady se zahrnují oblasti cestovního ruchu územně omezeným rozsahem rekreačně vhodných ploch s faktory, které omezují rekreační využitelnost území. Jedná se o oblasti místního významu jako Krušnohoří, Mělnicko, Blatensko nebo Pavlovské vrchy a další. Dle agentury Czech Tourism jsou tyto regiony považovány za neatraktivní regiony.

Atraktivita jednotlivých regionů je zachycena na následujícím obrázku č. 1.

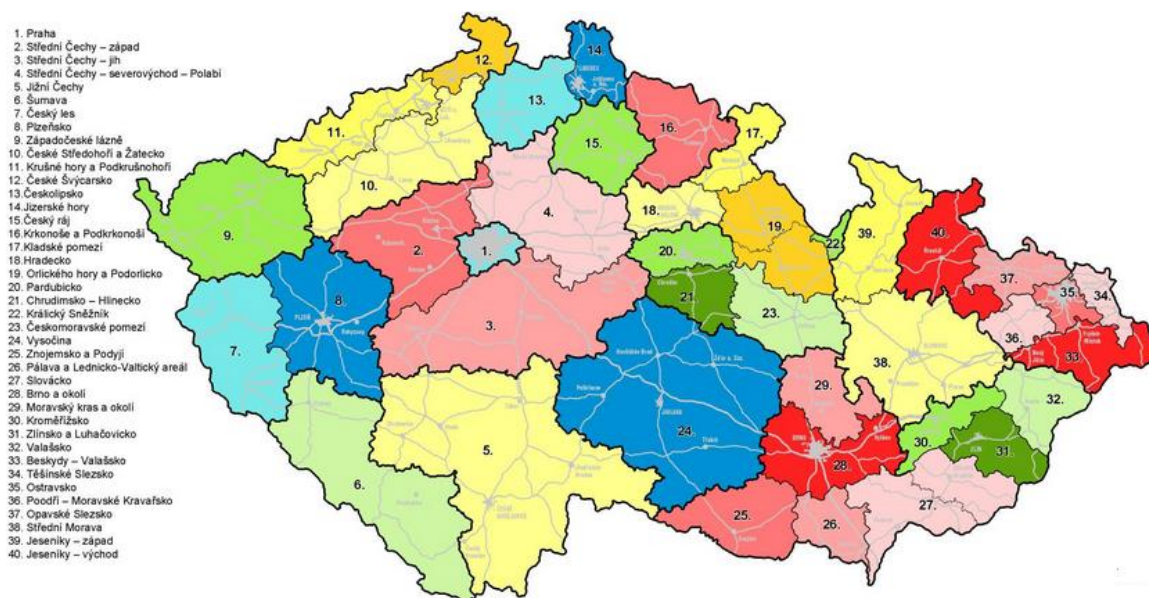
Obrázek 1 Turistický potenciál regionů ČR (Zdroj: Czech Tourism)

Z obrázku je patrné, že území v rámci regionu Severní Morava a Slezsko a turistické oblasti Valašsko spadá do kategorie atraktivní region. Stejně tak dle rozdělení kategorií podle Rydlové je Valašsko jednou z oblastí s nejvíce kvalitními přírodními předpoklady a podmínkami se širokou časovou využitelností. Z tohoto faktu vyplývá, že sledované území Valašsko má svému návštěvníkovi co nabídnout a že existuje jisté povědomí o atraktivitě míst, které se zde nacházejí.

Při členění České republiky na tzv. turistické regiony byl uplatněn marketingový přístup, na základě kterého v letech 1998-1999 agentura Czech Tourism rozdělila území ČR do 17 turistických regionů, které se dále člení na 40 turistických oblastí pro účely rozvoje domácího cestovního ruchu. Oboje je zachyceno na následujících obrázcích č. 2 a č. 3.

Obrázek 2 Turistické regiony ČR (Zdroj: Czech Tourism, ©2005-2013c)

Obrázek 3 Turistické oblasti ČR (Zdroj: Czech Tourism, ©2005-2013c)

Oblast Valašsko je na obrázku č. 3 zmapována pod číslem oblasti 32. V tomto směru upozorňuje Kovaříková (2009, s. 20) na to, že je poněkud problematická skutečnost, že vymezení hranic turistických regionů a oblastí podle agentury Czech Tourism, neodpovídá ad-

ministrativním hranicím jednotlivých krajů v České republice (příp. okresů). Přesto, že pro turistu je toto členění turistických regionů a oblastí provedené agenturou Czech Tourism přehledné a praktické, problémy často vznikají v oblasti:

- Rozdílnosti statistického hodnocení dat na jedné straně agenturou Czech Tourism pro turistické regiony a oblasti a na straně druhé pro kraje a okresy, které zpracovává Český statistický úřad
- Potřeby úzké spolupráce a koordinace aktivit více územně-správních celků ve formulování rozvojové politiky turistických regionů a oblastí
- Omezeného respektování turistických regionů a oblastí ze strany například rozvojových institucí

4 POLITIKA ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU V ČR

Tato kapitola je z hlediska rozvoje cestovního ruchu velmi důležitá, neboť právě politická rozhodnutí vymezují přesný prostor pro začlenění cestovního ruchu do hospodářsko-politického systému a umožňují tím využití jeho všestranného potenciálu pro naplňování strategických cílů společnosti. Zavádějící je, že v zahraničí existuje celá řada publikací zabývajících se problematikou politiky cestovního ruchu, zatímco v České republice se objevují pouze některá dílčí témata v publikacích o cestovním ruchu, regionálním rozvoji, veřejné správě či politice životního prostředí aj. (Tittelbachová, 2011, s. 16).

Na politiku cestovního ruchu je možno pohlížet z několika hledisek, obvykle jsou však rozlišovány tři základní typy hospodářsko-politického systému podle míry zásahu státu do této problematiky. V první skupině stát vůbec nezasahuje nebo zasahuje pouze velmi omezeně, druhou skupinu tvoří koncepty, kdy stát přijímá jistá opatření pro rozvoj cestovního ruchu a nakonec v rámci třetí skupiny stát do problematiky cestovního ruchu zasahuje velmi výrazně, reguluje ji a působení trhu značně omezuje. Keller a Bieger (2001, s. 65) uvádějí ještě další typy. Jedná se o tzv. pragmatickou politiku turismu, kdy je rozvoj cestovního ruchu zcela bez státních zásahů a opatření vláda přijímá jen k řešení konkrétních problémů dle potřeby, čímž umožňuje reagovat na problémy flexibilně a účelně. Tento typ politiky se využívá převážně ve fázi rozvoje cestovního ruchu a poté přechází do jedné z forem koncepční politiky. Druhým typem je liberální politika turismu, při které stát vytváří pouze legislativní, ekonomické a společenské podmínky pro soukromý sektor, podporuje podnikání, umožňuje lepší přístup k trhu a reguluje cestovní ruch pouze tam, kde je to nutné z hlediska jiných politik (ochrana životního prostředí či sociální oblast). Další typ politiky cestovního ruchu je koncepční politika turismu. Jedná se o opačnou politiku oproti pragmatické, jsou stanoveny cíle, opatření a podmínky a kompetence pro hlavní aktéry. Posledními typy jsou univerzálně plánovací politika turismu využívaná převážně v rozvojových zemích a komplexní politika cestovního ruchu, která hledá průnik politiky cestovního ruchu s jinými politikami, převážně z ekonomické oblasti.

4.1 Aktéři cestovního ruchu v České republice

Aktéři politiky cestovního ruchu mají k dispozici poměrně širokou škálu nástrojů k dosažení stanovených cílů. Navíc podpora a politika cestovního ruchu probíhá na několika úrovních. Na národní úrovni spočívá zejména v zajištění základní infrastruktury – jako je výstavba komunikací, železnic, letiště apod., Důležité je také ovlivnění cestovního ruchu skrze územní plánování, systém daní či legislativu. Odvětví cestovního ruchu je podporováno prostřednictvím Státního programu podpory cestovního ruchu, který je financován z prostředků státního rozpočtu. Nástroje, které politika cestovního ruchu využívá, aby svých cílů dosáhla, mohou být dvojího typu a to nástroje působící na turistické veličiny přímo a účelně, nebo nástroje působící zprostředkovaně. Nástroje mohou spadat do oblastí ekonomické, právní, sociální, zdravotnické aj. Z těchto jsou nejvíce využívány ekonomické nástroje, mezi které řadíme různé subvence, bezúročné půjčky, organizace pro podporu cestovního ruchu jako je Czech Tourism, patří sem mimo tyto nástroje dále například také daňová zvýhodnění aj. (Holeček, 2004, s. 58).

Na politice cestovního ruchu se mohou podílet instituce rozdílného typu, a jak již bylo řečeno také na několika úrovních. Podle úrovně, na které se o politice cestovního ruchu rozhoduje, rozlišujeme mezinárodní, národní, místní a mikroregionální úroveň. Aktéři cestovního ruchu dle jednotlivých úrovní jejich kompetence v rámci cestovního ruchu jsou shrnuti v tabulce č. 2.

Tabulka 2 Aktéři cestovního ruchu v ČR (vlastní zpracování)

MEZINÁRODNÍ ÚROVEŇ	WTO (World tourist organization)
	OECD (Organisation for economic co-operation and development)
	IAT (Mezinárodní akademie cestovního ruchu)
	FIJET (Mezinárodní federace novinářů a spisovatelů píšících o cestovním ruchu)
	Fondy EU a Operační programy
NÁRODNÍ ÚROVEŇ	MMR a ostatní ministerstva
	CZECH TOURISM
	Cestovní kanceláře
REGIONÁLNÍ ÚROVEŇ	Kraje
	Regiony soudržnosti
MÍSTNÍ ÚROVEŇ	Obce
	Svazky obcí
	MAS
	Organizace cestovního ruchu
	Destinační management
	Klastry cestovního ruchu
	Informační centra

Na *mezinárodní úrovni* existují různé mezinárodní politiky cestovního ruchu usilující o jeho všestranný rozvoj a odstraňování bariér, jako je organizace při OSN Světová organizace cestovního ruchu (WTO) se sídlem v Madridu či OECD. Mimo to vznikla celá řada nevládních organizací, mezi které patří Mezinárodní akademie cestovního ruchu IAT nebo Mezinárodní federace novinářů a spisovatelů píšících o cestovním ruchu FIJET (Holeček, 2004, s. 46; Vaško, 2002, s. 25 - 26).

Před vstupem ČR do EU bylo možno pro aktivity v rámci cestovního ruchu využít prostředky z předvstupních programů EU, jako byl Phare CBC či Sapard. V roce 2004 vstoupila Česká republika do Evropské unie, čímž mimo jiné získala možnost využívat podpory prostřednictvím čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. V souvislosti se zařazením cestovního ruchu do podporovaných oblastí kohezní politiky EU došlo k výrazné změně v rámci finanční podpory politiky cestovního ruchu v České republice. Díky tomu, že se stal cestovní ruch významnou oblastí podpory strukturálních fondů EU, získala politika cestovního ruchu poměrně velké finanční zdroje pro svoji realizaci (1,7 – 1,8 mld. €). Na druhou stranu koncipování jednotlivých operačních programů ve vztahu k cestovnímu ruchu vedlo k velké roztržitosti jeho podpory a ztrátě účinných nástrojů koordinace jednotlivých aktivit. Těžiště podpory cestovního ruchu se přesunulo na regionální úroveň, konkrétně do Regionálních operačních programů (dále jen ROP). (MMR, 2012)

V současném programovacím období podpora ze zdrojů Evropské unie, určená přímo na cestovní ruch, činí více než 6 mld. eur ročně. Částka 3,8 miliardy eur je vyčleněna na zlepšování služeb cestovního ruchu, 1,4 miliardy eur na ochranu a rozvoj přírodních krás a 1,1 miliardy eur na jejich propagaci. Kromě toho lze poskytnout finanční prostředky také na infrastrukturu a služby související s cestovním ruchem z jiných položek rozpočtu. (Inforegio, 2004)

Pro cestovní ruch jsou v programovacím období 2007 – 2013 v rámci České republiky podstatné především tyto programy: v gesci Ministerstva pro místní rozvoj je to IOP, MZe (OP Podpora rozvoje venkova) - venkovská turistika, MŽP (OP Životní prostředí) - podpora šetrných forem cestovního ruchu, MD (OP Doprava) programy budování cyklistické infrastruktury, MK (IOP Priorita 5 a další finanční zdroje) - podpora památek kulturního dědictví, MPSV (OP Lidské zdroje a zaměstnanost) - vybrané aktivity vzdělávání a školení v odvětví cestovního ruchu, MZV - podpora tvorby image ČR) a MŠMT (OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Věda a výzkum) - např. podpora vzdělávání a výzkumu v oblasti cestovního ruchu. Dalšími programy, které svou existencí cestovní ruch podporují, jsou ROPy, Programy přeshraniční spolupráce a Program rozvoje venkova (PRV). Tyto programy představují v současné době hlavní nástroje realizace státní politiky cestovního ruchu v ČR. Další možností, jak financovat projektový záměr v oblasti cestovního ruchu, je využití zdrojů z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). (MMR, 2012)

Na *národní úrovni* potom kromě veřejnoprávních institucí jako je stát, mohou fungovat také různá zájmová sdružení. V roce 2003 byl schválen Národní rozvojový plán České republiky, který obsahuje sektorovou část Cestovní ruch a lázeňství. V roce 2010 byl Ministerstvem pro místní rozvoj schválen Národní program podpory cestovního ruchu na období 2010 - 2013. Na národní rozvojový plán České republiky se sektorovou částí Cestovní ruch a lázeňství, který vznikl v roce 2003, navazuje Koncepce státní politiky cestovního ruchu pro období 2007-2013. Ke konci roku 2011 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR zahájilo zpracování nové Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na následující období 2014 – 2020.

Ve většině zemí je cestovní ruch řízen samostatným ministerstvem, v České republice má cestovní ruch na starosti **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR** (dále jen MMR) se samostatným odborem cestovního ruchu, které dále spolupracuje s dalšími ministerstvy a regionálními sdruženími a organizacemi, nebo také místní správou.

Úkolem MMR v oblasti cestovního ruchu je využívání legislativních nástrojů při vytváření podmínek pro jeho rozvoj v České republice. MMR s pomocí jasně daných pravidel dosahuje lepší ochrany spotřebitele a stanovuje pravidla pro provoz cestovních kanceláří a agentur. Ve velké míře je také zapojeno do aktivit mezinárodních organizací působících v oblasti cestovního ruchu a svou činnost prezentuje na odborných konferencích a veletrzích cestovního ruchu. (MMR, 2009b)

Zastřešující organizací cestovního ruchu v ČR je **Česká centrála cestovního ruchu (Czech Tourism)**, která má v rukou samotnou propagaci cestovního ruchu České republiky. Byla zřízena v roce 1993 MMR pro potřeby podpory a rozvoje podnikatelských aktivit v oblasti cestovního ruchu. Cílem Czech Tourismu je propagace České republiky jako atraktivní turistické destinace na zahraničním a od roku 2003 také na domácím trhu. Jedná se o příspěvkovou organizaci zřízenou k plnění úkolů v oblasti cestovního ruchu. (Vaško, 2002, s. 29)

Czech Tourism koordinuje propagaci cestovního ruchu s aktivitami, které provádí podnikatelské subjekty a rozvíjí střednědobou a aktuální strategii pro marketing cestovního ruchu (Vaško, 2002, s. 29).

V rámci podpory příjezdového a domácího cestovního ruchu se Czech Tourism zaměřuje na propagaci konkrétních oblastí cestovního ruchu, kterými jsou lázeňství, česká gastronomie, kongresová a incentivní turistika a golfová turistika. Kromě těchto zmíněných ob-

lastí Czech Tourism dlouhodobě propaguje v domácím cestovním ruchu regionální akce, které byly vybrány ve spolupráci se zástupci krajů. Za tímto účelem provozuje portál www.kudyznudy.cz, který je oficiálním zdrojem informací o domácím cestovním ruchu na internetu. (Czech Tourism, ©1993-2013)

K dosažení svých cílů podporuje všestranný rozvoj domácího a příjezdového cestovního ruchu, koordinaci marketingových aktivit na domácím a zahraničním trhu, spolupráci v oblasti cestovního ruchu s úředními a územními orgány veřejné správy, profesními organizacemi, peněžními ústavy, školami, výzkumnými a poradenskými institucemi atd. Snaží se o vytvoření příznivé image České republiky pro turismus a její prosazování na domácím i zahraničním trhu. V rámci svých marketingových aktivit Czech Tourism podporuje cestovní ruch v regionech na třech úrovních a to zpracováním programů rozvoje turistických regionů, grantovou politikou a regionální prezentací (Vaško, 2002, s. 29 - 35).

Na organizovaném cestovním ruchu na národní úrovni se v České republice v neposlední řadě podílejí také cestovní kanceláře a cestovní agentury. Jejich zájem je často orientován jen na pasivní zahraniční cestovní ruch, ale mnohé z nich se významně podílejí i na rozvoji domácího cestovního ruchu. Zejména v posledních 2 – 3 letech začíná výrazně stoupat počet turistů domácích i zahraničních, kteří své pobyty organizují bez využití služeb těchto aktérů. Tento trend je podporován rychlým rozvojem internetu, umožňujícího jednak přístup k obrovskému množství informací a jednak realizací přímých rezervací ubytování, služeb či jiných atraktivit. (Destinační management Moravsko-Slezský, 2005)

Na *regionální úrovni* vznikla řada dokumentů zasahujících do oblasti cestovního ruchu také na této úrovni. Jedná se zejména o dokumenty strategie rozvoje jednotlivých krajů, ale také dokument Agenda 21. Na regionální, ale také mikroregionální úrovni v souvislosti s dokumentem Agenda 21 vznikla tzv. Místní Agenda 21, což je program snažící se uplatnit principy udržitelného rozvoje právě na regionální úrovni, která se v rámci svých pravomocí mimo jiné věnuje také problematice udržitelné turistiky. Obce se stále častěji snaží vyčlenit čím dál větší prostor problematice cestovního ruchu ve svých rozvojových plánech.

Dalšími aktéry v odvětví cestovního ruchu na úrovni nejbližší obyvatelům jednotlivých turistických destinací jsou informační centra. Síť informačních center je účinným nástrojem rozvoje cestovního ruchu zabezpečujícím kontakt návštěvníků se subjekty cestovního ruchu v každém regionu. Informační centra poskytují v místě svého působení informační servis a různé služby spojené se zajištěním cestovního ruchu, jejichž rozsah se individuálně liší. Obecným posláním informačních center je nabízet bezplatný informační servis turistům a místním občanům, podrobné informace o příslušném místě a jeho okolí, kapacity ubytovacích zařízení, přehled penzionů, hotelů, restaurací, kulturní památky, zajímavá turistická místa, tipy na výlety, sportovní a kulturní akce, provozní dobu sportovních a kulturních zařízení, případně další aktivity cestovního ruchu, jako např. informace o odjezdech autobusů a vlaků či prodej obchodního a doplňkového zboží (knihy, mapy, průvodce, upomínkové předměty). (Destinační management Moravsko-Slezský, 2005)

Záleží na každém státě, stejně tak jako na každé z těchto úrovní, do jaké míry se politice cestovního ruchu má zájem věnovat a kolik do ní zasahují. Zatímco se například kraje mohou slučovat do tzv. regionů soudržnosti, které mohou prostřednictvím ROP čerpat finanční prostředky ze zdrojů Evropské unie, mohou se také na místní úrovni slučovat obce do různých dobrovolných svazků obcí, mikroregionů, či Místních akčních skupin (dále jen MAS) za účelem propagace a rozvoje svého území. MAS jsou uskupení vytyčená v rámci iniciativy LEADER, která spojují subjekty veřejného i soukromého sektoru působící v daném území. Hlavní výhoda MAS je tedy v tom, že funguje a je dotována prostřednictvím programu LEADER, který je součástí Programu rozvoje venkova 2007-2013, jedná se o tzv. 4. osu. MAS jako takové jsou v tomto smyslu velmi specifické, nejedná se jen o nějaký úředně organizovaný celek, ale skupinu, kde jsou mimo úředníků zastoupeni také místní podnikatelé. V rámci Programu rozvoje venkova 2007-2013 existují i další nástroje, které podporují multifunkční zemědělství a tedy i rozvoj např. agroturistiky.

Pro podporu jakéhokoli odvětví ve svém regionu mohou obce využívat také tzv. Partnership veřejného a soukromého sektoru (Public Private partnership PPP), kdy obec, nebo jiná veřejná instituce založí se soukromou osobou samostatnou společnost, která realizuje a provozuje provedenou instituci. Nebo ve druhém případě soukromý investor vloží finanční prostředky do vytvoření veřejné prospěšné stavby, tu potom spravuje a provozuje. Obce se mohou stát členy i různých zájmových sdružení, jako je například Svaz měst a obcí, Národní síť zdravých měst ČR, či mít svá partnerská zahraniční města, nebo může vytvářet v rámci přeshraniční spolupráce euroregiony. (Ing. Roman Chmelař, rozhovor 31. 3. 2013)

Na podporu cestovního ruchu se v regionech zakládají především organizace cestovního ruchu, které se snaží propagovat cestovní ruch na svém území. Jejich úkolem je snaha o sjednocení jednotlivých podnikatelů v oblasti a snaží se jim pomáhat s marketingem a prodávat kompletní balíčky služeb aj. Účelem vzniku organizací cestovního ruchu jsou udržitelné a konkurenceschopné produkty cestovního ruchu, společně sdílené loga, značky kvality, vlastní cenová politika aj. (Czech Tourism, ©1993-2013)

Často jsou tyto organizace zaměňovány za destinační management, což je zapříčiněno špatným přejetím z angličtiny (viz „Destinační management“ či „Destination Management Company (DMC)“), který je definován jako organizace zabývající se organizováním a logistikou konferencí a regionálních akcí. Je to organizace, která spolupracuje s dodavateli služeb potřebných pro organizování konferencí a regionálních akcí. Ve většině případů subjekty destinačního managementu získávají pravidelné dotace od kraje. Tento název tedy není vhodný pro organizaci cestovního ruchu v regionu.

Destinačního managementu se mohou účastnit instituce na všech úrovních. V rámci České republiky je působením destinačních společností pokryta převážná část Moravy (91 %) a v případě Čech se jedná o pokrytí zhruba ze $\frac{3}{4}$ (77 %). Touto cestou vznikají destinace, které mohou nabídnout dokonale zorganizovaný řetězec služeb odpovídající volbě zákazníka. Podle odborníků jsou destinace (resorty) cestovního ruchu vzájemně si konkurující subjekty, jejichž společným cílem je prodej služeb právě ve své destinaci. Jedná se vlastně o spolupráci veřejné a privátní sféry. (Mladá fronta, ©2013)

Subjekty v regionech se mohou slučovat také do klastrů cestovního ruchu (tzv. klaců), jejichž cílem je vytvoření konkurence schopného turistického regionu prostřednictvím koordinace aktivit v cestovním ruchu, komunikace s veřejným sektorem, spoluprací subjektů v cestovním ruchu a podporou inovací. Nejbližším takovým klacem cestovního ruchu je Moravskoslezský klastr cestovního ruchu.

Pro přiblížení mezinárodní podpory cestovního ruchu je zde v tabulce č. 3 uvedena podpora ze strany jednotlivých programů fondů Evropské unie.

Tabulka 3 Aktivity programů fondů EU v oblasti cestovního ruchu (MMR, 2009c, vlastní zpracování)

<p>Integrovaný operační program (IOP)</p>	<p>IOP rozpracovává část strategie Národního rozvojového plánu, která se týká problematiky vyváženého a harmonického rozvoje území České republiky. IOP zajišťuje realizaci zejména nadregionálních projektů, které vychází z cílů a priorit regionální politiky ČR. IOP je primárně zaměřen na využití prostředků z ERDF pro široce pojatý rozvoj infrastruktury a služeb v regionech České republiky. Zvláštní důraz je v souvislosti s prioritami EU kladen na realizaci národních a nadregionálních projektů zaměřených na rozvoj cestovního ruchu. Cestovní ruch je podporován prostřednictvím prioritní osy číslo 3. Prioritní osa 3 navazuje na výsledky analýzy socioekonomického rozvoje a svou charakteristikou eliminuje nedostatky v oblasti cestovního ruchu a kultury v České republice. V rámci této prioritní osy jsou realizovány aktivity v podobě následujících oblastí intervence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oblast intervence 3.1 - Organizace a řízení cestovního ruchu na národní a nadregionální úrovni - Oblast intervence 3.2 - Podpora budování destinací cestovního ruchu národního a nadregionálního významu - Oblast intervence 3.3 - Rozvoj produktů a marketingová podpora cestovního ruchu na národní a nadregionální úrovni
<p>Regionální operační programy (ROP)</p>	<p>Regionální operační programy NUTS II (ROP NUTS II) jako takové jsou určeny pro všech 8 regionů soudržnosti, které skládají z jednotlivých krajů. Program je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Programy jsou zaměřeny na zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury a zlepšování životního prostředí. ROPy se soustřeďují na uplatňování principu subsidiarity, neboť se zaměřují zejména na řešení problémů, kterým čelí místní (regionální) úroveň. Řídícím orgánem ROP jsou jednotlivé Regionální rady regionů soudržnosti NUTS II. Celkově je v ROP alokováno na cestovní ruch včetně národních a soukromých zdrojů cca 981,9 mil EUR. ROP mají na cestovní ruch určenou většinou jednu prioritní osu.</p>

Programy přeshraniční spolupráce	<p>Operační programy Přeshraniční spolupráce jsou realizovány v rámci cíle 3 Evropská územní spolupráce. Finanční podpory z těchto programů směřují do příhraničních regionů České republiky. V rámci cíle Evropská územní spolupráce je v současném období realizováno 5 operačních programů Přeshraniční spolupráce, a to česko-saský, česko-bavorský, česko-rakouský, česko-slovenský a česko-polský. Celkově bude v těchto programech na cestovní ruch společně využitelných cca 190 mil EUR, které budou postupně využívány na jednotlivé projekty. V rámci podpory cestovního ruchu mohou obce a místní spolky žádat o dotace na organizování společných kulturních a sportovních akcí, na propagaci těchto akcí nebo samotných obcí. Prostředky jsou určeny na budování infrastruktury pro rekreaci a volnočasové aktivity, tedy na výstavby a obnovy turistických tras, cyklostezek, lyžařských běžeckých tras apod. Příhraniční oblasti také získávají prostředky na ochranu společného přírodního dědictví, chráněných oblastí a lesů, na zlepšení kvality vodních toků a ochranu léčivých pramenů, na zavádění společných protipovodňových opatření. Pomoc směřuje také do rozvoje dopravy, a to do výstavby a obnovy příhraničních spojů, tedy silnic a železnic.</p>
Evropský zemědělský fond pro rozvoj ven- kova	<p>Tento fond nepatří mezi strukturální fondy EU a nespadá tak do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž spadá do společné zemědělské politiky EU. Jednou ze 4 os, které upravují cíle financování EAFRD v rámci ČR, je Osa III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova zahrnující mimo jiné opatření 1.3. Podpora cestovního ruchu. V rámci tohoto opatření směřuje podpora do budování rekreační infrastruktury pro malokapacitní ubytování, včetně stravování a rekreačních zařízení (koupaliště, plovárny, včetně odpovídajícího zázemí, hřiště a jiná rekreační zařízení). Podporováno je také zajištění služeb pro pěší turistiku, cykloturistiku, vodáctví a lyžování, budování a značení pěších tras, odpočinkových míst, hiposteze aj.</p>

Pracovní verze návrhu nové Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 - 2020 definuje v tomto ohledu novinky v oblasti institucionálního zabezpečení cestovního ruchu v ČR. Přestože vychází ze současné struktury nositelů politiky cestovního ruchu a jimi současně využívaných nástrojů, objevují se jisté novinky. Návrh především přináší: (MMR, 2012)

- **Fórum cestovního ruchu** – mělo by jít o dobrovolnou aktivitu. Jednat by se mělo o nezávislou a širokou komunikační platformu pro koordinaci a prezentaci zájmů aktérů v cestovním ruchu. Jejím cílem je zkvalitnění spolupráce uvnitř odvětví a efektivnější prosazování nutných změn. Za tímto účelem není nutné, aby vznikla úplně nová instituce. Vhodná by byla transformace současného poradního orgánu ministra - Kolegium cestovního ruchu.
- **Pracovní skupiny při MMR** – konkrétní podoba realizace Koncepce státní politiky cestovního ruchu bude projednávána v rámci pracovních skupin vytvořených MMR.
- **Bankovní instituce** – jedná se o zavedení nového finančního nástroje v podobě tzv. bankovní instituce, nebo-li „Turistické banky“. Ta by poskytovala zvýhodněné úvěry pro malé a střední podniky v cestovním ruchu (případně také pro obce nebo NNO).

5 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

Plánování jako takové ve svém obecném rozměru znamená jistý náhled do budoucnosti. Proto, abychom mohli odhadovat, jak se bude region rozvíjet v budoucnu, je nezbytné, znát jeho současný stav. Pro úspěšný rozvoj a využití veškerého potenciálu území je potřeba zvolit vhodnou strategii. Tato strategie nevzniká samovolně, ale je výsledkem tzv. strategického plánování. Na tomto místě, je metoda strategického plánování přiblížena právě proto, že na stejných teoretických základech je postaveno zpracování praktické části této práce v postupných krocích strategického plánování popsanych níže.

Samotné strategické plánování se soustřeďuje na to, aby byly mobilizovány a co nejefektivněji využívány všechny vlastní zdroje subjektu plánování, a ten následně mohl flexibilně reagovat na změny vnějšího prostředí. Jedná se o proces, jehož cílem je naplánovat a uskutečnit změny, které ovlivní současnou situaci v daném území v zamýšleném a potřebném směru. Výsledkem strategického plánování je Strategický plán (dále jen Strategie), která má již své ucelené a ověřené kroky a nástroje k řízení změn. Strategie je zpracovávána na všech úrovních – od národní úrovně, přes krajskou, mikroregionální až po obecní úroveň. (Vidia-design, ©2008-2013)

Proces strategického plánování můžeme rozčlenit na 4 základní části: (Dostálová, 2010, s. 13-17 podle Vozáb, 1999)

- Analytická
- Strategická
- Realizační
- Monitorovací a hodnotící

Vzájemný vztah mezi jednotlivými částmi znázorňuje obrázek č. 4

Obrázek 4 Vzájemné vztahy hlavních částí v procesu strategického plánování (upraveno podle Dostálová, 2010, s. 14)

Analytická část

Úkolem této první části je shromáždění informací o území, o městě a jeho pozici v rámci systému vyššího řádu. Zároveň poskytuje i informace, které charakterizují vývojové trendy a vnitřní struktury daného území. Bezpodmínečně tato část obsahuje popis prostředí a SWOT analýzu.

Metoda SWOT analýzy je jedním ze základních nástrojů strategického plánování a managementu mimo jiné i v oblasti regionálního rozvoje. Samotná zkratka SWOT se skládá z počátečních písmen slov Strengths (Silné stránky), Weaknesses (Slabé stránky), Opportunities (Příležitosti) a Threats (Ohrožení). Silné a slabé stránky jsou považovány za vnitřní vlivy definované například lidským kapitálem, zkušenostmi, vybavením a kapacitami. Tyto stránky pomáhají identifikovat aktuální a budoucí možnosti a potenciál regionu. Silné stránky zahrnují jakékoliv komparativní a konkurenční výhody regionu. Slabé stránky jsou veškeré faktory, které limitují tyto aktivity. Příležitosti a hrozby patří potom mezi vnější vlivy, kde bereme v úvahu například změny zákonů, ekonomické změny, sociální a demografické změny aj. Cílem SWOT analýzy je tedy stručně, výstižně a objektivně definovat tyto silné a slabé stránky daného regionu a příležitosti a ohrožení působící na region z vnějšího prostředí. Podporou silných stránek a naopak snahou o odstraňování nebo alespoň eliminaci slabých stránek roste možnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se naopak dopad možných ohrožení. Hlavní výhodou SWOT analýzy je, že umožňuje přehledně definovat hlavní procesy v regionu, zjednodušuje následné vytvoření strategie rozvoje regionu, poukazuje na možnosti, jak rozvíjet silné stránky, potlačit slabé stránky a určit, které příležitosti je možno využít pro rozvoj regionu a jakým ohrožením se vyvarovat. (Nitana, ©2010-2011)

Strategická (návrhová) část

Tato část strategického plánování je rozdělena do několika úrovní, které se navzájem obsahově liší. Obsahuje hierarchii řešení problémových okruhů, které byly definovány v první, analytické části. Obsahem strategické části je vize daného území, cíle, priority pro jednotlivé cíle a opatření pro každou z priorit.

Realizační část

Tato část se skládá ze dvou dílčích částí - příprava realizace a skutečná realizace projektů. Ve fázi přípravy realizace jsou připravovány další dokumenty, které bezprostředně předcházejí uskutečňování projektů. Jedná se například o studie proveditelnosti nebo posuzování vlivu na životní prostředí.

Monitorovací a hodnotící část

Jedná se o konečnou fázi strategického plánování. Úkolem této fáze je monitorování v průběhu jednotlivých projektů a vyhodnocování výsledků strategického plánu jako celku. Tato část zajišťuje, aby realizace jednotlivých projektů a programů probíhala v souladu se strategickou částí. V neposlední řadě se zde zjišťuje, zda naplánované aktivity vedou k předpokládaným změnám.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VALAŠSKO

6.1 Vymezení území

Oblast Valašska se nachází v severovýchodní oblasti České republiky při hranicích se Slovenskou republikou a je tvořena pohořím Moravskoslezských Beskyd, Javorníků na východě a Vsetínských vrchů na jihu. Obecně se Valašsko rozkládá na území celého okresu Vsetín a na části okresu Zlín. Oblast sousedí na severu s Polskem a na východě se Slovenskem, jih přechází v Bílé Karpaty a západní strana je lemována Moravskou Branou. (Destinační management Moravsko-Slezský, 2005)

Územní rozsah Valašska a jeho hranice nelze jednoznačně vymezit kromě východní hranice, která je dána státní hranicí se Slovenskem. Protože dříve hrálo hlavní roli hospodářství, bylo Valašsko tam, kde se provozovalo karpatské salašnictví. Později, kdy salašnictví upadlo, se region vymezoval podle kroje a nářečí. Dnes hraje hlavní roli identita obyvatel - Valašsko je tam, kde se lidé považují za Valachy.

Ve většině prací je možné setkat se s dělením Valašska na jádro regionu, okraj a přechodné oblasti. Za jádro je obvykle považováno Horní Vsacko, Vsetínsko, Rožnovsko a oblasti kolem Valašského Meziříčí na severu, vše spadající pod administrativní hranici okresu Vsetín.

Pro účely této práce je za Valašsko považováno území tvořené mikroregiony Rožnovsko, Valašskomeziříčsko-kelečsko, Valašsko-Horní Vsacko a Hornolidečsko a další obce, které do žádného z těchto mikroregionů nespádají. Právě v důsledku toho, že turistická oblast Valašsko nekopíruje žádné přirozené území ani hranice, jsou pro zpracování analýzy této oblasti využity statistické údaje zpracovávané pro okres Vsetín, který je jádrem turistické oblasti Valašsko a pod který také spadají všechny obce tvořící uvedené mikroregiony.

Mikroregion Rožnovsko je tvořen obcemi Dolní Bečva, Horní Bečva, Hutisko-Solanec, Prostřední Bečva, Rožnov pod Radhoštěm, Střítež nad Bečvou, Valašská bystřice, Vigantice a Zubří.

Mikroregion Valašskomeziříčsko-kelečsko tvoří obce Branky, Choryně, Jarcová, Kelč, Kladeruby, Kunovice, Lešná, Loučka, Mikulůvka, Oznice, Podolí, Police, Střítež nad Bečvou, Valašské Meziříčí, Velká Lhota a Zašová.

Mikroregion Valašsko-Horní Vsacko tvoří obce Bystřička, Halenkov, Hovězí, Huslenky, Janová, Karolinka, Nový Hrozenkov, Velké Karlovice, Vsetín a Zděchov.

Mikroregion Hornolidečsko je tvořen obcemi Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Leskovec, Lidečko, Lužná, Pozděchov, Prlov, Seninka, Střelná, Študlov, Ústí, Valašská Polanka a Valašská Senice.

Dalšími obcemi Valašska jsou *Hoštálková, Jablůnka, Kateřinice, Klenov, Lhota u Vsetína, Liptál, Malá Bystřice, Pržno, Ratiboř a Růžďka*.

6.2 Historie Valašska

Samotný původ Valachů byl dlouhá léta opředen tajemstvím a nejistotou. Otázkou nejednoho badatele se stal už jen samotný původ Valachů, o kterém se říkalo, že má původ v Rumunsku. Velkým otazníkem dlouhou dobu zůstávala nejen paralela názvu Valašsko a knížectví Valachie v Rumunsku, ale také velká spousta rumunských slov ve valašském dialektu. Název Valašsko má tedy nakonec svůj původ v Rumunsku, odkud Valaši (pasterci koz a ovcí) během 16. století při tzv. „valašské kolonizaci“ migrovali z části dnešního Rumunska a přinesli salašnickou tradici pastevectví koz, které bylo později vystřídáno chovem ovcí. Nebyli však jedinými obyvateli tohoto území, během 13. a 14. století se v údolí řek usazovali první osadníci (zemědělci). Během zimy valaši scházeli se svými ovcemi přezimovat do rožnovské kotliny, kde se brzy smísili s místními zemědělci, původními obyvateli. (Valašské muzeum v přírodě, ©2010a)

Zpočátku byli Valaši poměrně svobodným lidem a měli dobré vztahy s vrchností. Platili zvláštní valašskou daň - desátý kus dobytka, a jejich postavení zaručovalo valašské právo. V průběhu migrace Valaši postupně ztratili svůj původní jazyk, s výjimkou některých rumunských slov jako je bača nebo brynza aj., která používají ve svém nářečí, ale zachovali si hodně ze své kultury, neboť právě prolínáním kultury těchto horských pasterců a zemědělců z údolí se vytvořila velmi osobitá kultura, zůstala zachována nezaměnitelná lidová architektura dřevěných staveb a dodnes se v této oblasti uchovává silná folklórní tradice, písňe či kroje. Valašsko je stále krajem, kde se lidová tradice rozvíjí prostřednictvím národopisných souborů, půvab dávných zvyků a obyčejů ožívá na desítkách lidových slavností a poutí. (Infosystem, ©1998-2013; ČSÚ, ©2013)

6.3 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu na Valašsku

V následujících podkapitolách budou analyzovány hlavní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu dle tří kategorií předpokladů, odpovídající klasifikaci uvedené ve druhé kapitole teoretické části. Jedná se o předpoklady selektivní, lokalizační a realizační. Analýza byla zpracována na základě dat, poskytnutých městským úřadem Vsetín a zpracováním dostupných internetových zdrojů, především však Českého statistického úřadu. Jak již bylo zmíněno, údaje jsou zpracovávány za okres Vsetín, jakožto jedinou administrativní hranici, která spolehlivě vymezuje hranice Valašska a pro kterou jsou dostupné veškeré potřebné informace.

6.3.1 Selektivní předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Podmínky, které Valašsko nabízí, umožňují vybrat vhodné oblasti s nejlepšími předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Do selektivních předpokladů byly pro účely sledované touto prací vybrány ukazatele obyvatelstvo a sídelní charakteristiky a bydlení typické pro oblast Valašska.

6.3.1.1 Obyvatelstvo

Počet obyvatel na Valašsku byl k roku 2011 145 047 obyvatel. Patrný je dlouhodobý pokles počtu živě narozených dětí a dle dostupných údajů je také jasně patrné, že počet obyvatel na Valašsku od roku 2000 do současnosti pozvolně klesá. Což pro cestovní ruch také není pozitivní skutečnost, neboť i místní obyvatelé tvoří potenciální účastníky jednodenního i vícedenního cestovního ruchu.

Podle údajů sčítání lidu z roku 2001 nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel bylo a stále je zaměstnáno v průmyslu. Větší podíl obyvatel pracuje také v sociální oblasti, v oblasti obchodu, stravování a ubytování. Podle údajů k 31. 12. 2011 dosahovala míra registrované nezaměstnanosti na Valašsku míry 10,75 %. Na konci roku 2011 připadalo na Valašsku na volné pracovní místo 16,9 uchazečů. Každý z těchto uchazečů tvoří volnou pracovní sílu pro oblast cestovního ruchu a služeb. (ČSÚ, ©2013)

6.3.1.2 *Sídelní charakteristiky a bydlení*

Sídelní struktura na Valašsku má svou specifickou podobu, a to především v jádru regionu. Obce na Valašsku netvoří seskupená osídlení. Každá obec má své centrum, kde se obydlí koncentruje více, ve srovnání s okrajovými částmi, ve kterých jsou domy roztrženy ve větších vzdálenostech např. na svazích, hřebenech kopců nebo v jejich sedlech. Tato skutečnost je dána fyzicko-geografickými podmínkami a hlavně hornatostí Valašského území, jeho poměrně vysokou zemědělskou neúrodností a vysokým zalesněním. Typické bylo během osídlování splynutí kultury obyvatel ze dvou kolonizačních vln, pastevců a zemědělců z údolí. Pastevci přebírali způsob osídlování od zemědělců hlavně tím, že v horách vymýtili a vyžďářili část lesa a získali tak plochu, která jim později sloužila jako pastvina. Na tomto místě pak budovali salaše, kde stály koliby - jednoduché přístřešky pro baču a jeho pomocníky.

Dokladem toho, jak dříve vypadalo bydlení na Valašsku, je areál Valašská dědina ve Valašském muzeu v Rožnově pod Radhoštěm. Interiéry obytných domů zachycují způsob bydlení od poloviny 19. století v různých sociálních vrstvách. Velmi vypovídající o původní podobě bydlení na Valašsku je i Dřevěné městečko Valašského muzea v přírodě. Do areálu jsou přeneseny původní stavby z rožnovského náměstí. Valašské právo umožňovalo tomu, kdo zakládal obec postavit si mlýn, pilu a valchu. Dalšími typickými stavbami byly kovárny, lisovny oleje, sušírny nebo vozovny. Lidem tyto stavby sloužily ke zpracování surovin, které jim poskytovalo jejich vlastní hospodářství. Ukázka typického sídelního uspořádání technických staveb spolu s obytnými, jak stávala dříve v údolích Valaška je k vidění například v areálu Valašského muzea v přírodě s názvem Mlýnská dolina. (Valašské muzeum v přírodě, ©2010b)

Na Valašsku se podle klasifikace Chalupy (1992; s. 89) vyskytují vsi řetězové a kombinace dvorcového půdorysu v jednom katastrálním území s řadovou vsí. Vsi řetězové se vyznačují tím, že „*mají obytné a hospodářské budovy seskupeny do menších skupin, které jsou méně pravidelně seřazeny podél potoka nebo komunikace. Tyto vesnice vznikaly až v pozdějších obdobích středověké kolonizace v členitějším terénu a sevřenějších údolích*“. Disperzní osídlení dvorcového půdorysu je tvořeno osamělými usedlostmi, nepravidelně rozmístěnými po katastru obce.

Také Vencálek (1993, s. 40) potvrzuje existenci sídel, kdy se v jednom katastru nachází soustředěné i rozptýlené osídlení: „...najdeme větší počet obcí, kde plynulé a soustředěné seskupení domů volně přechází do rozptýleného osídlení“.

Mezi další specifika valašského osídlení patří velká četnost obcí s malým počtem obyvatel. Vencálek (1993, s. 32) uvádí, že: „Ve více než 60% obcí Valašska žije méně než 1000 obyvatel a v 25% obcí, je lidnatost dokonce nižší než 500 obyvatel. Naopak desetitisícová města netvoří ani jednu desetinu celkového počtu obcí Valašska. V těchto městech však bydlí více než polovina celkového počtu obyvatel valašského regionu“.

Lidé mají dnes jiný způsob života než dříve, proto se také mění podoba venkovských obcí i na Valašsku. Valašsko je v současnosti významnou rekreační oblastí a často bývá zmiňováno v souvislosti tzv. druhého bydlení, které se stává fenoménem posledních let. Existují zde obce, kde tvoří chaty a chalupy více než polovinu z celkového počtu obytných stavení (např. Bystřička, Dolní, Horní a Prostřední Bečva, Hutisko-Solanec, Velká Lhota aj. (Vencálek, 1993, s. 47).

6.3.2 Lokalizační předpoklady

Jak již bylo definováno v teoretické části práce, mezi lokalizační faktory patří především přírodní předpoklady daného území a jeho kulturně-spoločenské předpoklady. Pro lokalizaci cestovního ruchu do této oblasti je rozhodující jeho geografická poloha a její historický vývoj, kulturní památky a tradice, proto je možné považovat tyto předpoklady za prakticky neměnné. Velmi významné se jeví pro lokalizaci cestovního ruchu především přírodní předpoklady Valašska.

6.3.2.1 Přírodní předpoklady

Region Valašsko spadá z větší části do povodí Dunaje z menší do povodí Odry. Valašsko je na Moravě jediným regionem, jehož správní území se téměř ztotožňuje s hranicemi povodí. Území okresu Vsetín odvodňuje řeka Bečva, kterou na horním toku tvoří Vsetínská Bečva a Rožnovská Bečva, obě vlévající se prostřednictvím Moravy, jako její levý přítok, do Černého moře. V území je bohatě rozvětvená soustava tekoucích vod, ale málo stojatých vod. Nejdůležitější vodní plochou je nádrž Bystřička, jejíž kamenná hráz je vysoká 36,5m a slouží kromě rekreace také k zachycování povodňových přívalů. (ČSÚ, ©2013)

Údolní nádrž Stanovnice v Karolině je největší vodní plocha, má 38m vysokou hráz, rozlohu 55ha a slouží k zásobování kvalitní pitnou vodou pro Vsetínsko, Valašskokloboucko a Zlín. Další vodní plochou je vodní nádrž Horní Bečva. Turisticky atraktivní a nejvíce navštěvované v letním období je přírodní koupaliště Na Stanoch mezi Novým Hrozenkovem a Karolinkou, někdy nazývané též Balaton. (Šarmanová, 2008 s. 55) Podle regionální diferenciace zpracované Kovaříkovou (2009, s. 43) patří Valašsko a celý okres Vsetín mezi okresy s nižším podílem vodních ploch na rozloze okresu.

Klimaticky patří Valašsko k mírně teplým oblastem. Především v oblasti Velkých Karlovic se hromadí vrstva chladného vzduchu a mnohem déle se zde drží sněhová pokrývka, která se pohybuje v rozmezí 20 až 45 cm. Naopak na stranu k okresu Zlín v obcích Valašské Klobouky nebo Vizovice je sněhová pokrývka menší, dosahuje pouze v průměru 15 cm, právě proto jsou Velké Karlovice nejvyhledávanější částí Valašska právě v zimním období. Tato oblast je vhodná pro turisty, kteří uvítají spíše chladnější počasí s nižšími teplotami během celého roku (Nekuda, 2002, s. 44).

Valašsko patří k nejhornatějším a nejlesnatějším okresům České republiky. Lesy pokrývají téměř 50 % celkové plochy, přičemž převládají jehličnaté dřeviny. S tímto tvrzením se ztotožňuje také Kovaříková (2009, s. 44), která uvádí, že okres Vsetín spadá do kategorie, kde podíl lesních ploch přesahuje hranici 43%. Na zemědělskou půdu připadá již jen asi 30 % plochy. Z hlediska půd nejsou na Valašsku pro zemědělství příliš dobré podmínky. Níže položená údolí bývají často zaplavována, vysoko položená území jsou tvořena neúrodnými půdami podzolovými.

Valašsko má značně členitý reliéf. Nejvyšším a jediným vrchem Javorníků přesahujícím 1 000 m. n. m. je Malý Javorník (1 019 m), Vsetínské vrchy jsou potom nižší. Za zmínku jistě stojí mnohem známější památná hora Radhošť (1129 m. n. m.), k němuž se váží kulturní tradice starých Slovanů, malebností krajiny pak vyniká vrch Soláň (861 m. n. m.). V jižní části okresu se rozprostírají výběžky Vizovické vrchoviny, z východu zasahuje větev Hostýnských vrchů, na které navazují Vsetínské vrchy. Vyskytuje se zde řada oblastí se skalami, puklinami a jeskyněmi. Největším skalním městem jsou Pulčínské skály, které jsou hradní zříceninou poblíž Francovy Lhoty. Dále jsou turisty a horolezci hojně navštěvovány Lačnovské a Čertovy skály. V národní přírodní rezervaci Kněhyně-Čertův Mlýn se nachází Kněhyňská jeskyně. Velmi zajímavou přírodní atraktivitu tvoří lesní jezírko Mořské oko, nacházející se nedaleko Pusteven nebo jezírko v údolí Jezerné ve Velkých Karlovicích. (Orthes, ©2001-2003)

Velká část Valašska se nachází v příhraniční oblasti CHKO Beskydy, která zabírá více než 30% území regionu (Kovaříková, 2009, s. 46). V oblasti se nachází osm národních přírodních rezervací - Radhošť, Salajka, Čantoria nebo Mazák, více než 80 přírodních památek a na 34 přírodních rezervací - Klenov, Klíny, Jalovcová stráň, Mionší, Sidonie nebo Travný potok. Je zde několik naučných stezek - Jana Krafiáta, Františka Palackého, Hradní vrch, Klenov nebo Radegast, mnoho turistických tras a cyklotras uvedených v tabulce č.4 a5. (CRR ČR, ©2012)

Kulturně společenské předpoklady

Valašské obyvatelstvo, zejména v jádru regionu, nese velmi výrazné specifické kulturní rysy. Jedná se o nadprůměrný podíl věřících, z toho vysoký podíl věřících hlásících se k církvi Českobratrské evangelické ve srovnání s republikovým průměrem. Výrazný je také pocit sounáležitosti valašského obyvatelstva, nářečí nebo kulturní tradice. (ČSÚ, ©2013)

Kulturní život na Valašsku může mít mnoho podob, lze zde najít jak muzea, galerie či divadla, ale také různé tradiční i netradiční akce. K těm nejnavštěvovanějším muzeím bezpochyby patří rožnovský skanzen tvořený třemi částmi – Dřevěné městečko, Valašská vesnice a Mlýnská dolina. Typické stavby přenesené sem z celého Valašska pravidelně ožívají ukázkami řemesel, jarmarky a mnoha dalšími zajímavými akcemi. Mimo známý skanzen v Rožnově pod Radhoštěm můžeme najít pravé Valašské dřevěnice také například v Karolínce, Huslenkách, Velkých Karlovicích nebo Zděchově. Dalším muzeem je Muzeum regionu Valašsko. Galerie jsou nejen ve Vsetíně, ale také v Rožnově či Valašském Meziříčí. Jediné technické památky se nachází v Mikulůvce, kde se zachoval bývalý vodní mlýn s dřevěnicí, v níž je valašská jizba se stálou výstavou dějin obce. Dále v Rožnově pod Radhoštěm právě v Mlýnské dolině Valašského muzea v přírodě je možno najít a prohlédnout si stále funkční vodní mlýny, valchu, pilu nebo lisovnu oleje aj. Církevní památky jsou zajímavé například na Radhošti, kde stojí kaple sv. Cyrila a Metoděje. Na Radhošti se nachází také známá rozhledna Cyrilka, další rozhlednou je například Súkenická u Velkých Karlovic. V regionu Valašska se také nachází dvě hvězdárny, ve Vsetíně a Valašském Meziříčí. Působí zde také divadelní soubory, v Karolínce se koná přehlídka amatérských divadel ve Valašském národním divadle, ve Vsetíně je Divadlo v Lidovém domě a ve Valašském Meziříčí autorské hudebně zábavné Divadlo Schod. Opomenout by se neměla ani celá síť naučných stezek po okolí Valašska. V lyžařském resortu Bílá vznikl první osvětle-

ný okruh pro běžecké lyžování v délce 2 km a mají zde připraveny animační programy pro děti, vyhřívané odpočívárny a ledovou lezeckou stěnu. (Web Studio Dat, 2005b)

Bezesporu se dá tvrdit, že snad v České republice není jiného kraje, kde by folklór a lidové tradice tvořily součást života a kultury všech obyvatel, jako je tomu právě na Valašsku. Folklór je tradičně uchováván mnohými tanečními i pěveckými soubory a prezentován na četných akcích a místech v regionu. (Web Studio Dat, 2005b)

Pokud jde právě o kulturní památky, pak ačkoli se v okrese Vsetín nachází 5 obcí s mezinárodním, národním, či regionálním významem kulturně historického potenciálu, patří okres vzhledem ke své rozloze mezi ty, s nízkým počtem kulturních památek na svém území. Také v počtu kulturních zařízení k pořádání kulturních akcí nedisponuje okres Vsetín velkou výhodou. Naopak v počtu sportovních zařízení se řadí okres Vsetín velmi vysoko, neboť na rozlohu okresu připadá více než 31,5 sportovního zařízení. Z hlediska ukazatele počtu top akcí evidovaných na webových stránkách Kudy z nudy k rozloze okresu je okres Vsetín zaměřen velmi slabě a poněkud jednostranně právě pouze na folklór, tradice a svou historii. (Kovaříková, 2009, s. 49-53)

Některé vybrané kulturní a společenské akce z těch významnějších, stejně tak jako vybraná atraktivita nacházející se v regionu Valašska jsou uvedeny v práci dále rozdělené dle jednotlivých mikroregionů, tvořících region Valašsko.

Atraktivita mikroregionu Rožnovsko:

- **Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm**

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm bylo založeno roku 1925 sourozenci Aloisem a Bohumírem Jaroňkovými² a je nejstarším muzeem svého druhu ve střední Evropě. Prvním krokem k myšlence vystavět muzeum byly představy staršího z bratrů Bohumíra, kterého od mládí zajímalo umělecké řemeslo, a při svých studiích často navštěvoval Štramberk, ve kterém jej zaujaly valašské roubené domky. Důležité však bylo, že v roce 1895 navštívil Národopisnou výstavu československou v Praze, jejíž nejpozoruhodnější částí se stala "výstavní dědina" a v ní právě valašská osada, jak ji navrhl architekt Dušan Jurkovič. Tyto myšlenky jen podpořila cesta Aloise Jaroňka do skandinávských zemí. Navštívil vznikající muzeum v přírodě v Dánsku a poznal první a nejstarší muzeum v přírodě na světě, Skanzen u Stockholmu (název Skanzen se v zahraničí a také u nás časem nepřesně vžil jako označení jakéhokoliv muzea v přírodě, proto je také Valašské muzeum v přírodě často nazýváno Skanzen). Po těchto zkušenostech začala vznikat myšlenka na výstavbu muzea v přírodě a v roce 1913 byl předložen první projekt tohoto muzea. K samotné výstavbě Valašského muzea v přírodě však došlo až několik let po válce. V 50. letech vznikl projekt Valašské dědiny a v 60. letech našeho století došlo k jeho realizaci. Cílem výstavby se stala pravdivá rekonstrukce modelu valašské dědiny. Mnohem náročnější byla výstavba třetího areálu muzea, Mlýnské doliny, zpřístupněné v roce 1982. Mimo prohlídku původních valašských obydlí a doprovodných stavení je možno shlédnout také ukázkou původních valašských řemesel. Nejvýraznějším rysem současného dění v muzeu je snaha o oživení zapomenutých tradičních technik, lidového umění a obyčejů, ale také o rekonstrukci společenského života, obchodu i zábavy našich předků. (Valašské muzeum v přírodě, ©2010c)

² **Alois Jaroněk** - v roce 1909 přišel spolu s bratrem Bohumírem do Rožnova, kde založil umělecko-řemeslnou keramicou a gobelínovou dílnu. V roce 1911 založili s bratrem Valašský muzejní a národopisný spolek, jenž si vzal za cíl realizovat výstavbu Valašského muzea v přírodě, ke kterému došlo však až v roce 1925.

Bohumír Jaroněk-malíř krajinných krás Valašska. Námětově čerpal především ze Štramberska a Rožnovska. První umělecké zkušenosti získával v letech 1889 - 1896 v ateliéru v Pešti.

- **Pustevny**

Pustevny představují pro návštěvníky výchozí bod při cestě na Radhošť, nebo také Čertův mlýn, Tanečnici, Kněžyni nebo Martiňák. Horské sídlo Pustevny, které bylo pojmenováno po poustevnících, kteří zde žili, jsou známým turistickým střediskem. Krásnými dominantami Pustevny jsou stavby Maměnka a Libušín architekta Dušana Jurkoviče, které byly zařazeny mezi národní kulturní památky. Na výzdobě Libušína se podílel také malíř Mikoláš Aleš. K těmto dřevěným stavbám patří i sto let stará dřevěná zvonička. Další zajímavostí na Pustevnách je možnost využití dopravy na jejich vrchol prostřednictvím lanovky vedoucí z Trojanovic. (PCentrum, 2011)

- **Radhošť a socha pohanského boha Radegasta**

Radhošť je hora v Moravskoslezských Beskydech, která je opředena mnohými pověstmi o pohanském bohu slunce války a vítězství – Radegastovi. Říká se, že později modlu Radegasta strhli Cyril s Metodějem, kteří na místo postavili kříž, když po svém příchodu na Velkou Moravu. Na vrcholu Radhoště je možné najít krásnou, v roce 1999 nově zrekonstruovanou, kapli sv. Cyrila a Metoděje, a dále sousoší obou věrozvěstů. Na Radhošti byla v roce 1955 vyhlášena národní přírodní rezervace. V současnosti se vždy v létě pravidelně konají poutě na Radhošti, kterých se vždy účastní několik tisíc turistů. Socha pohanského boha Radegasta s býčí hlavou, rohem hojnosti, kačenou a s valašskými krpci byla původně v roce 1930 vyrobena z umělého kamene Albinem Poláškem, tento kámen však těžce odolával místním podmínkám. Z tohoto důvodu byla nahrazena kopií z pevnější žuly a originál byl přemístěn do vstupní haly frenštátské radnice. (PCentrum, 2011)

- **Rožnovské pivní lázně**

Samotná historie vaření piva v Rožnově sahá až do roku 1712. Současné pivní lázně byly zprovozněny v roce 2010 díky grantu Evropské unie na obnovu lázeňství a pivovarnictví. Rožnovské pivní lázně jsou mezi lázněmi svého druhu velmi výjimečné. Jejich cílem je skloubení alternativního léčení s prvky prastarých technik starých Egyptů a východních kultur s běžnými lázeňskými a fyzioterapeutickými postupy. Na tomto místě si můžete užít koupele v pivu ve viktoriánských měděných vanách kombinované s masážemi, peelingem, zábaly z kvasnic aj. (Rožnovské pivní lázně, 2006)

Atraktivita mikroregionu Valašskomeziříčsko – Kelečsko:

- **Zámek Lešná**

Ve středověku na jeho místě stávala tvrz obklopená vodním příkopem, která byla přestavěna na pozdně renesanční jednopatrový zámek s arkádovým nádvořím. Zámek prozatím není přístupný veřejnosti, za návštěvu však stojí přilehlý anglický park. (CCR Východní Moravy, 2009)

- **Kelč**

Město Kelč se nachází 14 km západně od Valašského Meziříčí. Jeho historické jádro bylo vyhlášeno městskou památkovou zónou.

- **Zámek Žerotínů**

Tento zámek dal postavit v 16. století Jan z Pernštejna. V 19. století zde byla první ženská věznice na Moravě a údajně zde byla vězněna také travička Maryša. Po zrušení věznice vystřídal zámek několik majitelů a sloužil postupně jako lazaret, kasárna, internát a kulturní dům. (CCR Východní Moravy, 2009)

Atraktivita mikroregionu Hornolidečsko:

- **Čertovy skály**

Čertovy skály jsou přírodní památkou tvořící výrazný pískovcový skalní útvar na úpatí jihozápadního svahu kóty Kopce v Komonecké hornatině. Skály se nacházejí v dolní části levého břehu říčky Senice u soutěsky Lomensko na severním okraji obce Lidečko. Na vrcholu Kopce nad Čertovými skalami bylo v dřívějšku pravěké sídliště lidu lužické kultury z 1. tisíciletí před naším letopočtem. K Čertovým skalám se také váže velká spousta lidových pověstí, např. o sázce chytrého valašského mlynáře s čertem. Skály v současnosti představují ideální lezecký terén i zajímavé turistické cíle pro každého. (Podešva, Zdeněk, ©2001-2013)

- **Vrch Vartovna**

Na vrcholu se nachází známá rozhledna Vartovna, která se stále častěji stává oblíbeným cílem mnoha turistů při svých výšlapech je ve skutečnosti velmi mladá, otevřena byla v roce 2009. Postavena je ze dřeva, měří celkem 37 metrů a jejím autorem je architekt Ivan Bergmann. Její vrchol je součástí také Vizovických vrchů a otevřena je celoročně. Navíc je v okolí rozhledny celkem 34 naučných stezek. (ESports, 2009)

- **Pulčinské skály**

Pulčinské skály tvoří jedno z největších skalních měst v pískovcích moravské části Karpat na vrcholu Hradisko. Pulčinské skály jsou tvořeny drobnými i rozsáhlými skalními stěnami, sutěmi a dalšími jevy. Pulčinské skály se nachází ve vzdálenosti 3 km od Čertových skal v beskydských lesích, často bývají popisovány jako největší skalní město na Moravě. (Marfa, ©1999-2013)

Atraktivita mikroregionu Valašsko - Horní Vsacko:

- **Muzeum ve Velkých Karlovicích**

Muzeum se nachází v historickém středu Velkých Karlovic. Veškeré výstavy se nacházejí ve dvou budovách památkově chráněného bývalého kupeckého domu z 19. století. Typické pro tyto expozice jsou sbírky doma vyráběného zemědělského a salašnického nářadí, postupy zpracování vlny, lnu a výroby ovčího sýru. Pozoruhodná je místnost, ve které je umístěna jednoduchá valašská kuchyně s původním vybavením. Často zde můžeme najít expozici věnující se výrobě lisovaného a foukaného skla z blízkých již nefungujících skláren, nebo ve Vánočním období tvořivost přibližující soubory řezbářských prací spolu s originálním betlémem. (Velké Karlovice, ©2007)

- **Kostel Panny Marie Sněžné ve Velkých Karlovicích**

Dřevěný kostel ve Velkých Karlovicích začali stavět karlovští tesaři v roce 1753 a dokončili jej o rok později. Ve stejný den v něm byla sloužena první mše. Kostel je postaven ve stylu lidového baroka a má půdorys rovnoramenného kříže, což lze považovat za jedinečné. Byl postaven bez jediného kovového prvku – veškeré spoje jsou pouze dřevěné. Původně měl kostel jen hlavní oltář se sochou Panny Marie, ale později kostelu darovali občané ještě dva kříže. (Šebetovský, Josef, ©2007-2012)

- **Zámek Vsetín**

Renesanční zámek, který v současnosti tvoří nejstarší historickou budovu města Vsetína, byl postaven v prvním desetiletí 17. století tehdejšími majiteli panství Lukrecií Nekšovnou z Landeka a jejím druhým manželem Albrechtem z Valdštejna. Pozdějšími majiteli - uher-skou šlechtou z rodu Illésházy - byla zámecká budova v průběhu 18. století několikrát pře-stavována a upravována. Po rozsáhlém požáru z roku 1915 byla zničena celá střecha i s věží, proto jej v roce 1924 nechali tehdejší majitelé Thoneti opravit. Posledními soukro-mými vlastníky zámku od r. 1938 byli Marie Baťová se synem Tomášem. V současnosti je v prostorách zámku umístěno centrum regionálního muzea Valaška. (Webhouse, ©2007a)

Vybrané významné akce v regionu Valaško: (Web Studio Dat, 2005b)

- **Folklorní a hudební akce**

- Mezinárodní folklorní festival Liptálské slavnosti (Liptál)
- Mezinárodní folklorní festival Vsetínský krpec (Vsetín)
- Jánošíkův dukát - mezinárodní festival slovenského folkloru (Rožnov p. R.)
- Valašský špalíček – (Valašské Meziříčí)

- **Sportovní akce**

- Valašská rallye (Valašské Meziříčí)
- Barum rally
- Valašský pohár MTB mládeže-Fastav Cup (mezinárodní) (Zašová)
- Závod automobilů do vrchu (Malá Bystřice)

- **Společenské akce**

- Valašské Záření (Vsetín)
- Hrachovka (Hrachovec-Valašské Meziříčí)
- Gastrofestival ve Velkých Karlovicích
- Guláš Fest (Valašské Meziříčí)
- Krajská přehlídka amatérských divadelních souborů (Karolinka)

6.4 Realizační předpoklady

6.4.1 Doprava v okrese Vsetín

Území Valašska disponuje velmi slabou dopravní obslužností, tuto skutečnost potvrzuje také ve své práci Kovaříková (2009, s. 58). Dopravní dostupnost v rámci okresu Vsetín je však i přesto v jeho jednotlivých částech rozdílná. Nejlepší situace je v oblasti Valašského Meziříčí, které má výhodnou polohu ve vzdálenosti cca 20 km od hlavního silničního tahu Ostrava – Olomouc. Rožnov pod Radhoštěm disponuje dobrou silniční komunikací na hraniční přechod Makov se Slovenskou republikou, která představuje relativně pohodlné spojení s Valašským Meziříčím. Dále je poloha Rožnova pod Radhoštěm výhodná vzdáleností cca 25 km do města Kopřivnice, které sousedí se zmíněným silničním tahem Ostrava – Olomouc. Nejhorší situace je v oblasti Vsetína, která tvoří hraniční pás se Slovenskou republikou. Přes Valašské Klobouky prochází hlavní tah na Slovensko, stejně tak jako přes Velké Karlovice, z tohoto pohledu má tedy Valašsko výhodnou příhraniční polohu a může tedy lákat na své služby i zahraniční klientelu. Co je však horší, je kvalita a stav těchto komunikací. Region je obklopen hlavními tahy na krajská města i na Slovensko, ale jejich propojení stále není dořešeno. Proto veškerá potenciální klientela volí pohodlnější a časově méně náročnou cestu do oblastí, které jsou dopravně mnohem lépe dostupné a Valašsko tak ztrácí na atraktivitě jako cílová destinace cestovního ruchu. (Goldová, 2007, s. 7).

Silniční doprava

Dostupnost regionu Valašsko je umožněna prostřednictvím silnice I/69 ve směru Vsetín – Vizovice, která spojuje region s krajským městem Zlínem. Dále pak ředitelství silnic a dálnic ČR zprovoznilo v rámci 1. etapy projektu v roce 2009 nový úsek silnice I/57 u Vsetína, která tvoří páteřní a nejdlejší komunikaci vedoucí ve směru od polských státních hranic – Krnov – Vsetín – státní hranice se SR přes Valašské Meziříčí a Valašské Klobouky. Na silnici I/57 také navazuje silnice I/49 ve směru Valašská Polanka – Vizovice, která region stejně jako silnice I/69 napojuje na město Zlín. Ze silnic 1. třídy je dále významná silnice I/35 procházející přes Valašské Meziříčí ve směru Frýdlant n. O. - Hradec Králové - Olomouc - Val. Meziříčí - hranice se SR. Rožnov pod Radhoštěm je napojen prostřednictvím silnice I/58 ve směru Rožnov pod Radhoštěm - Příbor - Ostrava - Bohumín - státní hranice se SR. Na silnici I/57 je potom napojena silnice II/487 pokračující ve směru Ústí u Vsetína – Velké Karlovice – st. hranice, která zpřístupňuje významný rekreační celek Horního Vsacka, Javorníků a Vsetínských vrchů (Ředitelství silnic a dálnic ČR, ©2012).

Železniční doprava

Pokud jde o železniční dopravu, pak je podstatné, že městem Vsetín prochází celostátní trať č. 280 ve směru Hranice na Moravě – Horní Lideč - Střelná – Púchov (Slovensko) a regionální trať č. 282 ve směru Vsetín – Velké Karlovice. Z Valašského Meziříčí vedou železniční tratě směrem do Hranic na Moravě, Rožnova pod Radhoštěm, Kojetína či Ostravy. Stejně jako u silniční dopravy zůstává problémem jejich nedostatečné napojení. Například konečná stanice ve Velkých Karlovicích by mohla dále pokračovat směrem do Rožnova pod Radhoštěm, či na Slovensko. Stejně tak trať z Rožnova pod Radhoštěm by mohla dále pokračovat na Slovenské Hranice, nebo na Ostravu také z opačného směru, než přes Valašské Meziříčí.

Cyklistická doprava

Územím celého Valašska procházejí cyklostezky, z nichž nejznámější je cyklostezka „Bečva“ – pro směr Bystřička – Vsetín – Velké Karlovice. Nyní byla cyklostezka nově propojena z Rožnova pod Radhoštěm směrem na Horní Bečvu, nebo směrem na Valašské Meziříčí a odtud zpět do Vsetína. Cyklostezka dále pokračuje z Valašského Meziříčí také směrem přes Hustopeče nad Bečvou do Přerova. Nejvíce aktuální je poslední rozšíření Cyklostezky Bečva v říjnu 2012, kdy byl otevřen její nový úsek mezi Hustopečemi nad Bečvou a obcí Špičky, jedná se o pět a půl kilometru dlouhý úsek. V rámci Cyklostezky se nachází mnoho úseků, které jsou sjízdné také na in-line bruslích.

Pro přiblížení toho, na kolik hustou sítí cyklistických tras Valašsko disponuje, je v následující tabulce č. 4 uveden přehled cyklostezek a cyklotras na území Valašska rozdělených dle jednotlivých mikroregionů této oblasti.

Tabulka 4 Cyklistická doprava na Valašsku (Zdroj: CCR Východní Moravy, 2009, vlastní zpracování)

MIKROREGION ROŽNOVSKO
Rožnov pod Radhoštěm a okolí
Rožnov pod Radhoštěm – Skalkova Louka – Pustevny – Martiňák – Třeštík – Soláň – Tanečnice - Rožnov pod Radhoštěm (celkem 61 km, cyklotrasy č. 46, č. 472 a č. 6013)
Valašská Bystřice a okolí
Valašská Bystřice - Hážovické Díly - Tanečnice a zpět (cca 20 km)
Valašská Bystřice – Ptáčnice - Vsacký Cáb – Dušná – Bystřička - Velká Lhota - Videčské Paseky – Valašská Bystřice (cca 25 km)

MIKROREGION VALAŠSKOMEZIŘÍČSKO-KELEČSKO
Valašské Meziříčí a okolí
č. 501 Jihlava – Český Těšín, Valašskomeziříčskem vede trasa přes: Vsetín-Jablůnka-Bystřička-Jarcová-Valašské Meziříčí-Lhotka nad Bečvou-Lešná.
č.5033 Všechnovice-Kelč-Němetice
č.6012 Rožnov pod Radhoštěm-Vidče-Velká Lhota-Malá Lhota-Valašské Meziříčí
č.6016: Rožnov pod Radhoštěm-Zubří-Zašová-Jehličná
č.6018: okruh: Velká Lhota-Bystřička přehrada-Dušná-Růždecký Vesník-Jablůnka-Pržno-Kateřinice-Lázy-Mikulůvka-Bystřička-Medůvka-Malá Lhota
č.6214: Hostašovice-Jasenice-Perná-Lešná-Choryně-Komárovice-Kelč
č.6215: Branky-Kladeruby-Němetice
č. 6216 Lázy-Podolí-Police-Branky-Poličná-Valašské Meziříčí
č.6217 Jasenice-Mštenovice-Bynina
č. 6218 Podlesí-Hrachovec-Valašské Meziříčí-Juřinka-Výstrkov
č. 6219 Zašová-Střítež nad Bečvou-Velká Lhota
č. 6220 Mikulůvka-Oznice-Branky

MIKROREGION VALAŠSKO - HORNÍ VSACKO
Vsetín a okolí
Cyklotrasa č. 472: Vsetín-Ústí-Huslenky-Nová Hrozenkov-Karolinka-Velké Karlovice-Třeštík-Súkenická-Nad Bumbálkou (46,5 km)
Cyklotrasa č. 501: Palačov-Lešná-Lhotka nad Bečvou-Valašské Meziříčí-jarcová-Mikulůvka-Pržno-Semetín-Vsetín (31 km)
Cyklotrasa Velká podkova: Vsetín-Cáb-Tanečnice-Soláň-Benešky-Třeštík-U tabulí-Lemešná-Kasárna-Malý Javorník-Portáš-Papajské sedlo-Makytá-Huslenky-Ústí-Vsetín(90 km)
Cyklotrasa Malá podkova: Nový Hrozenkov-Karolinka-Soláň-Miloňov-Léskové-Třeštík-U tabulí-Lemešná-Kasárna-Malý Javorník-Portáš-Nový Hrozenkov
Červená trasa č. 6117: Vsetín-Chléviska-Sirákov-Vartovna-Prlov-Bařinka-Lidečko-Pulčín-Zděchov-Halenkov-Svrčín-Vsetín Jasenice-Vsetín (78 km)
Bílá trasa č. 6118: Vsetín-Janišovský vrch-Semetín-Osičí-Hošťálková-Lázy-Jablůnka-Vesník-Horní Jasenka-Vsetín (52 km)
Zelená trasa č. 6119: Vsetín Sychrov-U Kovářů-Dušná-Cáb-Santov-Bystřička-Růžďka-Uhlisko-Vesník-Horní Jasenka-Vsetín (37 km)
Bílá trasa č. 6120: Vsetín Ohrada-Lysný-U Krošenků-Svrčín-Lušovka-Ptácnice-Cáb-Dušná-Vsetín Sychrov (33 km)
Modrá trasa č. 6121: Vsetín-Semetín-Chléviska-Janišovský vrch-Rokytnice-Vsetín (24 km)
Velké Karlovice a okolí
Trasa č. 6020/1: Velké Karlovice, Machůzky-Miloňov-Benešky-Pod Vysokou-Třeštík-Léskové(Babská)-hotel Razula-AC Machůzky (22 km)
Trasa č. 6020/2: Velké Karlovice, Machůzky-Miloňov-Benešky-Kotlová-Soláň-Čarták-rozc.Soláň-AC Machůzky (22 km)
Trasa č. 6020/3: Velké Karlovice. Machůzky-Podřatě-Tis%navy-Potoky-Přischlop-Javorníček-Pluskovec-rozc.Soláň-Machůzky (17 km)
Trasa č. 6020/4:AC Machůzky-Léskové (hotel Razula)-prales Razula-Kubáně-rozc. Podřatě-Machůzky (21 km)
Trasa č. 6020/5: AC Machůzky-Léskové(hotel Razula)-Pod Javorem-Oselná-Dupačka-U Tabulí-Súkenická-Třeštík-Pod Vysokou-hotel Razula-Machůzky (28 km)

Všemi těmito mikroregiony prochází právě Cyklostezkou Bečva. Jediným mikroregionem, kterým Cyklostezka Bečva nevede je mikroregion Hornolidečko. Tento mikroregion je vybaven pouze cyklotrasami po hřebenech.

MIKROREGION HORNOLIDEČSKO	
	Hornolidečský okruh – Hornolidečská magistrála (cca 44 km)
	Polanecký okruh – Hornolidečská magistrála (cca 55 km)

Pěší turistika

Území Valašska je pokrytou také hustou sítí turisticky značených tras přes Vsetínské, Hostýnské, a Vizovické vrchy s celkovou délkou téměř 200 km. Dále v tabulce č. 5 uvádím přehled všech turistických tras a naučných stezek v jednotlivých mikroregionech na Valašsku.

Tabulka 5 Turistické trasy a naučné stezky na Valašsku (Zdroj: CCR Východní Moravy, 2009, vlastní zpracování)

ROŽNOVSKO	
Turistické trasy	Z Rožnova napříč hřebenem Veřovických vrchů do Veřovic. Rožnov p.R.-Dolní Paseky-Kamenárka-sedlo Jičínky-Věřovice (12,5 km)
	Hřebenová trasa Pindula-Pustevny-Třeštík (27,5 km)
	Hřebenová trasa pustevny-přes Kněhyni-Horní Čeladná (10 km)
Naučné stezky	Naučná stezka Čertův Mlýn: Pustevny-Martiňák (6 km, 9 zastavení)
	Naučná stezka Radegast: Pustevny-Radhošť-Pustevny (9 km, 10 zastavení)
	Naučná stezka Hradisko: Rožnov p.R.-Zubří-Rožnov p.R. (3-10 km, 11 zastavení)
VALAŠSKOMEZIŘÍČSKO – KELEČSKO	
Turistické trasy	Valašské Meziříčí-Lázy-Rajnochovice (18,5 km) červená
	Valašské Meziříčí-přes Jarcovskou kulu-Lázy (15,5 km) žlutá
Naučné stezky	Naučná stezka Jana Karafiáta: Valašské Meziříčí-Malá Lhota-Velká Lhota-Bystřička (14 km, 16 zastavení)
	Naučná stezka T.G.Masaryka: Valašské Meziříčí-Poličná-Jarcová-Valašské Meziříčí (13 km, 12 zastavení)

VALAŠSKO - HORNÍ VSACKO	
Vsetínské vrchy	
Turistické trasy	Vsetín-přes Bystřičku-Rožnov pod Radhoštěm (28 km) modrá
	Výstupová trasa na hřeben Vsetínských vrchů (8,5 km) žlutá
Naučné stezky	Naučná stezka Okolím Vsetína: Vsetín-Vršky-Díly-Jasenice (7 km, 13 zastavení)
	Naučná stezka Semetínské rybníky: Vsetín-Semetín (1 km, 2 zastavení)
Hostýnské vrchy	
Turistické trasy	Vsetín-přes Hošťálkovou-Troják (18 km) modrá
Naučné stezky	Naučná stezka Klenov: Bystřička-Dušná (7 km, 10 zastavení)
Vizovické vrchy	
Turistické trasy	Vsetín-Pozdřechov-Ploština-Drnovice (28 km) modrá, zelená
	Leskovec-Sirákov-Vsetín (25,5 km) žlutá, červená
Hřebenové trasy	
Turistické trasy	Hřebenovka Vsetínských vrchů: Bumbálka – Soláň (16,5 km)
	Hřebenovka Vsetínských vrchů: Soláň-Vsetín (28,5 km)
HORNOLIDEČSKO	
Turistické trasy	Do Pulčínských skal: Francova lhota-Pulčín-Pulčínské skály-Zámčisko-Pod Hradiskem-Radošov-Šerklava-Butorky-Valašská Kyčera-Makyta-Mikulínův vrch-Čubův kopec-Střelenský vrch-Francova Lhota (28 km)
Naučné stezky	Naučná stezka Vařákovy paseky: Horní Lideč-Lačnov-Vařákovy paseky-Lidečko (15 km, 16 zastavení)
	Naučná stezka Javornický hřeben: ze Střelné po hřebeni Javorníků (25 km, 17 zastavení)
	Naučná stezka k rozhledně Vartovna: Jasenná-Liptál-Hornolidečsko-Půchovská dolina (35 km-přeshraniční spolupráce)

6.4.2 Ubytovací a stravovací zařízení

Počet ubytovacích a stravovacích zařízení v regionu by měl odpovídat svým počtem tomu, kolik těchto zařízení je potřeba a dokáže se v regionu uživit. V tabulce č. 6 je uveden stručný přehled o počtu ubytovacích zařízení na Valašsku za rok 2011 dle kategorií. Z tabulky můžeme jednoduchým výpočtem odvodit, že na Valašsku je celkem 142 ubytovacích zařízení různých kategorií. Ubytovací zařízení na Valašsku jako taková jsou velmi nerovnoměrně rozmístěny, nejvíce je jich koncentrováno v oblasti města Rožnov pod Radhoštěm. V porovnání ubytovacích kapacit ve Zlínském kraji se potom na třetím místě umístilo město Karolinka v mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko, dále pak Vsetín a Valašské Meziříčí. Poslední město co do počtu ubytovacích kapacit je Horní Lideč a Brumov-Bylnice. Pro ty sportovněji založené návštěvníky regionu je k dispozici 9 kempů a autokempů. Co se týče právě ubytování v autokempech, pak by se měl zmínit především autokemp Sport a Camping Rožnov s.r.o. v Rožnově pod Radhoštěm, Autokemp u Splavu Hovězí, autokemp Machůzky ve Velkých Karlovicích, Autokemp Bystřička aj. (Šarmanová, 2008, s. 65)

Kromě toho je možno využít ubytování v soukromí či na vesnických farmách a usedlostech. Nalézt se na Valašsku v hojném počtu dají také místní hotely, penziony, rekreační střediska a turistické ubytovny. Často jsou také soukromě pronajímány chaty a chalupy, těch se na Valašsku nachází obrovské množství. Nejznámější je asi chata Soláň nebo horská chata Javorka v blízkosti známého areálu horské chaty Kohútka a nedalekého horského hotelu Portáš. Ve velmi působivém prostředí byla zrekonstruována turistická chata Kyčerka ve Velkých Karlovicích. Mezi nejznámější a nejnavštěvovanější hotely v regionu patří bezesporu hotely ve Velkých Karlovicích, které se zapojily do projektu resort Valachy. Těmito hotely jsou hotel Galík, Spa hotel Lanterna a hotel Horal (Golf Horal, Wellness Horal). Významnou rekreační oblastí s velkým množstvím hotelů je Horní Bečva. (Hotel Duo, Hotel Mesit, Hotel Kahan, Hotel Cherry...) V Rožnově pod Radhoštěm se nachází mezinárodně známý hotel Eroplán. V příloze č. 1 je veškerý seznam ubytovacích zařízení v turistické oblasti Valašsko.

Tabulka 6 Ubytovací zařízení na Valašsku 2011 (Zdroj: ČSÚ, ©2008-2013, vlastní zpracování)

Ubytovací zařízení v turistické oblasti Valašsko			
Hotely a penziony	Kempy	Chatové a turistické ubytovny	Ostatní zařízení
75	9	16	42

Podle názoru hoteliérů na Valašsku, je převážná část všech těchto ubytovacích zařízení přeplněna právě v zimní sezóně, převážně díky výborným sněhovým podmínkám pro zimní sporty. Méně jsou pak již využívány v letním období. Právě v tomto pokulhávání Valašska v cílené podpoře atraktivit vhodných pro rozvoj cestovního ruchu v letních měsících, lze spatřovat jistý nedostatek. Většina uvedených ubytovacích zařízení má v rámci svých služeb v nabídce i stravovací služby, a mimoto k Valašsku patří výborná kuchyně, proto zde funguje také mnoho míst, kde je možné se stravovat. (Cadpro, ©1998-2013) Je totiž velmi dobře známo, že na Valašsku má tradici typická pravá Valašská kuchyně. Vyhlášené jsou například Valašské vdolky, nebo frgály. Taková valašská kyselice je dodnes perlou valašské kuchyně a najít ji můžeme na jídelníčku každého šenku, koliby nebo hospody. Typické jsou také bramborové placky, střapačky se zelím či halušky s brynzou, kontrabáš z pohanky a jiné pochutiny, které jsou zapíjeny domácím podmáslem, či pro otrlejší pravou valašskou slivovicí, pro tuto oblast tolik typickou, a na kterou jsou místní patřičně hrdí.

6.4.3 Doplnková zařízení

Doplnková zařízení nazýváme ta, která se stávají nedílnou součástí cestovního ruchu. Tato zařízení zvyšují atraktivitu daného regionu pro účastníky cestovního ruchu. Mezi tato zařízení patří například lyžařské vleky, kulturní domy, koupaliště, tenisové kurty, fotbalová a jiná hřiště, nebo rovnou celá sportovní centra a areály. V oblasti Valašska se nachází velké množství lyžařských areálů, mnohdy i v soukromém vlastnictví, neboť se místní obyvatelé snaží využít příhodných podmínek pro lyžování a jiné zimní sporty. Nachází se zde celkem 43 vleků a lyžařských center. Mezi nejznámější patří Lyžařské středisko Pustevny, lyžařský areál Rališka, lyžařský areál Soláň-Sedlo, Ski areál Karolinka, oblíbené je v současnosti jak pro návštěvníky z české strany, tak ze Slovenska Ski centrum Kohútka, Ski areál Machůzky ve Velkých Karlovicích, lyžařský areál na Kyčerce a nebo lyžařský areál na Jasence ve Vsetíně. V regionu Valašska lze využít služeb wellness center, bazénů a koupališť, golfových hřišť, fitness center, stadiony, jízdáren, bowlingu, minigolfu, paňballových hřišť a různé víceúčelové sportovní haly a zařízení. Konkrétně se v současnosti nejvíce vyhledávané wellness centrum nachází v areálu hotelu Horal ve Velkých Karlovicích, wellness ale poskytují také například městské lázně ve Valašském Meziříčí aj. Pro letní období jsou k dispozici koupaliště ve Vsetíně, ve Zdechově, na Mikulůvce, ve Velkých Karlovicích, ve Valašském Meziříčí i Rožnově pod Radhoštěm. Golf je možno si

zahrát v Rožnově pod Radhoštěm, či na hotelu Horal ve Velkých Karlovicích. Milovníci squashe si jej mohou zahrát taktéž na hotelu Horal, nebo potom na Vsetíně ve sportovním centru na Bobrkách či v centru Pohoda. Příznivci tenisu si přijdou na své na tenisových kurtech téměř v každém městě regionu a také v areálech horských hotelů ve Velkých Karlovicích, či ve sportovním areálu ve Valašské Polance – Paradon. Mezi zajímavá doplňková zařízení lze zařadit lanové centrum v Rožnově pod Radhoštěm, poblíž tohoto centra se nachází také lezecká stěna, trampolíny a modernější x-bungee. Pro ty, kteří mají rádi adrenalin, je připravena škola paraglidingu Hutisko-Solanec.

Cestovní ruch ovlivňuje také sektor služeb v regionu. Lékařská péče je zajišťována zdravotnickými zařízeními. V rámci těchto zařízení fungují v regionu 2 záchranné služby, 2 nemocnice (Vsetín a Valašské Meziříčí), lékařských ordinací je 284, zubních ordinací 38 a řetězce lékáren. Další služby pro občany i blízké okolí jsou zajišťovány například kadeřnictvím, pedikúrou, Českou poštou (Valašsko má 44 poštovních a doručovatelských služeb), bankami a bankomaty, obchody s potravinami, či obchodními domy, kterých je na Valašsku 23. Dále průmyslovým zbožím, drogistickým zbožím, konfekcí, čerpacími stanicemi aj. (Šarmanová, 2008, s. 70)

Mezi doplňková zařízení bychom v současnosti mohli bezesporu zařadit také přírodní koupaliště u Nového Hrozenkova – Na Stanoch (známější spíš jako Balaton či Kačák) s rozlohou 9,5ha. Tato nádrž je využívána v létě nejen k rekreaci u vody, tvoří zastávku nejednoho cyklisty, neboť se nachází v těsné blízkosti Cyklostezky Bečva, ale je využívána také snowboardisty a akrobatickými lyžaři k tréninku. V zimě, kdy se vytvoří dostatečně silný led, se promění v obrovské kluziště.

Z hlediska lokalizačních předpokladů je podstatné, že okres Vsetín je jedním z okresů v České republice, který má výborné především přírodní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu na svém území. S tímto tvrzením se ztotožňuje také Kovaříková (2009, s.46-47), která zpracovala Index přírodních předpokladů okresů České republiky, ze kterého vyšel okres Vsetín, jako jeden z okresů s nejlepšími přírodními předpoklady z hlediska cestovního ruchu. Umístil se dokonce na 6. místě v pořadí podle hodnot Indexu přírodních předpokladů okresů České republiky. Při sestavování pořadí okresů podle hodnot Celkového indexu faktorů a předpokladů cestovního ruchu okresů ČR se okres Vsetín umístil na 14. místě.

6.5 Hodnocení vybraných ukazatelů cestovního ruchu na Valašsku

Pro potřeby této práce byl sledován aktuální stav Valašska (administrativně okresu Vsetín) a jeho předpokladů pro rozvoj odvětví cestovního ruchu dle vybraných ukazatelů. Vzhledem k tomu, že pouze jeden ukazatel by měl velmi zkreslené vypovídací hodnoty, byly vybrány ukazatele tři. Prvním z ukazatelů je zjišťován Podíl odvětví ubytování, stravování a pohostinství na celkové ekonomické činnosti okresu Vsetín v porovnání s ČR. Druhý z ukazatelů Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení je přepočítán na 100 km² okresu v rámci ČR, a poté je přepočítán na počet hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel okresu v rámci ČR. Třetím ukazatelem je sledováno Umístění Valašska (okresu Vsetín) v návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení okresu v rámci ČR – počet příjezdů hostů. Přičemž data k těmto ukazatelům byla přebrána z Českého statistického úřadu. Každý z ukazatelů je podložen tabulkou s jednotlivými výsledky. Pro výsledky práce jsou podstatné, a proto jsou také využity, pouze pořadí okresů po místo, na kterém se umístil okres Vsetín (Valašsko). Výsledky pro všech 77 okresů České republiky jsou uvedeny v tabulkách v příloze č. 2.

- **Podíl odvětví ubytování, stravování a pohostinství na celkové ekonomické činnosti okresu Vsetín v porovnání s ČR**

Tento ukazatel znázorňuje skutečnost, že zaměstnanost v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, které tvoří jeden ze základních předpokladů cestovního ruchu, je v okrese Vsetín lehce nad celorepublikovým průměrem. Z celkového počtu 60 832 zaměstnaných obyvatel okresu Vsetín, jich 3,2% pracuje v odvětví ubytování, stravování a pohostinství.

Tabulka 7 Podíl odvětví ubytování, stravování a pohostinství na celkové ekonomické činnosti okresu Vsetín v porovnání s ČR (Zdroj: ČSÚ©2009-2011, vlastní zpracování)

	Zaměstnanost celkem	
	absolutní	%
ČR celkem	144 136	3,1
Okres Vsetín	1 925	3,2

- Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na km² okresu v rámci ČR
- Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 1 obyvatele okresu v rámci ČR

Při sledování toho, jak je na tom okres Vsetín v porovnání s jinými okresy České republiky v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 100 km² okresu, bylo zjištěno, že se z celkového počtu 77 okresů v České republice umístil na 17. místě. Což znamená, že z tohoto hlediska je počet ubytovacích zařízení dostačující. Turistická oblast Valašsko nabízí stále na své poměry mnoho ubytovacích kapacit i přesto, že podle údajů statistického úřadu jejich počet v regionu průběžně klesá. Obdobným ukazatelem je ukazatel počtu lůžek hromadných ubytovacích zařízení na rozlohu okresu, kterým se ve své práci zabývá Kovaříková (2009, s. 56) a ve kterém se okres Vsetín jeví jako jeden z okresů s vysokým počtem lůžek hromadných ubytovacích zařízení vzhledem ke své rozloze. Pro srovnání této skutečnosti byl proveden výpočet toho, jaký počet hromadných ubytovacích zařízení připadá na 1000 obyvatel okresu Vsetín. V tomto ukazateli se okres Vsetín umístil mezi okresy České republiky na 23. místě. Výsledky obou ukazatelů jsou uvedeny v tabulce č. 8 a 9.

Tabulka 8 Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 100 km² okresu v rámci ČR (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013, vlastní zpracování)

Pořadí	Okres	Rozloha okresu v km ²	Počet hromadných ubytovacích zařízení v okresu	Počet hromadných ubytovacích zařízení na 100 km ² okresu
1	Praha	496	622	125,40
2	Trutnov	1 147	658	57,37
3	Jablonec nad Nisou	402	229	56,97
4	Plzeň - město	125	59	47,20
5	Semily	699	323	46,21
6	Brno - město	230	84	36,52
7	Ostrava	214	68	31,78
8	Cheb	933	150	16,08
9	Český Krumlov	1 615	251	15,54
10	Jeseník	719	100	13,91
11	Děčín	909	122	13,42
12	Šumperk	1 316	171	12,99

13	Karlovy Vary	1 628	211	12,96
14	Prachatice	1 375	174	12,65
15	Teplice	469	57	12,15
16	Klatovy	1 939	234	12,06
17	Vsetín	1 143	133	11,64
ČR celkem		78 866	7 667	9,72

Tabulka 9 Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel okresu v rámci ČR (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013, vlastní zpracování)

Pořadí	Okres	Počet obyvatel v okrese	Počet hromadných ubytovacích zařízení v okrese	Počet hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel okresu
1	Trutnov	120 486	658	5,46
2	Semily	75 226	323	4,29
3	Český Krumlov	59 500	251	4,22
4	Prachatice	51 380	174	3,39
5	Klatovy	87 991	234	2,66
6	Jablonec nad Nisou	87 934	229	2,60
7	Jeseník	42 399	100	2,36
8	Jindřichův Hradec	92 754	192	2,07
9	Karlovy Vary	121 847	211	1,73
10	Cheb	88 770	150	1,69
11	Rychnov nad Kněžnou	78 881	115	1,46
12	Šumperk	126 292	171	1,35
13	Česká Lípa	105 885	130	1,23
14	Bruntál	104 810	120	1,14
15	Písek	70 436	74	1,05
16	Pelhřimov	72 684	76	1,05
17	Břeclav	123 825	129	1,04
18	Tábor	102 714	107	1,04
19	Ústí nad Orlicí	138 892	142	1,02
20	Žďár nad Sázavou	125 141	120	0,96
21	Příbram	107 474	103	0,91
22	Děčín	133 703	122	0,91
23	Vsetín	146 687	133	0,91
ČR celkem		10 206 436	7 667	0,75

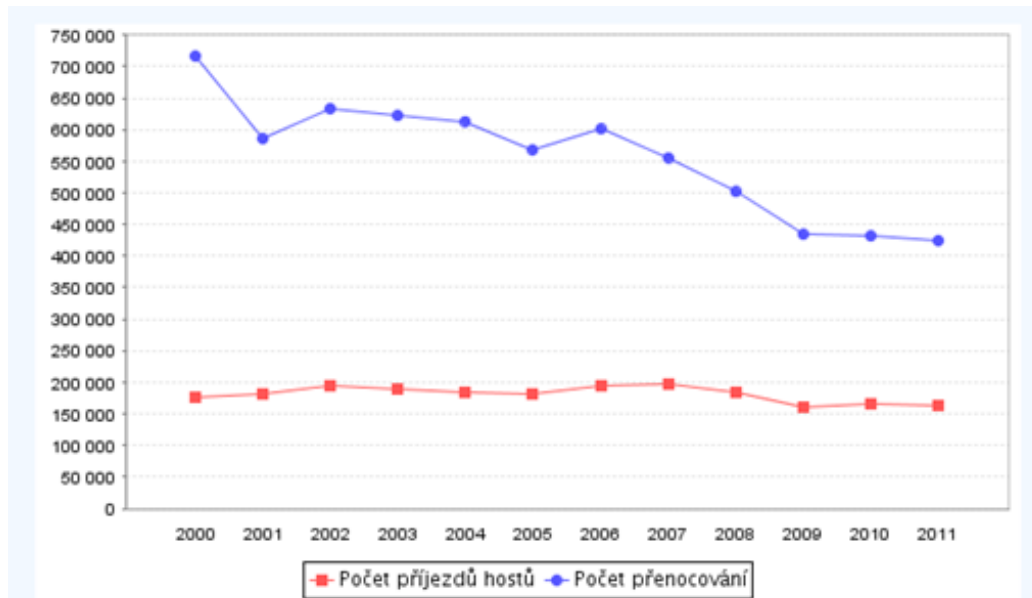
- **Umístění Valašska (okresu Vsetín) v návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení okresu v rámci ČR – počet příjezdů hostů**

Návštěvnost regionu a celkový počet turistů je sledován v absolutních hodnotách celkového počtu turistů. Tato charakteristika představuje jeden ze základních ukazatelů rozvoje cestovního ruchu v regionu. Tento ukazatel je spojen s řadou multiplikačních efektů, které jsou na přítomnost turistů v území navázány. V tomto ohledu je důležitá skutečnost, že delší pobyt turistů v regionu současně znamená také předpoklad vyšších výdajů a tím i větší možnosti pro rozvoj. Dá se také odvodit, zda mají ubytovací, případně stravovací zařízení na Valašsku dostatečnou poptávku po svých službách. Velmi příznivého výsledku dosáhl okres Vsetín také v tomto ukazateli návštěvnosti, kdy se s celkovým počtem 162 832 návštěvníků umístil mezi okresy ČR na 13. místě. Z tohoto počtu bylo necelých 17 tisíc návštěvníků ze zahraničí. Vyplývá z toho skutečnost, že je okres Vsetín stále hojně navštěvovaným místem a konečným cílem mnoha turistů. Dílčí výsledky tohoto ukazatele jsou uvedeny v tabulce č. 10.

Tabulka 10 Umístění Valašska (okresu Vsetín) v návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení okresu v rámci ČR – počet příjezdů hostů (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013, vlastní zpracování)

Pořadí	Okres	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v okrese (počet osob/rok 2011)
1	Praha	5 050 923
2	Trutnov	486 655
3	Brno-město	412 267
4	Karlovy Vary	348 566
5	Cheb	336 187
6	Český Krumlov	307 553
7	Semily	245 217
8	Zlín	191 626
9	Břeclav	189 245
10	Plzeň-město	183 251
11	Ostrava	174 374
12	České Budějovice	166 828
13	Vsetín	162 832
ČR celkem		12 898 712

Na obrázku č. 4 je znázorněn meziroční vývoj návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v okrese Vsetín za léta 2000-2011, kde je patrná stagnace v počtu příjezdů hostů a velmi výrazný propad v počtu přenocování. Možným odůvodněním tohoto propadu je začátek ekonomické krize v roce 2008, který vedl k poklesu cestovního ruchu jako takového. V roce 2011 počet návštěvníků ubytovaných na Valašsku zase narostl. Bohužel se to samé nedá říci o počtu přenocování, neboť tato čísla rapidně klesají.

Obrázek 5 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v okrese Vsetín 2000-2011 (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013)

7 PROPAGACE A AKTÉŘI CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU

Kapitola propagace a aktéři cestovního ruchu na Valašsku teoreticky koresponduje s kapitolou č. 4 s názvem Politika rozvoje cestovního ruchu v ČR. Propagace turistické oblasti není plně koordinována, přesto, že se na tomto území cestovním ruchem zabývá řada institucí, ať už státních či soukromých. Aktéry v oblasti cestovního ruchu na Valašsku, kteří se starají o propagaci regionu, můžeme najít tedy na všech úrovních. Nejpodstatnější je podpora na mezinárodní úrovni, kdy region čerpá zdroje z fondů EU prostřednictvím operačních programů. Jedná se zejména o regionální operační programy, program přeshraniční spolupráce se Slovenskou republikou a Integrovaný operační program (dále jen IOP).

V následující části jsou rozebrány jednotlivé operační programy, ze kterých region Valašsko čerpá na podporu a neustálý rozvoj cestovního ruchu.

ROP NUTS II Střední Morava

Území Valašska z hlediska své polohy spadá z největší části pod Zlínský kraj, v rámci ROP částečně pod ROP NUTS II Moravskoslezsko, ale z mnohem větší části čerpá z ROP NUTS II Střední Morava, který má celkem 4 prioritní osy, přičemž cestovní ruch je tvořen prioritní osou 3 a oblastmi podpory Integrovaný rozvoj CR, Veřejná infrastruktura a služby, Podnikatelská infrastruktura a služby a Propagace a řízení. ROP NUTS II Střední Morava funguje v koordinaci s Integrovaným operačním programem, Programem rozvoje venkova a OP Přeshraniční spolupráce. Rozhraní mezi IOP a ROP Střední Morava v oblasti cestovního ruchu je vymezeno na základě územní dimenze. V rámci IOP jsou podporovány projekty národního a nadnárodního významu a ROP Střední Morava naváže tematicky a místně specifickými výzvami k předkládání projektů v oblasti rozvoje cestovního ruchu zaměřených na aktivity navazující na projekty IOP. Dále hranice mezi ROP Střední Morava a programem rozvoje venkova jsou dány v oblasti podpory podnikatelů a NNO v cestovním ruchu. Z programu rozvoje venkova jsou podporovány NNO v obcích do 2 000 obyvatel. Program rozvoje venkova se zaměřuje na podporu zemědělských podnikatelů a dále začínajících podnikatelů v oblasti cestovního ruchu v obcích do 2 000 obyvatel. Prostřednictvím ROPů jsou v cestovním ruchu podporováni podnikatelé s doloženým dvouletým účetním obdobím v obcích do 2 000 obyvatel a v obcích nad 2 000 obyvatel podnikatelé bez omezení. Dále jsou v rámci programu rozvoje venkova podporovány projekty zaměřené na kulturní dědictví (např. kulturní památky, památkové rezervace, památkové

zóny, kulturní prvky vesnic a krajiny, památky místního významu, atd.), které jsou realizovány na území obcí do 500 obyvatel. Ostatní projekty zaměřené na kulturní dědictví jsou podporovány v rámci ROP Střední Morava. Rozhraní mezi ROP Střední Morava a OP přeshraniční spolupráce Slovensko - ČR 2007 – 2013 v oblasti cestovního ruchu je vymezeno na základě územního dopadu. (ROP Střední Morava, 2012)

V tabulce č. 11 je uveden výčet vybraných projektů realizovaných na území Valašska v letech 2008 - 2012, podpořených z ROP Střední Morava v rámci prioritní osy 3. 1. Integrovaný rozvoj cestovního ruchu. Do roku 2012 bylo na území Valašska z ROP Střední Morava podpořeno celkem 59 projektů v oblasti cestovního ruchu a 30 projektů spadajících pod prioritní osu Doprava. (Evropská komise, ©2012). V tomto seznamu jsou uvedeny nákladnější projekty dosahujících částek v milionech korun. Na území Valašska však bylo v těchto letech samozřejmě realizováno spoustu menších projektů, které však při zpracování této práce nehrají natolik významnou roli v rozvoji cestovního ruchu na Valašsku. Nejvíce nákladným projektem v tomto sledovaném období byla výstavba Cyklostezky Bečva, jejímž zadavatelem bylo Sdružení obcí Valašsko-Horní Vsacko a na ni navazující úseky vybudované dalšími obcemi Valašska. Nejvíce aktivní se potom jeví celý Resort Valachy, prvotně dobudování služeb hotelu Horal ve Velkých Karlovicích.

Tabulka 11 Příklady podpořených projektů financovaných z ROP Střední Morava na Valašsku 2008-2012
(Zdroj: ROP Střední Morava, 2012, vlastní zpracování)

Název projektu	Zadavatel	Výše dotace v Kč
Galerie v přírodě, valašská zahrada a valašská krajina na Soláni	Sdružení pro rozvoj Soláně o. s.	3 247 000, 00
Modernizace sportovně rekreačního areálu přírodního koupaliště Nový Hrozenkov	Městys Nový Hrozenkov	31 907 571, 00
Modernizace koupaliště se sportovním zázemím v obci Zděchov	Obec Zděchov	16 484 970, 00
Bike park Karolinka	Sportovní klub PLANET BIKES	2 019 657,75
Stavební úpravy koupaliště ve Velkých Karlovicích a parkoviště u koupaliště	Obec Velké Karlovice	38 124 307,00
Biketrails Valašsko	Sdružení Valašsko-Horní Vsacko	2 737 850,00

Naučná stezka přírodovědné, kulturní a národopisné historie i současnosti Pluskovec - Velké Karlovice	Sdružení pro rozvoj Soláně o.s.	2 749 999,99
Dostavba sportovního areálu v Dolní Bečvě	Obec Dolní Bečva	4 488 588,67
Sportovní - rekreační areál Valašská Bystřice	Obec Valašská Bystřice	2 511 750,00
Rekonstrukce a modernizace koupaliště Hutisko-Solanec	Obec Hutisko - Solanec	13 020 300,00
Turistické značení mikroregionu Rožnovsko	Město Rožnov pod Radhoštěm	1 192 312,52
Rozšíření sportovní relaxačních služeb hotelu Horal Velké Karlovice – etapa II, golfové hřiště	Danuše Hradilová	15 198 991, 17
Dobudování Skiareálu RALIŠKA	Ing. Josef Vaníček	2 998 288,80
Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy – Rožnov pod Radhoštěm	Město Rožnov pod Radhoštěm	24 241 118,75
Rozšíření služeb rekreačního areálu Horní Lideč	Obec Horní Lideč	5 000 000,00
Cyklostezka Bečva - páteří cyklostezka katastru města Valašského Meziříčí	Město Valašské Meziříčí	49 614 000,00
Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy – Horní Bečva	Obec Horní Bečva	14 852 814,00
Cyklostezka údolím Rožnovské Bečvy - Prostřední Bečva	Obec Prostřední Bečva	12 051 733,10
Stavební úpravy koupaliště ve Velkých Karlovicích a parkoviště u koupaliště	Obec Velké Karlovice	43 222 830,94
Modernizace koupaliště se sportovním zázemím v obci Zděchov	Obec Zděchov	19 384 083,00
Rožnovské pivní lázně	Rožnovské pivní lázně s.r.o.	10 044 300,00
Cyklostezka Bečva	Sdružení Valašsko-Horní Vsacko	126 170 728,00
Modernizace SKI areálu v Karolince	Skiareál Karolinka s.r.o.	4 680 000,00

Operační programy Přeshraniční spolupráce

Díky své poloze má Valašsko možnost spolupráce se Slovenskou republikou. Konkrétně Valašsko čerpá finanční prostředky z OP přeshraniční spolupráce Česko-Slovensko. Česko-slovenská spolupráce se soustředí na poskytování finančních podpor v oblasti cestovního ruchu např. v podobě podpory sociální interakce (zahrnující např. propagaci regionu) a rozvoj přeshraniční dopravní infrastruktury a infrastruktury cestovního ruchu a životního prostředí (podporující např. ekoturismus).

V rámci přeshraniční spolupráce je významné především vytvoření *euromikroregionu Bílé Karpaty*, jehož členskou základnu ze sledované oblasti tvoří mikroregion Jižní Valašsko, Rožnovsko, Vsetínsko a Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí. Jako významný projekt přeshraniční spolupráce je bráno také vybudování naučné stezky k rozhledně Vartovna, která povede Jasennou, Liptálem, obcemi Hornolidečska a dále na slovenskou Púchovskou dolinu.

Výše uvedená podpora je spíše finančního charakteru, tzn. díky těmto zdrojům může region získávat finanční prostředky na rozvoj cestovního ruchu na svém území. Jako aktéři v oblasti cestovního ruchu však na Valašsku funguje řada aktérů také na místní úrovni. V tomto případě je zde velmi významně zastoupen destinační management. Výsledkem destinačního managementu na Valašsku je snad nejznámější a nejvíce navštěvovaná oblast tzv. *Resort Valachy*. Resort Valachy se nachází v malebném údolí Leskové ve Velkých Karlovicích v mikroregionu Valašsko-Horní Vsacko a je tvořen hotely Lanterna, Horal s golfovým hřištěm Horal, hotel Galík a Ski areál Razula. Obce s místními podnikateli v cestovním ruchu aktivně spolupracují i v resortu Valachy. V zimě například poctivě doplňují nabídku místních ski areálů tím, že udržují rozsáhlou síť běžeckých tras v délce 70 kilometrů, což z Velkých Karlovic učinilo jednu z nejvyhledávanějších běžkařských lokalit ve Zlínském kraji. V regionu se také podařilo vytvořit širokou síť MTB tras i cyklostezku podél řeky Bečvy, která prochází právě resortem Valachy ve Velkých Karlovicích. Základem této spolupráce jsou hlavně různé balíčky, do kterých jsou zahrnuty například skipasy lyžařských středisek Bílá nebo Kohútka. Podobně pro golfisty jsou v rámci pobytu Golf v Beskydech zahrnuty fee na top hřiště v Čeladné a Ostravici. (Mladá fronta, ©2013)

Region Valašsko mimo to také realizuje nově od roku 2011 projekt „Destinační management turistické oblasti Beskydy-Valašsko v MSK“, jehož cílem je posílit organizaci a spolupráci v cestovním ruchu v turistické oblasti Beskydy-Valašsko. Jedním z výsledků projektu je vznik nové společnosti s názvem *Destinační management turistické oblasti Beskydy-Valašsko, o.p.s.* Hlavním cílem této společnosti je zastřešovat rozvoj cestovního ruchu na celém území turistické oblasti. Dílčím cílem je podpora rozvojových projektů podnikatelů a také samosprávy, pomoc při vytváření nových produktů či balíčků produktů pro cílové skupiny návštěvníků ve spolupráci s podnikateli. To vše by mělo vést k zlepšení image turistické oblasti Beskydy-Valašsko a docílit tak zvýšení návštěvnosti této oblasti. (ABM Morava, 2012)

Hlavní podíl na propagaci regionu na místní úrovni mají stále turistická informační centra, zájmové organizace a regionální sdružení, např. Region Beskydy, Beskydské informační centrum, p.o., či regionální agentura Beskydy-Valašsko. Velmi úspěšným z pohledu Czech Tourismu se jeví projekt Valašské království s.r.o. (Infosystem, ©1999-2013)

- *Agentura Beskydy-Valašsko* - Propagaci celého regionu v oblasti cestovního ruchu má v současnosti od roku 1999 v gesci profesionální agentura s názvem Beskydy-Valašsko, která vznikla sloučením sdružení měst a obcí Beskydy a regionální agentura cestovního ruchu regionu Valašsko. Agentura Beskydy-Valašsko je sdružením právnických osob a sdružuje místní i soukromé podnikatelské subjekty. Jejím cílem je stát se partnerem při jednáních na všech úrovních o problematice cestovního ruchu a zároveň stát se hlavním koordinátorem těchto aktivit v regionu a zajistit komplexnější a profesionálnější propagaci území regionu, být garantem provozování společného informačního počítačového systému v informačních střediscích v regionech a jejich napojení na celorepublikový IS cestovního ruchu. Dále si dává za cíl vést a aktualizovat databáze informací o stravování, ubytování, sportovních a kulturních možnostech v regionech, zpracovávat a podávat projekty k rozvoji cestovního ruchu v regionech a spolupracovat s Destinačním managementem v regionu.
- *Valašské království s. r. o* - projekt Valašské království začal vznikat v roce 1997 jako projekt na propagaci a rozvoj regionu Beskydy-Valašsko. Dnes mimo jiné provozuje 2 informační centra (Frenštát p. R. a Rožnov p. R.). Zejména se však významně podílí na image Beskyd a Valašska realizací projektu nejstaršího tzv. pohádkového regionu Valašské království. V rámci činnosti agentury cestovního ruchu nabízí řadu vlastních produktů.

Jak již bylo zmíněno, hlavním tahounem v propagaci na Valašsku jsou informační centra, kterých je zde celá řada. Rozsah informačních center na území Valašska zobrazuje následující tabulka č. 13. Není to však výčet zcela vyčerpávající, neboť funkci informačního centra často plní i jiná místa v regionu.

Tabulka 12 Informační centra na Valašsku (Zdroj: Mikroregion Vsetínsko, vlastní zpracování)

	Umístění	Informační centrum
Valašsko	Francova Lhota*	Informační centrum Francova Lhota
	Horní Lideč	Informační centrum
	Rožnov pod Radhoštěm	Městské informační centrum
	Rožnov pod Radhoštěm*	Informační centrum Valašského království
	Valašská Bystřice	Informační centrum
	Valašské Meziříčí	Informační centrum
	Velké Karlovice*	Informační centrum
	Vsetín*	Městské informační centrum

* označená IC (28) jsou členy Asociace turistických informačních center ČR, která sdružuje 137 subjektů

Vzhledem k rychlému vývoji informačních technologií a výpočetní techniky je poněkud nezvyklé a zarážející, že samostatná turistická oblast Valašsko nemá své vlastní internetové stránky. Možným plusovým bodem v tomto ohledu je fakt, že pro turistický region Beskydy-Valašsko funguje internetová stránka, kde je možné najít mnoho zajímavých informací, od těch základních, až po širokou nabídku atraktivit v tomto turistickém regionu.

Dle dostupných údajů, které byly zpracovány, se dá tvrdit, že podpora cestovního ruchu na Valašsku je ve svých prvopočátcích a není na takové úrovni, jakou by si region zasloužil. Pokud jde o čerpání prostředků z fondů Evropské unie, je Valašsko v této oblasti aktivním regionem, avšak ne vždy je čerpání úspěšné, nebo účelné a ne vždy se setká se sledovaným výsledkem. Také forma přeshraniční spolupráce Valašska jako regionu, který by mohl využít svou příhraniční polohu při Slovenských hranicích, není natolik využívána. Jedinou oblastí, která se na Valašsku začala v současnosti postupně rozvíjet, je destinační management. Samotná propagace regionu Valašsko také zaostává za tím, čeho by mohla dosáhnout. Internetové stránky samostatného regionu Valašsku neexistují a funkce informačních center je často spíše formální, než plnící svou funkci.

8 SWOT ANALÝZA REGIONU VALAŠSKO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Kulturní, historické a kulturní památky či atraktivita na Valašsku - Propagace území Valašska prostřednictvím kulturních akcí - Konání akcí nadnárodního významu - Silná tradice konání poutí téměř v každé obci - Příznivé podmínky pro agroturistiku, příp. hipoturistiku - Příznivá geografická poloha regionu při hranicích se SR - Široká nabídka cestovního ruchu akumulovaná na poněkud malém území - Známost regionu díky příznivým podmínkám pro lyžařskou sezónu - Velmi hustá síť cyklostezek - Cyklobusy a skibusy - Rozsáhlá síť turistických tras - Typická Valašská kuchyně - Neporušená příroda s kvalitním životním prostředím a ovzduším 	<ul style="list-style-type: none"> - Neznalost cizích jazyků u personálu ve většině zařízení CR na Valašsku - Malý počet produktových balíčků vzhledem k množství subjektů zainteresovaných v CR - Nedostatek informací pro návštěvníky Valašska - Nízká úroveň marketingové komunikace a propagace regionu - Poměrně nízká úroveň spolupráce mezi regiony i se SR - Špatná komunikace a spolupráce podnikatelského sektoru s veřejným sektorem - Velmi nízký podíl zahraničních návštěvníků - Vysoké procento jednodenních návštěvníků - Malé procento příjíždějících organizovaně - Nízká flexibilita pracovní síly v regionu - Velmi špatná dopravní dostupnost regionu a kvalita komunikací - Velké množství méně kvalitní sportovní infrastruktury - Nevyhovující kvalita ubytovacích zařízení - Nedostatek luxusních hotelů pro účely kongresové turistiky - Neudržované běžecké stopy - Méně udržované a značené cyklostezky a turistické trasy v okolí regionu - Špatná propojenost cyklostezek (křížení se silnicemi) - Časté poškozování kulturních památek a veřejných prostranství vandalismem - Technický stav kulturních i sportovních zařízení - Cestovní ruch vázán víceméně na zimní turistiku

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> - Možnost rekvalifikace a školení zaměstnanců podle potřeb trhu práce - Zlepšení propagace regionu Valašska - Zlepšení spolupráce podnikatelského sektoru a veřejného sektoru - Zlepšení spolupráce okolních regionů a zahraniční spolupráce - Rostoucí zájem obyvatel ČR o region Valašsko - Možnost výrazného zvýšení počtu zahraničních turistů v regionu - Současný vstup do Schengenského prostoru odstranil hraniční přechod se Slovenskem - Možnost výrazného růstu zaměstnanosti ve sféře služeb CR - Využití prostředků z EU a jiných zdrojů - Investice do silniční infrastruktury - Neustálé rozšiřování turistické nabídky a služeb hotelů Resortu Valachy - Rozvoj telekomunikací a IT technologií - Výborné předpoklady pro venkovský CR 	<ul style="list-style-type: none"> - Přílišná omezení a bariéry ze strany CHKO - Odliv pracovních sil do hospodářsky silnějších regionů - Úbytek pracovní síly zapříčiněn stárnutím obyvatelstva - Častý neúspěch při čerpání finančních prostředků z dotačních zdrojů EU a jiných zdrojů - Poškození některých zdrojů CR vlivem neorganizovaného rozvoje - Posilování významu konkurence - Omezování rozsahu základních služeb včetně dopravy - Neobnovování silniční infrastruktury - Nezlepšení přístupu pomocí dálnic či silnic z některých krajů může způsobit snížení návštěvnosti - Růst počtu sociálně nepřizpůsobivých obyvatel a tím také vandalismu - Zánik památek v důsledku jejich devastace a chátrání - Útlum letní turistiky u nádrží s méně kvalitní vodou - Nemožnost rozvoje kongresové a firemní turistiky kvůli absenci kongresových prostor a hotelů - Problém s rozvojem cestovního ruchu v oblastech ochrany přírody (CHKO) - Nedostatek turistů poptávajících ubytování v kempech a chatových osadách

9 NÁVRH STRATEGIE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU

Na základě výstupů z provedené analýzy území a SWOT analýzy byly koncipovány jednotlivé strategické priority a opatření nezbytná pro rozvoj cestovního ruchu na Valašsku. Informace potřebné ke zhodnocení výchozího stavu jednotlivých priorit a opatření, byly čerpány ze zdrojů již uvedených dříve v této diplomové práci.

Strategická vize turistické oblasti Valašsko

Valašsko bude kvalitně vybavenou a vyhledávanou destinací pro mnoho druhů cestovního ruchu a stane se častým cílem dovolené turistů a rodin s dětmi, vyhledávajících neporušenou přírodu venkova. Půjde o oblast, kam se každý její návštěvník bude rád vracet a doporučí ji svým přátelům a rodině.

Globální cíl

Globálním cílem strategie je zvýšení konkurenceschopnosti a ekonomické výkonnosti cestovního ruchu na území Valašska, zvýšení povědomí o tomto území a zachování jeho původního venkovského rázu.

Strategické cíle

Největším problémem Valašska se jeví být infrastruktura cestovního ruchu, především dopravní infrastruktura, ale také nabídka kvalitních ubytovacích a stravovacích zařízení v oblasti. Důležité bude také zkvalitňování a rozšiřování nabídky služeb cestovního ruchu a marketingové strategie.

Priorita A: Základní infrastruktura cestovního ruchu	
Opatření A. 1:	Dokončení výstavby silnice I/57 ve směru z Valašského Meziříčí do Vsetína.
<p>1. Etapa výstavby silnice I/57 ve směru z Valašského Meziříčí do Vsetína byla zahájena v roce 2006 a dokončena v roce 2009. V této fázi však byl vystaven pouze úsek o délce 2,6 km ze Vsetína do Semetína. Celá výstavba finančně vyšla na 1,430 mil. Kč. 2. etapu by měl tvořit úsek Vsetín – Bystřička o délce 7 km, tato etapa však měla být zahájena v roce 2012 a její výstavba byla odložena. K důvodu odložení stavby se nechal slyšet ředitel zlínské správy Ředitelství silnic a dálnic Karel Chudárek, který řekl, že problémem stavby nejsou peníze, ale špatné plánování. Došlo ke změně legislativy, plány na stavbu byly zhruba deset let staré a po povodních se proto musely celé předělat a stále se na nich pracuje. Měly by být vytvořeny prvotně nové protihlukové stěny, jinak se musí vyřešit pilíře u mostů přes Bečvu atd. Jako zásadní problém se toto zpoždění jeví především pro město Valašské Meziříčí, které má v plánu navázat na tuto silnici obchvatem města, které se pak napojí na vznikající dálnici D/47 směrem na Ostravu a Olomouc. Silnice by nejen urychlila dopravu mezi městy, které spojuje, ale především by měla význam také pro rozvoj cestovního ruchu v regionu Valašska, neboť do tohoto regionu nevede žádná rychlostní silnice, tudíž je velmi špatně dopravně dostupný.</p>	
Opatření A. 2:	Zajištění vybudování kvalitní silnice ve směru Vsetín - Velké Karlovice, která by nahradila silnici II/487, která je v nevyhovujícím stavu.
<p>Zásadním problémem pro cestovní ruch Valašska a především jeho části Horní Vsacko směrem ze Vsetína na Velké Karlovice je nevyhovující dopravní infrastruktura. Tato část regionu zcela postrádá komunikaci, díky které by byla propojena s ostatními částmi regionu. Tímto se zde nedostává tolik návštěvníků například ze směru od Valašského Meziříčí, kudy za cestovním ruchem projíždí řada turistů například z Olomouckého kraje, nebo ze směru od Rožnova pod Radhoštěm, který je zas dobře dostupný pro návštěvníky z Moravskoslezského kraje. Jako nejaktuálnější se jeví rekonstrukce části obcí Janová – Hovězí, která je nejproblémovějším a nejkrizovějším úsekem s častými a také mnohdy smrtelnými dopravními nehodami. Bylo by zde potřeba provedení kompletní rekonstrukce vozovky včetně jejího rozšíření a odvodnění, připojení sjezdů k nemovitostem a dopravního značení. Vhodné by bylo také vystavění obchvatů obcí, čímž by se zvýšila bezpečnost a plynulost dopravy v dotčených obcích. Připraven je v Horním Vsacku na téže trase další projekt a to výstavba nového mostu na silnici směrem k osadě Bzové ve Velkých Karlovicích včetně směrové úpravy silnice na konci Karolinky v délce tří set metrů. Plánována je také rekonstrukce 1,5 km dlouhého úseku silnice II/487 v obci Hovězí, nebo rekonstrukce průtahu městem Karolinka v délce 2,3 kilometru či zpracování projektové dokumentace na téměř 2 km dlouhý úsek silnice ve Velkých Karlovicích.</p>	

<p>V souvislosti s dopravou by se nemělo pozapomínat také na parkovací místa. V regionu Valašska je obecně velmi málo parkovacích míst, což mnohdy komplikuje plynulost dopravy. Právě z tohoto důvodu by bylo vhodné vystavění patrových či podzemních parkovišť ve větších městech.</p>	
Opatření A. 3:	Rozšíření cyklostezky Bečva a podpora jejího rozvoje a údržby.
<p>V regionu Valašska je vyznačena velmi hustá síť cyklistických tras, jejichž velká část však vykazuje jisté nedostatky. Trasy nejsou často dostatečně vhodně a bezpečně propojeny, na mnoha místech jsou vedeny po hlavních silnicích, nebo se s nimi kříží. Cílem tohoto opatření je především lepší propojení jednotlivých úseků cyklostezek. Mimoto nejsou cyklostezky řádně značeny, schází dělicí pruhy, nejsou dořešeny nájezdy na mostech atd. Další potřebnou aktivitou odpovídající opatření je zajištění nepřetržité údržby cyklostezek, neboť v některých úsecích bývají často znečištěny a poškozeny. S rozvojem cyklostezek by měly být bezpodmínečně spjaty také další služby, jako například půjčovny kol, cyklo servisy, cyklobusy, ubytování se službami pro cykloturisty, občerstvení, dětská hřiště a odpočívadla aj. Páteří cyklostezka regionu Valašska (cyklostezka Bečva) již v současnosti kapacitně není dostačující. Při záměrném sčítání cyklistů na již hotovém úseku cyklostezky ve Vsetíně v červnu 2005 bylo napočítáno více než 200 cyklistů během hodiny sčítání. Možným řešením by bylo vytvoření jednosměrného provozu po jedné straně řeky Bečvy a opačným směrem vést cyklostezku po druhém břehu řeky Bečvy. Částečně nedořešený se projekt realizace Cyklostezky Bečva jakožto Královny stezek Moravy jeví tím, že úseky, které by mohly být vzájemně propojeny, nejsou. Jedná se například o ukončení cyklostezky ve Velkých Karlovicích pod hotelem Horal, nebo její ukončení na Horní Bečvě. Tyto konce cyklostezky by se daly přes hraniční přechod Makov – Bílá vzájemně propojit, čímž by mohlo dojít k vytvoření mezinárodní spolupráce se Slovenskou republikou. Ačkoli by se pravděpodobně jednalo o spíše náročnější trasu.</p>	
Opatření A. 4:	Výstavba nových, rekonstrukce a modernizace stávajících ubytovacích a gastronomických zařízení.
<p>Analýza současné situace poukazuje na fakt, že ubytovací a stravovací zařízení na území Valašska nejsou v příliš vyhovujícím stavu především po technické stránce a vybavenosti. Toto opatření by mělo být naplněno prostřednictvím aktivit jako je výstavba, rekonstrukce či rozšíření ubytovacích a stravovacích zařízení, nebo také podporou jejich kategorizace a certifikace. Pomocí by měla také výstavba více kvalitnějších ubytovacích zařízení vhodných především pro kongresovou turistiku. Součástí modernizace těchto zařízení by se mělo stát také školení a vzdělávání pracovníků v nich a to s důrazem na znalost základních cizích jazyků (angličtina, němčina) kvůli možnosti zaměření se na novou cílovou skupinu a přilákání do regionu více zahraničních návštěvníků.</p>	

Priorita B: Kulturní a přírodní bohatství regionu Valašska	
Opatření B. 1:	Využití výborných přírodních předpokladů pro rozvoj agroturistiky.
<p>Samotný rozvoj agroturistiky, jakožto formy cestovního ruchu šetřící životní prostředí a využívající specifického potenciálu daného území, je důležitý jak pro domácí klientelu, tak pro návštěvníky přijíždějící z jiných koutů České republiky. Cílem tohoto opatření je více využívat to, čím region disponuje odjakživa. Více poukazovat na to, čím je Valašsko známé, na čistotu venkovské přírody, původní řemesla na Valašsku, typickou Valašskou kuchyni nebo staré lidové tradice a folklóru za účelem rozvoje jak agroturistiky, tak poznávacího venkovského cestovního ruchu.</p> <p>Za účelem realizace tohoto opatření by mělo být vytvořeno také více produktových balíčků. Proto, aby se více kladl důraz na bohatství Valašska a původní tradice a život v něm, měl by se minimálně jeden balíček zaměřovat právě tímto směrem. V nenásilné formě podpora agroturistiky na Valašsku, balíčky k poznávání života na Valašsku – balíček „Poznej život na Valašsku“, případně vystavení přímo farmy na agroturistiku a jeho realizace přímo zde. Touto aktivitou by bylo částečně podpořeno opatření B. 2.</p>	
Opatření B. 2:	Rozšíření celoroční nabídky turistických aktivit, především v letním období.
<p>Valašsko je velmi dobře známé pro svou širokou nabídku služeb a atraktivit v zimním období. V letním období však úroveň cestovního ruchu a počet návštěvníků Valašska rapidně klesá. Proto je nutné vymyslet něco, co by návštěvníky do regionu přilákalo během celého roku. Jedním z větších projektů by se jako vhodné mohlo jevit vybudování bobové dráhy v areálu některé s lyžařských sjezdovek, které jsou pochopitelně bez sněhové pokrývky a vhodného počasí nevyužité. I pro místní obyvatele, jakožto každodenní účastníky cestovního ruchu je zajisté rozhodující, že za atraktivitou podobného rázu by museli cestovat několik hodin. Výbornými projekty hodnými uznání na tomto místě je vystavení Bike parku na Kyčerce ve Velkých Karlovicích, nebo lanové centrum v Rožnově pod Radhoštěm nově také s bungee trampolínou. V roce 2010 došlo k modernizaci přírodního koupaliště Na Stanoch v Novém Hrozenkově, která se dočkala velkého úspěchu. V tomtéž roce bylo rekonstruováno také koupaliště ve Zděchově, které tvoří velký sportovní areál. Na velké většině území Valašska jsou problémem, při výstavbě zařízení cestovního ruchu modernějšího rázu, omezení ze strany CHKO Beskydy. Z důvodu zachování krajinného rázu některých částí Valašska je pro provozovatele vybraných středisek obtížné jakkoli se rozšiřovat. Velmi těžké je prosadit si na Valašsku například stavění sedačkových lanovek. Ale právě proto, že tato lanovka byla již ve Ski areálu Kohútka postavena, nebylo by špatné přemýšlet o jejím zprovoznění a využití také v letním období.</p>	

Priorita C: Rozvoj marketingu cestovního ruchu a propagace regionu	
Opatření C. 1:	Činnost informačního centra, které by poskytovalo informace pokrývající celé území Valašska a spolupráce regionu ve všech oblastech.
<p>Turistická informační centra jsou nedílnou součástí informačního systému sloužícího k propagaci regionu. Cílem tohoto opatření je vytvoření informačního centra, které by poskytovalo informace o celém Valašsku, ne jen o jednotlivých částech (mikroregionech). Základem je také zkvalitnění propojení sítě turistických informačních center na území Valašska a zvýšit kvalitu poskytovaných informací. Pracovat by se také mělo na spolupráci mikroregionů, dobrovolných svazků obcí a místních akčních skupin. Valašsko má také příznivé vazby na příhraniční oblasti Slovenské republiky a prohloubit by se měla také spolupráce a partnerství s Euroregionem Bílé-Biele Karpaty a městy na Slovensku, v Polsku a ostatních státech Evropy.</p>	
Opatření C. 2:	Podpora a rozšiřování destinačního managementu.
<p>Pro stálý a stabilní rozvoj cestovního ruchu je třeba, aby docházelo k zapojení všech aktérů zasahujících do této oblasti, kterými jsou podnikatelské subjekty, samospráva, turistická informační centra, neziskové organizace a kulturní zařízení. V rámci destinačního managementu spolupracuje na území Valašska pouze tzv. Resort Valachy. Dílčím cílem tohoto opatření by mělo být rozšíření nabídky služeb tohoto Resortu a rozšíření spolupráce s dalšími hotely a horskými chatami, jako je například horský hotel Kohútka, který se v poslední době ve své nabídce služeb atraktivně rozrůstá.</p>	
Opatření C. 3:	Propagace regionu a tvorba nových produktových balíčků cestovního ruchu v regionu.
<p>Propagace regionu je podle názoru mnohých dotčených osob nedostatečná a bez systému, malá je také podpora ze strany státu. S koordinací svého turistického ruchu je Valašsko teprve na začátku. Velký podíl na samotné propagaci regionu mají všechny marketingové aktivity, počínaje reklamními plakáty, informačními letáky, brožurami, průvodci a různými suvenýry a dárky. Tato oblast je na Valašsku zanedbávána nejvíce. Samostatné stránky pro oblast Valašska v současnosti neexistují, veškerá internetová propagace je závislá na turistickém regionu Beskydy-Valašsko. Na stránkách tohoto turistického regionu je možné nalézt mnoho informací o samotném Valašsku, avšak ne až tolik užitečných z hlediska cestovního ruchu pro potenciální návštěvníky tohoto regionu. Informace nejsou příliš přehledné, ani nejsou aktualizovány. Mělo by se více zaměřit například na zviditelnění Valašského regionu prostřednictvím slevových portálů ve formě pobytových balíčků a zážitkových aktivit. Jeden z možných produktových balíčků je uveden v opatření B. 1. Vzhledem k masovému rozvoji počítačových technologií, je důležitá především propagace regionu prostřednictvím internetu. Významným krokem by bylo také vytvoření internetových stránek pro oblast Valašska a jeho turistickou atraktivnost.</p>	

10 PROJEKTOVÁ ČÁST

Projektová část je vytvořena v návaznosti na zpracovanou analýzu a SWOT analýzu území. Celá projektová část byla zpracována dle předlohy, kterou ve své práci uvedla Arnoštová (2012) a veškeré konkrétnější potřebné informace k projektu byly získány od projektové manažerky projektu Cyklostezky Bečvy (královny stezek Moravy), Ing. Vlasty Sláčíkové a z projektové dokumentace tohoto projektu, č. jednotlivých úseků cyklostezky. Část projektu personální zabezpečení byla zpracována dle pravidel Studie proveditelnosti č. 4, zpracované Karlovarským rozvojovým institutem o.p.s. (Free, ©2007-2013) Při zpracovávání tohoto projektu je předpokladem, že bude navazovat na již proběhnuvší projekt Cyklostezky Bečvy realizovaný Sdružením obcí Valašsko-Horní Vsacko. Z tohoto důvodu je také předpokládán obdobný postup realizace projektu.

Základní informace o projektu

Tabulka 13 Základní informace o projektu (vlastní zpracování)

Název projektu	Cyklostezka Vsetín - Horní Lideč
Zadavatel projektu	Sdružení obcí Hornolidečska
Místo realizace projektu	Zlínský kraj – obce mikroregionu Hornolidečska
Strategický cíl	Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu
Priorita	Rozvoj infrastruktury pro cykloturistiku a pěší turistiku
Cíl projektu	Rozšíření sítě cyklostezek
Cílová skupina	Obyvatelé mikroregionu Hornolidečsko a ostatní turisté a cyklisté
Termín realizace projektu	2014 – 2016
Cílová skupina	Obyvatelé okolních obcí i jiní turisté a cykloturisté
Odhadované náklady	35 mil. Kč
Způsob financování	ROP Střední Morava, SFDI

Cíl projektu

Region Valašsko má výborné podmínky pro cykloturistiku, na kterých by mohl stavět převážnou část svého turistického potenciálu. Problémem však zůstává nejen skutečnost problematického napojení některých částí cyklostezek, které v mnohých místech vedou přes hlavní komunikace. Dalo by se říci, že celý region Valašska je propojen prostřednictvím cyklostezky Bečva. Jedinou oblastí, kam žádná cyklostezka nevede je mikroregion Hornolidečsko. Tímto směrem vede většina cyklistických tras pouze po hlavních komunikacích. Veškerá cyklistická doprava je uskutečňována po hlavní komunikaci I/57. Tento stav je nevyhovující a dokonce i nebezpečný pro všechny cykloturisty. Stávající situace by se částečně řešila vybudováním cyklostezky, která by propojila Obec Horní Lideč se Vsetínem, kde by se na cyklostezku Bečva v Ústí u Vsetína napojila cyklostezka vedoucí směrem na Horní Lideč a případně dále na Valašské Klobouky ze Zlínského okresu. Realizace tohoto projektu je prvním krokem pro další projekty infrastruktury cestovního ruchu. Účelem projektu je bezpečné, bezkolizní a pohodlné cyklistické i turistické propojení obcí regionu a tím také vytvoření podmínek pro další rozvoj cestovního ruchu v něm. Zároveň by došlo k odlehčení silnice I/57. Vybudování cyklostezky by mohlo také značně prodloužit zimní sezónu na Valašsku, konkrétně na území Hornolidečska, neboť stejně jako na jiných částech cyklostezky Bečva by i zde mohla být za příznivé sněhové pokrývky upravena běžecská trať. Vytvoření cyklostezky by měli ocenit nejen místní obyvatelé, ale i ostatní projíždějící cyklisté a návštěvníci. Obyvatelům regionu bude dána možnost využití cyklistiky pro rekreaci, případně k cestování do zaměstnání. Projekt svou realizací naplní širší rámec cílů definovaných ve zpracované strategii. Při vytvoření projektu by mělo dojít ke spolupráci mikroregionů Valašsko-Horní Vsacko jakožto vlastníka a provozovatele Cyklostezky Bečvy a Hornolidečsko, které je dotčeným mikroregionem.

Dalšími specifickými cíli jsou:

- zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro obce i soukromé podnikatele v regionu Valašska;
- zvýšením počtu návštěvníků a prodloužením průměrné délky jejich pobytu;
- zvýšení přitažlivosti regionu pro návštěvníky;
- oživení méně známé části regionu Valašska,
- zlepšení dopravní přístupnosti regionu i pro obyvatele (zejm. při cestě do zaměstnání),
- zvýšení návštěvnosti památek a jiných turistických atrakcí v blízkosti cyklostezky.

Výše uvedené cíle je možno na obou úrovních měřit, a to hlavními indikátory pro kontrolu, zda je plněn účel projektu:

- délka označených a zpevněných cest cyklostezky (v km);
- průměrná doba pobytu návštěvníka v regionu (ve dnech na návštěvníka);
- celková návštěvnost regionu (absolutní i relativní počty);
- spolupracující subjekty (počet),
- daňová výtěžnost obcí (Kč),
- kulturních a společenských akcí (počet)
- nárůst oblíbenosti regionu u návštěvníků a obyvatel

Popis projektu

Hlavním cílem projektu je vybudování cyklostezky, která bude napojena na Cyklostezku Bečva v Ústí u Vsetína a rozšíří tak síť cyklostezek na Valašsku i směrem na obec Horní Lideč, vzdálenou od okresního města Vsetín cca 18 km směrem na Slovenské hranice ležícího v mikroregionu Hornolidečsko. Cyklostezka tedy bude mít délku 23 km a bude začleňována do systému Valašských cyklostezek a stane se nedílnou součástí Cyklostezky Bečva, která byla započata v roce 2001 a byla původním návrhem MAS Valašsko-Horní Vsacko. Nový počátek cyklostezky je potřeba řešit vystavěním mostu přes řeku Bečvu v Ústí u Vsetína v místě, kde se napojí na stávající páteřní cyklostezku směrem na Velké Karlovice ze Vsetína. Most bude řešen obdobným způsobem jako most, který cyklostezku převádí na opačný břeh řeky Bečvy v obci Janová. Bude vyroben z konstrukce ze dřeva a oceli s betonovými pilíři. Šířka tohoto mostu bude 3 m. Přes tento most potom povede podél lesů za zastavěnou částí katastrálních území obcí Ústí u Vsetína, Leskovec, Valašská Polanka, Lužná u Vsetína a Lidečko až do Horní Lidče. V místě, kudy převážná část stezky povede, se v současné době nachází zemědělsky využívané pozemky a lesy, tudíž bude nejprve nutné vyřešit vlastnické vztahy a pozemky odkoupit. Základními požadavky na vybudování cyklostezky jsou vhodné propojení cyklostezky s okolním rázem krajiny a vyhovět daným investičním a provozním nárokům.

Technické požadavky na projekt

- *Povrch cyklostezky*

Cyklostezka bude vybavena pevným povrchem, konkrétně asfaltem. Vedena bude přes lesy a zemědělsky využívané pozemky.

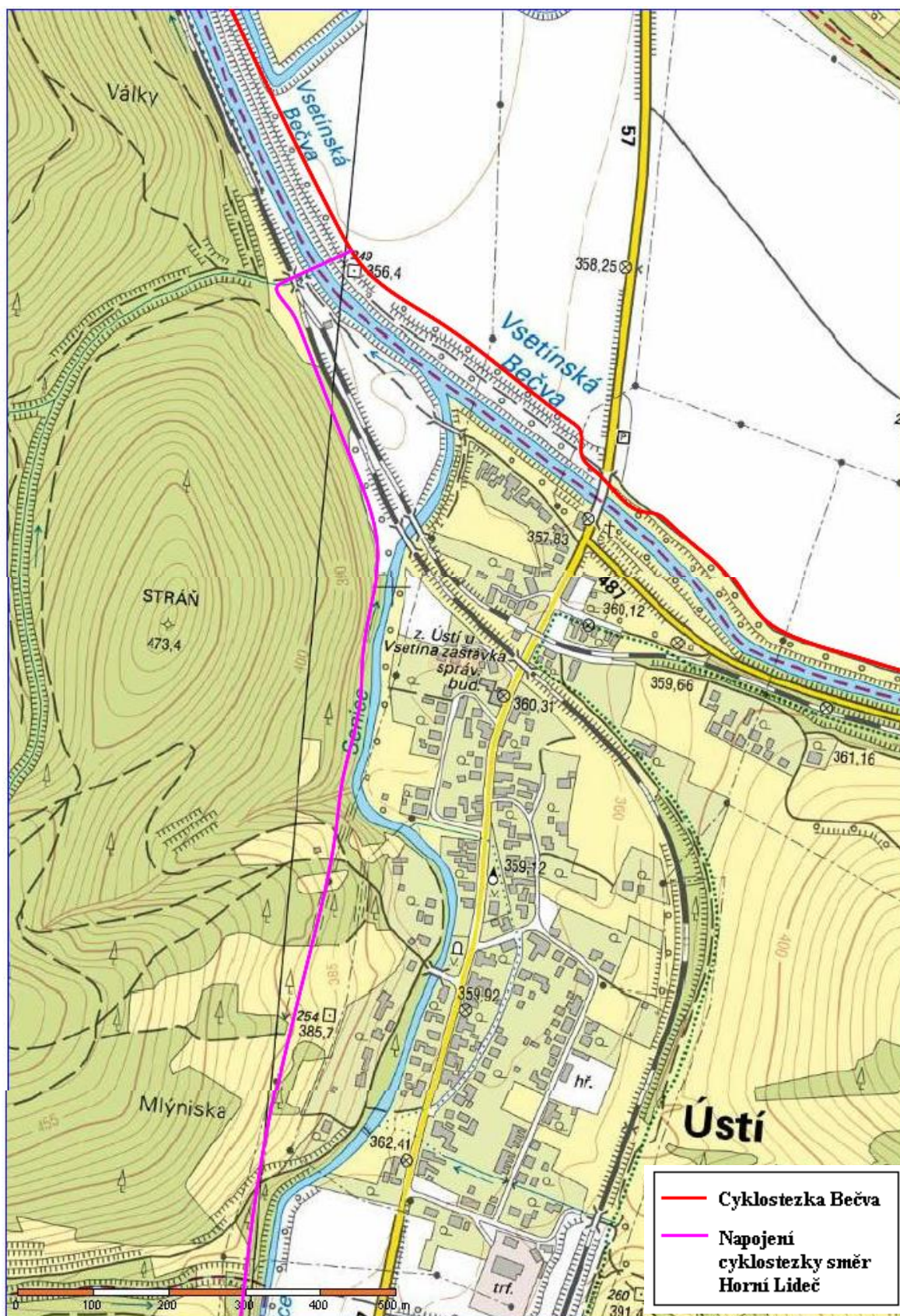
- *Značení*

Stežka bude vyznačena v souladu s pravidly, která doporučuje Klub českých turistů. Bude tedy vybavena turistickým značením a informačními panely. Vzhledem k tomu, že se jedná o smíšenou stezku, kde mohou jak chodci, tak cyklisté, bude se v terénu pro vyznačení cyklostezky využívat klasická kulatá modrá značka s bílým kolem v jedné polovině a bílým chodcem ve druhé. Uvedeny budou samozřejmě i údaje o názvech a kilometrových vzdálenostech různých cílů, zastávek a odpočívadel na trase. Umístěny budou stejně jako dopravní značky před každou křižovatkou nebo odbočkou z cyklostezky. Svislé dopravní značení bude provedeno v reflexní úpravě na pozinkovaném sloupku V místech, kde hrozí jakékoli nebezpečí a kde to je nezbytné, bude umístěna modrá kulatá značka, s nápisem *Cyklisto, sesedni z kola!* Značky a šipky budou umístěny ve výšce cca 180 cm nad zemí. Značky vyznačující směr budou umístěny na samostatných sloupcích (dřevěných nebo kovových), při křížení cyklostezky s jinými koridory (silnice, případně železnice) se využije klasického značení příslušnými dopravními značkami. Nezbytností budou také značky upozorňující na konec cyklostezky, stejně jako vyznačení dělicího pruhu na celé délce cyklostezky.

- *Doplňková zařízení*

Cyklostezka bude doplněna vhodným doplňkovým zařízením, jako jsou odpočívadla se stojany na kola (2x). Mezi doplňková zařízení patří také odpadkové koše, kterých bude na cyklostezce umístěno celkem 6. Pro cyklostezky spíše netypickým doplňkovým zařízením je osvětlení, které by bylo příhodné umístit také podél celé Cyklostezky Bečvy.

Mapa napojení cyklostezky na stávající úsek Cyklostezky Bečva v obci Ústí u Vsetína

Údržba cyklostezky

Údržbou cyklostezky je myšlena pravidelná péče o cyklostezku jako takovou tak, aby byla provozuschopná, nebyla nebezpečná a splňovala dané předpisy. Součástí údržby cyklostezky jsou mimo udržování čistoty zametáním, prostřiháváním okolních dřevin a keřů, také například odstraňování drobných závad, které se na cyklostezce vyskytnou. Jde zejména o opravu porušených míst cyklostezky (praskliny, výmoly apod.), péče o odpočívadla (natírání a oprava laviček a stojanů na kola), vynášení odpadků z odpadkových košů umístěných kolem cyklostezky, pravidelná kontrola a údržba či případná výměna značek, směrových a informačních tabulí na cyklostezce a kontrola funkčnosti zahrazovacího zařízení. Na této cyklostezce by za její údržbu byli zodpovědní také samotní účastníci, kteří musejí dbát na dodržování předpisů a udržování čistoty. Dohled nad údržbou cyklostezky by však měl její provozovatel.

Pravidla chování na cyklostezce

Provoz na cyklostezce se bude řídit mimo jiné zákonem o provozu na pozemních komunikacích 361/2000 Sb. a bude monitorován Policií ČR

- Cyklostezka bude výhradně určena pro bezmotorovou dopravu (pro cyklisty, in-line bruslaře, pěší osoby).
- Vjezd motorových vozidel je povolen pouze správcům tou Vsetínské Bečvy (Povodí Moravy, s.p.); správcům technické infrastruktury (VaK Vsetín, a.s.); vlastníkům a uživatelům okolních pozemků jestliže se zde nedostanou jinudy (povolení).
- Na cyklostezce je nutné chovat se tak, aby nebyl nikdo ohrožen. Zvláštní pozornost musí být věnována vjezdům na silnice a přejíždění silnit, kde musí dát cyklista vždy přednost.
- Cyklisté jsou povinni jezdit při pravém okraji cyklostezky, řídit se dopravním značením cyklostezky a dodržovat její provozní řád; chodci jsou potom povinni chodit při levém okraji cyklostezky a za sebou.
- Je zakázána jízda mimo cyklostezku, poškozování a znečišťování cyklostezky, vytváření překážek na cyklostezce aj.
- Děti do 6 let smějí cyklostezku využívat jen za doprovodu dospělé osoby.

Financování projektu

Pro realizaci projektu je možné využít zdroje Evropské unie. Dotace z EU nabízí několik možných dotací, jejichž nabídka je schválena pro období 2007 – 2013. Projekt má rozvíjet cestovní ruch na Valašsku, proto je možné uvažovat o regionálním operačním programu. Protože se území Valašska nachází na území Zlínského kraje, který spadá pod podporu z ROP NUTS II Střední Morava, a svazek obcí Hornolidečska je oprávněným žadatelem o dotaci z tohoto zdroje, bude zvolena možnost získání dotace právě odsud. Konkrétně by se jednalo o prioritní osu č. 1 Doprava, oblast podpory 1.3. Bezmotorová doprava. Samotné zaměření podpory z ROP NUTS II Střední Morava je rozebráno v této práci v kapitole č. 7. Celkové očekávané náklady na projekt jsou ve výši 35 mil. Kč, z ROP NUTS II Střední Morava bude žádáno o částku ve výši 21 mil. Kč. Na kofinancování tohoto projektu se bude žádat také o dotaci ze SFDI a to 7 mil. Kč, zbývající část spolufinancují obce Sdružení Hornolidečska.

Personální zabezpečení projektu

Hned po zajištění finančního zabezpečení projektu stojí jeho personální zabezpečení. Jedná se o klíčovou otázku, která je podmínkou každého úspěšného projektu, neboť právě členové realizačního týmu jsou ti, kdo řeší případné nastalé problémy v průběhu nebo před zahájením realizace projektu. Nejvyužívanějším postupem je vytvoření kvalitního a odpovědného projektového týmu. Členové tohoto týmu jsou odborníky z různých oblastí, kterých se aktivity daného projektu dotýkají a měli by vzájemně spolupracovat. V rámci projektového týmu je nezbytné definovat přesné pravomoci jednotlivých členů. Toto je bezpochyby ovlivněno náročností projektu, kdy například v méně náročném projektu lze slučovat více povinností a činností pod stejnou osobu.

Základní uvažované a odhadované složení projektového týmu výstavby cyklostezky, vč. jednotlivých funkcí je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 14 Projektový tým pro výstavbu cyklostezky (vlastní zpracování)

Funkce	Zodpovědná osoba
Vedoucí týmu	Ing. Kateřina Stašková
Investor projektu	Sdružení – Valašsko-Horní Vsacko
Projektant	Ing. Josef Koňářík – DOSTAZ
Manažer projektu 1	Ing. Josef Česal
Manažer projektu 2	Bc. Milada Hlaváčová
Odborný asistent	Bc. Stanislav Hudek
Administrativa projektu	Ing. Pavel Bittner
Účetní projektu	Bc. Zuzana Jureňáková
Ekonomický manažer	Bc. Karel Peltsarszký
Technický manažer	Ing. Ondřej Zbranek
Manažer pro komunikaci 1	Mgr. Martina Jandová
Manažer pro komunikaci 2	Mgr. Michal Tomešek
Konzultant	Bc. Rostislav Zetek

Všechny odborné činnosti spojené s realizací projektu jako je zpracování projektové dokumentace, stavební dodávky, technologické dodávky, poradenství všeho druhu, nebo také marketingové aktivity, bývají zajištěny pro projekt zvenčí.

Vzhledem k tomu, že by tento projekt měl být realizován stejným postupem, jako již realizovaný projekt Cyklostezka Bečva, je možno pro představu uvést zde také výčet firem, u kterých je pravděpodobné, že se jakýmkoli způsobem budou podílet na přípravě projektu výstavby cyklostezky, nebo na samotné realizaci tohoto projektu. Ačkoli nebylo v tuto chvíli ještě provedeno výběrové řízení, jedná se o dodavatele, kteří se podíleli také na projektu Cyklostezky Bečvy. Sled těchto firem je uveden v následující tabulce č. 14.

Tabulka 15 Dodavatelé (vlastní zpracování)

Firma	Předmět zakázky	Kontakt
Pozimos, a.s. Zlín	Stavební práce na cyklostezce a dodávky stavebního materiálu, montáž a dodávka dřevěného mostu.	info@pozimos.cz
Výdoz s.r.o.	Dodávka a montáž veškerého značení na cyklostezce, nástřik vodorovného značení cyklostezky.	vydoz@vydoz.cz
FREDOS spol. s.r.o.	Dodavatel dřevěných odpočívadel s veškerým jejich příslušenstvím (stůl, lavičky, stojan na kola, odpadkový koš), laviček umístěných podél cyklostezky a informačních tabulí.	info@fredos.cz

Rozpočet projektu

V následující tabulce jsou uvedeny předpokládané náklady spojené s projektem výstavby cyklostezky. Náklady jsou vyčíslovány na základě informací, poskytnutých Ing. Vlastou Sláčíkovou, nebo byly vykalkulovány, dle ceníku možných dodavatelských firem uvedených v tabulce č. 14. Reálné fotografie položek uvedených v rozpočtu jsou uvedeny v příloze č.... Tyto fotografie byly pořízeny na různých úsecích Cyklostezky Bečva a snahou bude, aby byla tato cyklostezka směrem na Horní Lideč řešena a vybavena co nejpodobnějším způsobem.

Tabulka 16 Rozpočet projektu cyklostezky (vlastní zpracování)

Položka	Počet ks	Cena s DPH*
Informační tabule Tabule budou vyrobeny ze smrkového dřeva, 12 cm frézované kulatiny, opatřené impregnací proti vlhkosti, natřeny budou hnědou barvou. Velikost tabule s textem bude 100x150 cm, tisk bude realizován na plastové desky.	7	105 000
Odpočívadlo Jednat se bude o kryté dřevěné altány se stolem a dvěma lavičkami o celkových rozměrech 300x300 cm s šindelovou střechou	2	98 328
Lavička samostatná Zahradní lavička o rozměrech 122x61x83 cm s nosností do 150 kg vyrobená z dubového dřeva s kovovými nohama.	3	3 459
Odpadkový koš Venkovní odpadkový koš o objemu 50l, výšce nad zemí 70 cm ve tvaru, který bude zabraňovat samovolnému rozptýlení odpadu při silném větru. Vyroben z mrazuvzdorného polyethylenu, obložený dřevem.	6	8 772
Stojan na kola U každého odpočívadla bude umístěn stojan pro 6 jízdních kol, vyroben z kmene stromu, opatřen nátěrem proti vlhkosti a plísňím.	2	5 418
Stavební práce celkem Demolice a příprava území (příprava stavenišť, kácení 90 ks stromů), objekty komunikací (pokládání asfaltového a jiného povrchu), mostní objekty (dřevěný most přes řeku Bečvu v obci Ústí), opěrné zdi a konstrukce, objekty úpravy území (zatravnění, osázení zelení aj.)	-	30 805 920
Značení cyklostezky Provedení značení podle příslušných právních předpisů: cedule, orientační tabule, dělicí pruhy aj.	-	35 000
CELKOVÉ NÁKLADY	-	31 004 897

Náklady spojené s umístěním stavby	-	1 557 366
Náklady na přípravu stavby	-	548 112
Rezerva	-	1 557 366
STAVBA CELKEM s DPH	-	34 724 741

* ceny s DPH jsou uvedeny v CZK

Rizika projektu

Rizika spojená s realizací projektu

Problémy, které by případně mohly v souvislosti s výstavbou cyklostezky nastat je zejména kolikost s tokem řeky Bečvy a jejího přítoku Senice, která od Horní Lidče až po své ústí do Vsetínské Bečvy tvoří přirozenou hranici mezi Vizovickými vrchy západně a Javorníky východně. Následně by se mohlo jednat o střet s požadavky ze strany Povodí Moravy, s. p. V mnoha místech se trasa stezky ve svém plánu dostává do těsné blízkosti silnice, ale také železnice, proto by mohlo dojít k jistému dořešování nastalé situace s dotčenými orgány ČD a ŘSZK. Projekt se nachází v CHKO Beskydy, v území NATURA 2000, v níž zasahuje také do území ptačí oblasti. S jistými problémy se počítá také při řešení majetkoprávních vztahů. Při realizaci projektu je třeba se vyvarovat také například opoždění samotné realizace projektu, nedostatku dostupných finančních prostředků, ale také je třeba klást důraz na sestavení vhodného realizačního týmu projektu.

Provozní rizika

Rizika s projektem spojená, která nelze předem ovlivnit jsou především počasí. Jestliže budou po delší dobu vytrvalé deště, potom se dá s velkou jistotou předpokládat, že turisté budou mít zájem o jiný druh turistiky, než-li jízdu na kole. Totéž může platit částečně pro příliš horké dny, kdy dají turisté přednost spíše pobytu u vody. Ačkoli je možné, že právě k vodě se mohou dopravovat právě po nově vzniklé cyklostezce.

2016

Aktivita/Měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Vytvoření projektového týmu												
Zpracování a podání žádosti o dotaci												
Zpracování projektové dokumentace												
Uzavření smlouvy o poskytnutí dotace												
Výkup pozemků												
Kácení zeleně												
Výběrové řízení na dodavatele a stavební práce												
Realizace stavebních prací												
Kolaudace vybudovaných úseků												
Ukončení a vyúčtování projektu, slavnostní otevření												

Dopady projektu na životní prostředí

Stezka bude budována pod odborným dohledem dotčených Správ, terénní úpravy budou minimalizovány, práce budou prováděny citlivě a šetrně k okolní přírodě. Ostatní stavby tohoto projektu nevykazují zásadní negativní vliv na životní prostředí. Trasa cyklostezky je vedena podél stávajících komunikací jako nová stezka nebo jsou využívány stávající chodníky a pěšiny, čímž stavba výrazně neovlivní okolní krajinu, přičemž budou realizována opatření pro minimalizaci účinku stavby na životní prostředí.

Okolní prostředí bude negativně ovlivněno pouze stavební činností, kterou bude zvýšená hladina hluku. Jedná se však jen o zásahy dočasné po dobu realizace stavby. Charakter stavby však nepředpokládá použití vyššího počtu stavebních strojů, hladina hluku by proto neměla přesáhnout limitní hodnoty.

Dalším, co by stavbou mohlo být dotčeno, je vegetace. Po vytyčení všech podzemních zařízení bude provedena ochrana kmenů stromů, které se nebudou kácet, proti poškození. Stromy určené ke kácení budou označeny a odsouhlaseny příslušnými pracovníky odboru životního prostředí Městského úřadu Vsetín před samotným započítím kácení.

Odpady vzniklé při stavební činnosti budou likvidovány podle platných legislativních předpisů, za což bude zodpovídat dodavatel staveb.

Rizika životního prostředí existují a souvisejí především s neukázněností návštěvníků a cyklistů, tzn. odhazování odpadků, ničení vegetace jízdou mimo vyznačené trasy apod., to však již po zrealizování projektu cyklostezky.

ZÁVĚR

Rozvoj domácího cestovního ruchu v České republice není zdaleka na takové úrovni jako v ostatních zemích Evropské unie, které mnohem více využívají svůj vnitřní potenciál. Přitom cestovní ruch poskytuje mnoho pracovních příležitostí, zvyšuje odbyt a propagaci místních specialit a řemesel, přičemž využívá přirozených hodnot území. A právě to je rozhodující. Každá turistická oblast či region vystupuje na trhu pod určitou značkou, s určitou filosofií pro sebe typickou a nabízí určitý druh turistických produktů a produktových balíčků. Všechno tohle by mělo odpovídat tomu, o jaký region se jedná, pro který druh cestovního ruchu má předpoklady a jakou má tento region budovanou image. Každý region by měl využívat to, co má a na tom svou image budovat a ne se snažit vytvořit něco, k čemu má podmínky zase region jiný. Pro to, aby se situace v každém region zlepšila, je třeba využít jeho specifických rysů a správně tyto přednosti propagovat i za hranice tohoto regionu.

Na základě zpracovaných údajů lze cestovní ruch na Valašsku tedy označit za významný stabilizační a rozvojový prvek. Valašsko je jedním z regionů v České republice, který láká turisty především díky vysoké kvalitě životního prostředí, čistému ovzduší a minimálnímu hluku. Aby se však tato forma cestovního ruchu na Valašsku mohla nadále rozvíjet, je třeba do poskytování služeb zapojit i místní obyvatelstvo a podnikatelské subjekty. Z provedené analýzy jednoznačně vyplývá, že rozvoj cestovního ruchu v regionu Valašsko je stále pod úrovní svého potenciálu. Vývoj poptávky po službách a produktech cestovního ruchu v každém regionu je obecně sice ovlivněn vnějšími okolnostmi a globálními trendy, ale nemalou roli zde hraje i pomalá a nepružná reakce na rozvoj a inovaci nabídky konkurenčních regionů. Příčiny tohoto stavu je možno spatřovat v nízké úrovni spolupráce mezi jednotlivými aktéry cestovního ruchu. Klíčovým nástrojem řízení cestovního ruchu ve všech regionech je bezesporu fungující partnerství soukromého, veřejného a neziskového sektoru s občany regionu. Služby cestovního ruchu poskytované podnikatelskými subjekty a subjekty veřejné správy se navzájem do jisté míry podmiňují. Jednotlivé subjekty zainteresované v cestovním ruchu regionu pak pro sebe nejsou navzájem konkurencí, ale spolupracují a spoluvytvářejí ucelenou nabídku svého regionu. Aby se konkrétní nabídka služeb Valašska dostala k jednotlivým cílovým skupinám jeho potenciálních návštěvníků, musí dlouhodobě vyvíjet soubor propagačních činností. Žádný z účastníků cestovního ruchu se nezajímá o státní územní uspořádání, ale naopak chce komplexní informace o turistickém regionu, jeho službách a možnostech k trávení dovolené v rámci svého volného času. Na

tuto myšlenku by se měl region Valašsko zaměřit. V regionu Valašska také bezesporu dlouhodobě schází především turistická infrastruktura, jako je ubytování a stravování. Dále by se měly více rozvíjet služby jako je hipoturistika nebo cykloturistika. Právě proto, že Valašsko je častým cílem pouze víkendových pobytů a zkracuje se doba pobytu návštěvníků v regionu, měla by být pozornost věnována také k zařízením pro tento typ CR. Jedná se o koupaliště, sportoviště a tvorbu produktových balíčků pro tuto cílovou skupinu návštěvníků. Valašsko by mělo zvážit větší míru zapojování se do celostátního projektu s názvem Prázdniny na venkově, jehož účelem je právě zviditelnit venkovský cestovní ruch. Do projektu je na Valašsku zapojeno pouze 8 subjektů cestovního ruchu, ale ani ty s projektem nejsou žádnou výraznou propagací nijak spojovány.

Jen velmi nerada bych se zde pouštěla do hodnocení či posuzování problematiky životního prostředí a CHKO. Bohužel však zůstává faktem odvážná formulace, že právě CHKO Beskydy je jedním z brzdících faktorů pro rozvoj cestovního ruchu na Valašsku. V CHKO Beskydy existuje celá řada omezení ze strany stavebních úřadů při stavbě domů, stavební uzávěry na stavění sedačkových lanovek, bazénů a tenisových kurtů v regionu. Dalším problémem jsou ptačí rezervace – na mnoha místech je zakázán vstup do místních lesů. Stejně tak je ale samozřejmé, že omezení ze strany CHKO jsou nějakým způsobem podložena a odůvodněna a nutné je si uvědomit, že vždy bude docházet k jistému střetu člověk s přírodou. Navíc by po malých ústupcích z požadavků ze strany CHKO Beskydy mohlo dojít do stavu, že začne postupnou komercializací a modernizací této typicky venkovské krajiny docházet k znehodnocování jejího původního a typického rázu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografická publikace:

- [1] ARNOŠTOVÁ, Eva, 2012. *Projekt trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Střední Haná*. Diplomová práce. Vedoucí práce Ing. Zuzana Tučková Ph.D. Zlín: FaME UTB.
- [2] BAAR, Vladimír, 2003. *Hospodářský zeměpis: Regionální aspekty světového hospodářství*. Česká geografická společnost. 112 s. ISBN 978-80-86034-86-7.
- [3] BIEGER, Thomas a Peter KELLER, 2001. *Tourism Growth and Global Competition*. St. Gallen: Aiest. 315 s. ISBN 33-9521723-2-4.
- [4] CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU VÝCHODNÍ MORAVY, o.p.s., 2009. *Turistický průvodce po Valašsku*. Zlín: m-ARK. 96s.
- [5] DOSTÁLOVÁ, Ivana, 2010. *Strategický plán rozvoje města Bystřice pod Hostýnem*. Bakalářská práce. Vedoucí práce Mgr. Jiří Novosák, Ph.D. Zlín: FaME UTB.
- [6] DROBNÁ, Daniela et. al. 2010. *Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost*. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna. 200 s. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [7] FORET, Miroslav a Věra FORETOVÁ, 2001. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- [8] GOLDOVÁ, Věra a kol. 2007. *Akční plán rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti Valašsko*. Vsetín. 73 s.
- [9] HESKOVÁ, Marie, 2011. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
- [10] HOLÁ, Jana, 2006. *Interní komunikace ve firmě*. Brno: Computer Press. 170 s. ISBN 80-251-1250-0.
- [11] HOLEČEK, Milan, Peter MARIOT a Miroslav STRÍDA, 2005. *Zeměpis cestovního ruchu: učebnice pro hotelové a jiné střední školy: příručka pro průvodce cestovního ruchu*. 2. upr. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti. 131 s. ISBN 80-86034-64-X.

- [12] HORNER, Susan a John SWARBROOKE, 2003. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing. 468 s. ISBN 80-247-0202-9.
- [13] HRALA, Václav, 2002. *Geografie cestovního ruchu*. 4. vyd. Praha: Idea servis. 173 s. ISBN 80-85970-43-0.
- [14] INDROVÁ, Jarmila, 2009. *Cestovní ruch (základy)*. 2. vyd. Praha: Oeconomica. 122 s. ISBN 978-80-245-1252-5.
- [15] KOVAŘÍKOVÁ, Ivana, 2009. *Regionální diferenciace v cestovním ruchu v ČR a jejich vliv na regionální rozvoj*. Diplomová práce. Vedoucí práce Ing. Milan Damborský. Zlín: FaME UTB.
- [16] MALÁ, Vlasta et. al. 2002. *Základy cestovního ruchu*. Praha: Oeconomica. 98 s. ISBN 80-2450-439-1.
- [17] NEKUDA, Vladimír, 2002. *Okres Vsetín*. Lanškroun: TG TISK, s. r. o. 964 s. ISBN 80-7275-024-0.
- [18] PÁSKOVÁ, Martina, 2009. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.
- [19] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ, 2011. *Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [20] ŠARMANOVÁ, Tereza, 2008. *Analýza předpokladů rozvoje cestovního ruchu v regionu Valašska*. Diplomová práce. Vedoucí práce PaedDr. Antonín Slaměník. Zlín: FaME UTB.
- [21] ŠTĚMBERK, Jan, 2009. *Fenomén cestovního ruchu: možnosti a limity cestovního ruchu v meziválečném Československu*. Pelhřimov: Nová tiskárna ve spolupráci s Vysokou školou obchodní v Praze. 298 s. ISBN 978-80-7415-021-0.
- [22] ŠTIKA, Jaroslav, 2007. *Valaši a Valašsko: o původu Valachů, valašské kolonizaci, vzniku a historii moravského Valašska a také o karpatských salaších*. Rožnov pod Radhoštěm: Valašské muzeum v přírodě. 237 s. ISBN 978-80-254-0836-0.

- [23] TITTELBACHOVÁ, Šárka, 2011. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada. 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.
- [24] VAŠKO, Martin, 2002. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica. 95 s. ISBN 80-245-0445-6.
- [25] VENCÁLEK, Jaroslav et. al. 1993. *Valašsko: geografie místního regionu pro základní školy*. Kroměříž: Školský úřad. 89 s.
- [26] VOZÁB, Jan, 1999. *Strategické plánování rozvoje měst v České republice. Disertační práce*. Vedoucí práce prof. RNDr. Martin Hampl, Dr. Sc. Praha: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy.
- [27] VYSTOUPIL, Jiří et. al. 2011. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Aleš Čeněk. 315 s. ISBN 978-80-7380-340-7.

Internetové zdroje:

- [28] ABM MORAVA, 2012, Destinační management turistické oblasti Beskydy-Valašsko. Beskydy-info.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.beskydy-info.cz/tiskove-zpravy/1510-dalsi-krok-pro-podporu-rozvoje-cestovniho-ruchu-v-turisticke-oblasti-beskydy-valassko>
- [29] CADPRO, ©1998-2013, Ubytovací zařízení. Valassko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.valassko.cz/data/ubytovani.htm>
- [30] CRR ČR, ©2012, Beskydy-Valašsko – turistická oblast. Risy.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/moravskoslezsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/severni-morava-a-slezsko/beskydy-valassko/>
- [31] CZECH TOURISM, ©1993-2013. Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. Czechtourism.cz [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

- [32] CZECH TOURISM, ©2005-2013a, Regionální operační programy jako nástroj podpory rozvoje cestovního ruchu ČR. Czechtourism.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/kolegium/mat_ke_stazeni/prehled_cerpani_rop_2cast.pdf
- [33] CZECH TOURISM, ©2005-2013b, Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. Czechtourism.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>
- [34] CZECH TOURISM, ©2005-2013c. Turistický potenciál regionů. Czechtourism.cz [online]. [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>
- [35] CZECH TRADE, ©1997-2013, Národní rozvojový plán ČR 2007-2013. Businessinfo.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/narodni-rozvojovy-plan-cr-2007-2013-3598.html>
- [36] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2008-2013, Hromadná ubytovací zařízení České republiky. Czso.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/okresy/CZ0723>
- [37] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2009-2011, Základní informace o území. Vdb.czso.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podle-tematu&tu=30808&th=&v=&vo=null&vseuzemi=null&void=>
- [38] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2013, Charakteristika okresu Vsetín. Czso.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_vsetin
- [39] DESTINAČNÍ MANAGEMENT MORAVSKO – SLEZSKÝ o.p.s., 2005, Dokument Vytvoření standardů propagace cestovního ruchu Valašska. Mikroregion-vsetinsko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.mikroregion-vsetinsko.cz/StandardyPropagace.htm>

- [40] ESPORTS, 2009, O rozhledně. Vartovna.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.vartovna.cz/o-rozhledne/>
- [41] EU-MEDIA, ©2004-2013, Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF). Euractiv.cz [on-line]. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionalniho-rozvo>
- [42] EVROPSKÁ KOMISE, ©2012, Projekty spolufinancované z evropských fondů v České republice. Mapaprojekt.cz [on-line]. [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.mapaprojekt.cz/cs/index.shtml>
- [43] FREE, ©2007-2013, Studie č.4 – personální zajištění realizace. Free.unideb.hu [on-line]. [cit. 2013-04-7] Dostupné z: http://free.unideb.hu/portal/sites/free.unideb.hu/files/studie_c_4_personalni_zajisteni_realizace.pdf
- [44] INFOREGIO, 2004, Cestovní ruch. Europa.eu [on-line]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/activity/tourism/index_cs.cfm
- [45] INFOSYSTEM, ©1998-2013a, Beskydy-Valašsko. Beskydy-valassko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://beskydy-valassko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113727>
- [46] INFOSYSTEM, ©1998-2013b, Valašsko. Beskydy-valassko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://beskydy-valassko.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=104800&lng=&menu=>
- [47] INFOSYSTEM, ©1999-2013, V propagaci turistických atraktivit společně. Skisvinec.cz [on-line]. [cit. 2013-04-10] Dostupné z: <http://skisvinec.cz/public/kapitola.phtml?kapitola=43&menu=5585>
- [48] MARFA, ©1999-2013, Pulčiny: největší skalní labyrint na Moravě. Cestovani.idnes.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/pulciny-nejvetsi-skalni-labyrint-na-morave-fky/-/tipy-na-vylet.aspx?c=A040908_161346_igcechy_tom

- [49] MEZIRÍČSKO, Přehled turistických aktivit a atraktivit. Meziricsko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.meziricsko.cz/wp-content/uploads/turisticke.pdf>
- [50] MIKROREGION VALAŠSKOMEZIRÍČSKO – KELEČSKO, ©2008, O mikroregionu. Meziricsko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.meziricsko.cz/>
- [51] MLADÁ FRONTA, ©2013, Jak se vytváří produkt. Strategie.e15.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://strategie.e15.cz/prilohy/jak-se-vytvari-produkt-v-cestovnim-ruchu-765242>
- [52] MMR, 2006a, Cestovní ruch. Mmr.cz [on-line]. [cit. 2013-04-04] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch>
- [53] MMR, 2006b, Operační programy přeshraniční spolupráce. Mmr.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Strukturalni-fondy/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-Dotace/Programy-pro-mistni-samospravu/Operacni-programy-preshranicni-spoluprace>
- [54] MMR, 2009a, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD –European agricultural fund for rural development). Mmr.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD)
- [55] MMR, 2009b, Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013. Mmr.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na>
- [56] MMR, 2009c, Programovací období 2007-2013 (pro využití fondů). Mmr.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007---2013>

- [57] MMR, 2012, Návrh nové koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014-2020. Mmr.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Koncepce-Strategie/Navrh-Nove-Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruc>
- [58] NITANA, © 2010-2011, Kde se vzala a k čemu vlastně je SWOT analýza. Businessvize.cz [on-line]. [cit. 2013-04-10] Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/planovani/kde-se-vzala-a-k-cemu-vsemu-je-vlastne-swot-analyza>
- [59] NOWONET MEDIA, ©2013a, Hornolidečsko. Hornolidecko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.hornolidecko.cz/cz>
- [60] NOWONET MEDIA, ©2013b, Členské obce. Hornolidecko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.hornolidecko.cz/cz/1-clenske-obce.html>
- [61] ORTHES, ©2001-2003, Information about region. Orthes.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.orthes.cz/evalassko.htm>
- [62] OTAVSKÁ PLAVBA, 2002. Popis, historie a vývoj hipoturistiky. Otavskaplavba.cz [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://www.otavskaplavba.cz/op/oprojektu.asp>
- [63] PCENTRUM, 2011, Nejkrásnější místo Beskyd – Pustevny. Pustevny.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.pustevny.cz/vstupte.htm>
- [64] Podešva, Zdeněk, ©2001-2013, Čertovy skály. Nature.hyperlink.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://nature.hyperlink.cz/vsetinsko/Certovy_skaly.htm
- [65] ROP STŘEDNÍ MORAVA, 2004, Programový dokument ROP. Rr-strednimorava.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/rop-sm/programovy-dokument>

- [66] ROP STŘEDNÍ MORAVA, 2012, Integrovaný rozvoj cestovního ruchu- IPRÚ Rožnovsko. Rr-strednimorava.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/vyzva-25-2011-3-1-1-1-integrovaný-rozvoj-cestovního-ruchu-ipru?highlightWords=Integrovan%C3%BD+rozvoj+cestovn%C3%ADho+ruchu+IPR%C3%9A+Ro%C5%BEnovsko>
- [67] Rožnovské pivní lázně, 2006, Rožnovské pivní lázně. Roznovskepivnilazne.cz [on-line]. [cit. 2013-03-03] Dostupné z: <http://www.roznovskepivnilazne.cz/>
- [68] ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC ČR, ©2012, ŘSD zprovozňuje nový úsek silnice I/57 u Vsetína. Rsd.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.rsd.cz/doc/Stavime-pro-vas/Silnice-Itrid-aktualne/rsd-zprovoznuje-novy-usek-silnice-i57-u-vsetina>
- [69] ŘEDITELSTVÍ SILNIC ZLÍNSKÉHO KRAJE, 2011, Přehled silnic v okrese Vsetín. Rszk.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.rszk.cz/vozovky/silnicevs.php>
- [70] STRUKTURÁLNÍ FONDY, 2009, Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU (HSS). Strukturální-fondy.cz [on-line]. [cit. 2013-03-02]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-\(HS](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Temp/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-(HS)
- [71] SZIF, ©2000-2013, Podpora cestovního ruchu. Szif.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa3/1/13>
- [72] Šebetovský, Josef, ©2007-2012, Velké Karlovice: kostel Panny Marie Sněžné. Drevenekostely.ic.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://drevenekostely.ic.cz/kostely/vkarlovice.html>
- [73] TRASOVNÍK, ©2006, Vsetínsko: popis regionu. Trasovnik.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://www.trasovnik.cz/k_zlin/vsetin/vsetin.asp
- [74] VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ, ©2010a, Něco o krásném kraji zvaném Valašsko v Moravskoslezských Beskydech. Vmp.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Do-

- stupné z: <http://www.vmp.cz/cs/navstevnici-prohlidka-muzea/o-muzeu/o-valassku/>
- [75] VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ, ©2010b, Valašské muzeum v přírodě. Vmp.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.vmp.cz/>
- [76] VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ, ©2010c, Vznik a vývoj Valašského muzea v Rožnově pod Radhoštěm. Vmp.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.vmp.cz/cs/navstevnici-prohlidka-muzea/o-muzeu/vznik-a-vyvoj/vznik-a-vyvoj.html>
- [77] VALAŠSKO-HORNÍ VSACKO, 2005a, Města a obce Horního Vsacka. Valassko-hornivsacko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.valassko-hornivsacko.cz/cs/o-nas/obce-a-mesta-hornivsacka/>
- [78] VALAŠSKO-HORNÍ VSACKO, 2005b, Pulčinské skály-NRP. Valassko-hornivsacko.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.valassko-hornivsacko.cz/cs/turistika/skaly-a-skalni-utvary/?produkt=147>
- [79] VELKÉ KARLOVICE, ©2007, O muzeu. Velkekarlovice.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.velkekarlovice.cz/main.php?pg=3000>
- [80] VIDIA-DESIGN, ©2008-2013, Strategické plánování. Econsulting.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://www.econsulting.cz/strategicke_planovani.html
- [81] WEBHOUSE, ©2007a, Členové Mikroregionu Vsetínsko. Městovsetin.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://www.mestovsetin.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18676&id=474237&p1=6764
- [82] WEBHOUSE, ©2007b, Zámek. Městovsetin.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: http://www.mestovsetin.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18676&id=474179
- [83] WEBHOUSE, 2011, Koncepce rozvoje cestovního ruchu. Městovsetin.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.mestovsetin.cz/koncepce-rozvoje-cestovniho-ruchu-mesta-vsetin/d-502621/p1=32726>

- [84] WEB STUDIO DAT, 2005a, Rožnovsko. Vychodni-morava.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/23/>
- [85] WEB STUDIO DAT, 2005b, Valašsko. Vychodni-morava.cz [on-line]. [cit. 2013-04-03] Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/20/valassko>

Interview:

Ing. Hromada, Aleš, provozovatel vleku v obci Halenkov [14. 3. 2013]

Ing. Roman Chmelař, agroekolog, zaměstnanec firmy GaREP, spol. s r.o Brno [31. 3. 2013]

Ing. Vlasta Sláčiková, projektový manažer Sdružení Valašsko-Horní Vsacko [4. 4. 2013]

Ing. Miroslav Dobeš, referent odboru životního prostředí v RpR [7. 4. 2013]

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČD	České dráhy
ČR	Česká republika
DMC	Destination management company
EAFRD	European agricultural fund for rural development
EU	Evropská unie
FIJET	Fédération Internationale des Journalistes et Ecrivains du Tourisme
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IAT	International academy for tourism
IC	Informační centrum
IOP	Integrovaný operační program
IS	Informační systém
IT	Informační technologie
MAS	Místní akční skupina
MD	Ministerstvo dopravy
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MTB	Motor Bike
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MZE	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	Nestátní nezisková organizace

NUTS	Nomenclature of territorial units for statistics
OECD	Organisation for economic co-operation and development
OP	Operační program
O. P. S.	Obecně prospěšná společnost
O. S.	Obchodní společnost
OSN	Organizace spojených národů
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
ŘSZK	Ředitelství silnic Zlínského kraje
S. R. O.	Společnost s ručením omezeným
SR	Slovenská republika
WTO	World trade organization

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Turistický potenciál regionů ČR (Zdroj: Czech Tourism).....	21
Obrázek 2 Turistické regiony ČR (Zdroj: Czech Tourism, ©2005-2013c)	22
Obrázek 3 Turistické oblasti ČR (Zdroj: Czech Tourism, ©2005-2013c).....	22
Obrázek 4 Vzájemné vztahy hlavních částí v procesu strategického plánování (upraveno podle Dostálová, 2010, s. 14).....	36
Obrázek 5 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v okrese Vsetín 2000- 2011 (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013)	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Dělení forem cestovního ruchu (Zdroj: Foret a Foretová, 2001, s. 17).....	15
Tabulka 2 Aktéři cestovního ruchu v ČR (vlastní zpracování)	26
Tabulka 3 Aktivity programů fondů EU v oblasti cestovního ruchu (MMR, 2009c, vlastní zpracování)	32
Tabulka 4 Cyklistická doprava na Valašsku (Zdroj: CCR Východní Moravy, 2009, vlastní zpracování)	54
Tabulka 5 Turistické trasy a naučné stezky na Valašsku (Zdroj: CCR Východní Moravy, 2009, vlastní zpracování).....	56
Tabulka 6 Ubytovací zařízení na Valašsku 2011 (Zdroj: ČSÚ, ©2008-2013, vlastní zpracování)	58
Tabulka 7 Podíl odvětví ubytování, stravování a pohostinství na celkové ekonomické činnosti okresu Vsetín v porovnání s ČR (Zdroj: ČSÚ©2009- 2011, vlastní zpracování)	61
Tabulka 8 Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 100 km ² okresu v rámci ČR (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013, vlastní zpracování)	62
Tabulka 9 Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel okresu v rámci ČR (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013, vlastní zpracování)	63
Tabulka 10 Umístění Valašska (okresu Vsetín) v návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení okresu v rámci ČR – počet příjezdů hostů (Zdroj: ČSÚ ©2008-2013, vlastní zpracování)	64
Tabulka 12 Příklady podpořených projektů financovaných z ROP Střední Morava na Valašsku 2008-2012 (Zdroj: ROP Střední Morava, 2012, vlastní zpracování)	67
Tabulka 13 Informační centra na Valašsku (Zdroj: Mikroregion Vsetínsko, vlastní zpracování)	71
Tabulka 14 Základní informace o projektu (vlastní zpracování)	79
Tabulka 15 Projektový tým pro výstavbu cyklostezky (vlastní zpracování)	86
Tabulka 16 Dodavatelé (vlastní zpracování).....	87
Tabulka 17 Rozpočet projektu cyklostezky (vlastní zpracování).....	88

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Seznam hromadných ubytovacích zařízení na Valašsku

Příloha 2: Hodnocení vybraných ukazatelů cestovního ruchu na Valašsku

Příloha 3: Fotografie k návrhu projektu

PŘÍLOHA P I: SEZNAM HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ NA VALAŠSKU

UBYTOVÁNÍ	
Bystřička	
Rekreační středisko Obzor Zlín	www.obzor.cz
Penzion u Urbanů	sochorlov@seznam.cz
Penzion Oáza	www.ozapenzion.cz
Chata pod Hrází	zondracek@volny.cz
Dolní Bečva	
Horská chata Mír	www.aa.cz/chatamir
Horský hotel Radegast	www.hotelradegast.cz
Koliba „Pod Horů“	cimbal@kolibapodhoru.cz
Penzion Ámos	-
Francova Lhota	
Hotel Ranč u Zvonu	www.sweb.cz/rancuzvonu
Halenkov	
U Štěpánky	www.step.nemcova@seznam.cz
Pension Fortuna	www.pensionfortuna.cz
Penzion Provazné	provazne@seznam.cz
Horní Bečva	
Penzion pod přehradou	www.beskydy-penzion.cz
Rekreační středisko Tesla	www.web.quick.cz/rtesla
Horský Hotel Labyrint	www.volny.cz/labyrinthotel
Rekreační středisko „Pekárny-Rališka“	sweb.cz/raliska.uniqa
Hotel Bečva	hotelbecva@iol.cz
Penzion Rozpité	www.rozpite.cz
Penzion Beskyd	www.valasska.cz/penzionbeskyd
Horský hotel Martiňák	www.martinak.cz

Hotel Kahan	http://kucerik.webpark.cz
Hotel Cherry	www.valassko.cz/cherry
Rekreační středisko Bučina	www.bucina.cz
Rekreační středisko Zákopčí	zakopci@seznam.cz
Penzion Na Dolinkách	www.penzionpodsolanem.cz
Myacentrum	www.myacentrum.cz
Ubytování Soláň-Sedlo	www.solansedlo.cz
Turist Hotel Euro	turisthoteleuro@quick.cz
Jablůnka	
Sokolovna TJ Spartak	jurabarton@seznam.cz
Karolinka	
Valašské národní divadlo	www.vanadi.net
Hotel Koník	www.hotelkonik.cz
Dřevěnice u Raťkovského šenku	-
TJ Sokol Karolinka	pavelkovac@tiscali.cz
Rekreační středisko TRUMF	www.vastainvest.cz
Kelč	
Ubytovna Akord Kelč	pajdla@seznam.cz
Lidečko	
Motorest Čertovy skály	www.motorestcertovyskaly.cz
Nový Hrozenkov	
Horská chata Spartak	www.chataspartak.cz
Horský hotel Portáš	www.hotelportas.cz
Horský hotel Permoník	www.hotelpermonik.cz
Horská chata Kohútka	www.kohutka.cz
Chata Vranečka	www.vranca.wz.cz
Turistická ubytovna v budově bývalé ZŠ	-
Prlov	
Agroturistické centrum Prlov	www.prlov.hornolidecska.cz

Prostřední Bečva	
Hotel Kotár	www.hotelkotar.cz
Rekreační středisko Cihlář	-
Penzion Obora	-
Rekreační středisko Kotouč	www.rskotouc.cz
Pustevny	
Skalíková louka	www.skalikovalouka.cz
Horský hotel Radegast	www.hotelradegast.cz
Hotel TANEČNICA	www.tanecnica.cz
Maměnka a Libušín	www.libusin-mamenka.cz
Chata Šumná	-
Ratiboř	
Motel Zátopek	motelzatopek@seznam.cz
Rožnov pod Radhoštěm	
Hotel AGH	www.hotel-agh.cz
Hotel Eroplán	www.hoteleroplan.cz
Hotel Relax ***	www.hotelrelax.cz
Hotel Horal ***	www.horalhotel.cz
Hotel Energetik	www.hotelenergetik.cz
Hotel Forman	www.hotel-forman.cz
Rekreační středisko Orbita	orbita@iol.cz
Penzion Na Výsluní	www.roznov.info/www/navysluni
Hotel Stadion	www.beskydy-valassko.cz/tj-roznov
Hotel Koruna	www.korunaroznov.cz
Bungalovy Eroplán	www.hoteleroplan.cz
Domov mládeže při SPŠE	http://internat.spseroznov.cz
Penzion Bečva	www.penzionbecva.cz
Penzion El Greco	www.elgreco.cz
Penzion Fusková	www.pobyt.com/penzionfuskova

Penzion Viktoria	www.viktoria-gastro.cz
Penzion Travinám	www.penzion-becva.cz
Penzion Minium	www.volny.cz/penzion_vinium
Turistická ubytovna Sokolovna	tjroznov@cbox.cz
Růžďka	
Penzion Dušná	penzion@penzion-dusna.cz
Valašská Bystřice	
Hostinec na Bařinách	www.bariny.wz.cz
Chata Bůřov	www.chata-burov.cz
Penzion Horalka	www.horalka.cz
Valašská Senice	
Penzion Severka	www.penzion-severka.cz
Horská chata Selanka	vselanka@seznam.cz
Valašské Meziříčí	
Hotel Akácie	www.hotel-abacie.cz
Hotel Panáček	www.hotelpanacek.cz
Penzion „Na Košíkárně“	www.nakosikarne.cz
Ubytovna – Krbová Marie	-
Penzion Magnólie	-
Penzion U Bundárů	www.volny.cz/bundar
Penzion Vila Park	www.vilaparkcz.com
Hotel Apollo	www.hotelapollo.wz.cz
Hotelová ubytovna TJ DEZA	www.tenisdeza.cz
Hotelový dům	www.zamecek.info/k2
Penzion Pod Stínadly	-
Velká Lhota	
Rekreační středisko ČD	zstvlmsek@opr.ova.cd.cz
Rekreační středisko Tatra Kopřivnice	-

Velké Karlovice	
Horský hotel Koh-i-noor Soláň	www.hotelsolan.cz
Chalupa u Gášků	www.nakopecku.cz
Rekreační středisko Kyčerka	www.hotelkycerka.cz
Hotel Horal	www.valachy.cz
Hotel Laterna	www.valachy.cz
Penzion Na Podřátém	www.napodtatem.cz
Turistická chata Kyčerka	-
Epicentrum	www.epicentrum.cz
Penzion Pohoda	www.ubytovani-pohoda.cz
Chata Miloňov	www.novosad.er.cz
Hotel Por Javorem	www.podjavorem.cz
Penzion Kučeřík	penzionkucerik@seznam.cz
Penzion Na Pluskovci	materanka@seznam.cz
Penzion Gaudeamus	www.penziongaudeamus.cz
Srub U Razuly	www.becva.cz
Penzion Školka-Léskové	olymp@olymptrebic.cz
Penzion Jurášek	www.ceskehory/jurasek
Penzion Tabačka	www.aa.cz/tabacka
Horský hotel Tatra	www.hotelatratra.cz
Areál Dolinka	dolinka.beskydy@centrum.cz
Horská chata Soláň	www.chatasolankgb.cz
Penzion Amigo	www.penzionamigo.cz
Chata Miloňová	www.volny.cz/chata.milonova
Penzion Na kopečku	www.nakopecku.cz
Chata Iveta	www.chataiveta.wz.cz
Rekreační areál Lésková	www.pohori.cz/leskova

Penzion u Bambuchů	www.bambuchovi.cz
Bad'ura-valašské chalupy	www.beskydy.cz/valasskechalupy
Horská chalupa Bezďa	www.chatychalupy.cz
Chata Lenka	milanbarton@telecom.cz
Vigantice	
Ubytování Na hřišti	-
Vsetín	
Hotelový dům	www.kamu.cz
Hotel Sport	www.hotel-sport.xhosting.cz
Rodinný penzion V Hluboké	www.penzionvhluboke.cz
Horská chata Vsacký Cáb	www.beskydy.cz/chatavsackycab
Hotel Magistr	www.hotelmagistr.cz
Hotel Nová radnice	www.hotel-novaradnice.com
Hotel Vsacan	www.hotelvsacan.cz
Hotel U Vychopňů	www.hotel-vychopen.com
Hotel Pančava	-
Hotel Formanka	-
Hotel Britannia	www.hotelbritannia.cz
KEMPY	
Bystřička	
Autocamp Bystřička	info@ostrava.autoturist.cz
Dolní Bečva	
Autocamp „Pod lipami“	www.zmitka.cz/camp
Horní Bečva	
Kemp Horní Bečva u přehrady	sweb.cz/kemphb
Hovězí	
Autocamping U splavu	www.kemphovezi.web3.cz
Prostřední Bečva	
Camp Kněhyně	www.atc.unas.cz

Rožnov pod Radhoštěm	
Camping Rožnov, s.r.o.	<i>info@camproznov.cz</i>
Camp Sport	<i>tj-roznov.infomorava.cz</i>
Velké Karlovice	
Autocamping Machůzky	<i>www.machuzky.cz</i>
Vsetín	
Autocamping Semetín	<i>hotelsportvsetin@seznam.cz</i>

PŘÍLOHA P 2: HODNOCENÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ CESTOVNÍHO RUCHU NA VALAŠSKU

Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 100 km² okresu v rámci ČR

Pořadí	Okres	Rozloha okresu v km ²	Počet hromadných ubytovacích zařízení v okresu	Počet hromadných ubytovacích zařízení na 100 km ² okresu
1	Praha	496	622	125,40
2	Trutnov	1 147	658	57,37
3	Jablonec nad Nisou	402	229	56,97
4	Plzeň - město	125	59	47,20
5	Semily	699	323	46,21
6	Brno - město	230	84	36,52
7	Ostrava	214	68	31,78
8	Cheb	933	150	16,08
9	Český Krumlov	1 615	251	15,54
10	Jeseník	719	100	13,91
11	Děčín	909	122	13,42
12	Šumperk	1 316	171	12,99
13	Karlovy Vary	1 628	211	12,96
14	Prachatice	1 375	174	12,66
15	Teplice	469	57	12,15
16	Klatovy	1 939	234	12,07
17	Vsetín	1 143	133	11,64
18	Rychnov nad Kněžnou	998	115	11,52
19	Česká Lípa	1 137	130	11,43
20	Ústí nad Orlicí	1 265	142	11,23
21	Frýdek - Místek	1 273	142	11,16
22	Břeclav	1 173	129	10,99
23	Náchod	851	91	10,69
24	Zlín	1 030	103	10,00
25	Jindřichův Hradec	1 944	192	9,88
26	Chrudim	1 030	89	8,64
27	Chomutov	935	80	8,56
28	Karviná	347	28	8,07
29	Tábor	1 327	107	8,06
30	Liberec	925	74	8,00
31	České Budějovice	1 625	123	7,57
32	Praha - východ	584	44	7,53
33	Jičín	887	66	7,44
34	Blansko	943	69	7,32
35	Bruntál	1 658	120	7,24

36	Žďár nad Sázavou	1 672	120	7,18
37	Brno - venkov	1 108	77	6,95
38	Ústí nad Labem	405	28	6,91
39	Kroměříž	800	54	6,75
40	Pardubice	889	60	6,75
41	Mladá Boleslav	1 058	71	6,71
42	Praha - západ	586	39	6,66
43	Písek	1 138	74	6,50
44	Nový Jičín	918	59	6,43
45	Příbram	1 628	103	6,33
46	Uherské Hradiště	991	61	6,16
47	Znojmo	1 637	99	6,05
48	Strakonice	1 032	61	5,91
49	Pelhřimov	1 290	76	5,89
50	Havlíčkův Brod	1 265	74	5,85
51	Jihlava	1 180	68	5,76
52	Litoměřice	1 032	58	5,62
53	Mělník	712	40	5,62
54	Svitavy	1 335	74	5,54
55	Beroun	662	35	5,29
56	Nymburk	876	46	5,25
57	Kutná Hora	917	48	5,23
58	Sokolov	753	37	4,91
59	Prostějov	770	37	4,81
60	Rakovník	930	44	4,73
61	Hodonín	1 086	51	4,70
62	Rokycany	575	27	4,69
63	Benešov	1 524,0	70	4,59
64	Domažlice	1 140	51	4,47
65	Prerov	884	38	4,29
66	Hradec Králové	875	36	4,11
67	Opava	1 144	47	4,10
68	Třebíč	1 518	60	3,95
69	Olomouc	1 451	49	3,38
70	Tachov	1 379	46	3,34
71	Kladno	692	22	3,18
72	Plzeň - sever	1 323	41	3,09
73	Most	467	14	2,99
74	Vyškov	889	24	2,70
75	Kolín	846	17	2,01
76	Louny	1 118	21	1,88
77	Plzeň - jih	1 080	20	1,85
ČR celkem		78 866	7 667	9,72

Umístění Valašska (okresu Vsetín) v počtu hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel okresu v rámci ČR

Pořadí	Okres	Počet obyvatel v okrese	Počet hromadných ubytovacích zařízení v okrese	Počet hromadných ubytovacích zařízení na 1000 obyvatel okresu
1	Trutnov	120 486	658	5,46
2	Semily	75 226	323	4,29
3	Český Krumlov	59 500	251	4,22
4	Prachatice	51 380	174	3,39
5	Klatovy	87 991	234	2,66
6	Jablonec nad Nisou	87 934	229	2,60
7	Jeseník	42 399	100	2,36
8	Jindřichův Hradec	92 754	192	2,07
9	Karlovy Vary	121 847	211	1,73
10	Cheb	88 770	150	1,69
11	Rychnov nad Kněžnou	78 881	115	1,46
12	Šumperk	126 292	171	1,35
13	Česká Lípa	105 885	130	1,23
14	Bruntál	104 810	120	1,14
15	Písek	70 436	74	1,05
16	Pelhřimov	72 684	76	1,05
17	Břeclav	123 825	129	1,04
18	Tábor	102 714	107	1,04
19	Ústí nad Orlicí	138 892	142	1,02
20	Žďár nad Sázavou	125 141	120	0,96
21	Příbram	107 474	103	0,96
22	Děčín	133 703	122	0,91
23	Vsetín	146 687	133	0,91
24	Tachov	51 241	46	0,90
25	Strakonice	69 644	61	0,88
26	Znojmo	114 023	99	0,87
27	Domažlice	58 776	51	0,87
28	Jičín	77 524	66	0,85
29	Chrudim	105 134	89	0,85
30	Rakovník	54 086	44	0,81
31	Náchod	112 480	91	0,81
32	Havlíčkův Brod	94 919	74	0,78
33	Benešov	93 082	70	0,75
34	Svitavy	102 380	74	0,72
35	České Budějovice	178 140	123	0,69
36	Kutná Hora	73 374	48	0,65
37	Blansko	107 612	69	0,64
38	Chomutov	124 826	80	0,64
39	Jihlava	108 261	68	0,63

40	Frýdek - Místek	226 612	142	0,63
41	Mladá Boleslav	114 127	71	0,62
42	Rokycany	45 758	27	0,59
43	Plzeň - sever	73 241	41	0,56
44	Nymburk	84 323	46	0,55
45	Praha	1 160 118	622	0,54
46	Zlín	195 020	103	0,53
47	Třebíč	117 310	60	0,51
48	Litoměřice	114 422	58	0,51
49	Kroměříž	108 039	54	0,50
50	Brno - venkov	160 017	77	0,48
51	Liberec	158 351	74	0,47
52	Beroun	75 855	35	0,46
53	Praha - západ	84 572	39	0,46
54	Praha - východ	96 752	44	0,45
55	Teplice	126 130	57	0,45
56	Uherské Hradiště	144 314	61	0,42
57	Mělník	94 722	40	0,42
58	Sokolov	93 097	37	0,40
59	Pardubice	160 770	60	0,37
60	Nový Jičín	159 683	59	0,37
61	Plzeň - město	164 336	59	0,36
62	Prostějov	109 773	37	0,34
63	Hodonín	159 296	51	0,32
64	Plzeň - jih	68 257	20	0,29
65	Prerov	135 375	38	0,28
66	Vyškov	86 448	24	0,28
67	Opava	181 168	47	0,26
68	Louny	85 844	21	0,24
69	Ústí nad Labem	117 525	28	0,24
70	Hradec Králové	159 958	36	0,23
71	Brno - město	373 272	84	0,23
72	Olomouc	224 535	49	0,22
73	Ostrava	315 442	68	0,22
74	Kolín	95 576	17	0,18
75	Kladno	149 988	22	0,15
76	Most	117 000	14	0,12
77	Karviná	278 197	28	0,10
ČR celkem		10 206 436	7 667	0,75

Umístění Valašska (okresu Vsetín) v návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení okresu v rámci ČR – počet příjezdů hostů

Pořadí	Okres	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v okrese (počet osob/rok 2011)
1	Praha	5 050 923
2	Trutnov	486 655
3	Brno-město	412 267
4	Karlovy Vary	348 566
5	Cheb	336 187
6	Český Krumlov	307 553
7	Semily	245 217
8	Zlín	191 626
9	Břeclav	189 245
10	Plzeň-město	183 251
11	Ostrava	174 374
12	České Budějovice	166 828
13	Vsetín	162 832
14	Frýdek Místek	161 860
15	Klatovy	156 225
16	Jindřichův Hradec	149 290
17	Liberec	148 073
18	Znojmo	139 876
19	Brno-venkov	137 203
20	Žďár nad Sázavou	134 685
21	Česká Lípa	127 386
22	Olomouc	116 328
23	Jablonec nad Nisou	112 118
24	Šumperk	110 466
25	Blansko	105 181
26	Praha-východ	103 613
27	Pardubice	100 710
28	Chrudim	97 397
29	Prachatice	97 271
30	Hodonín	97 142
31	Jičín	95 743
32	Benešov	94 427
33	Bruntál	90 162
34	Příbram	89 984
35	Nymburk	89 112
36	Hradec Králové	88 287
37	Tábor	87 552
38	Jeseník	80 939
39	Rychnov nad Kněžnou	80 119
40	Děčín	79 596

41	Ústí nad Orlicí	78 740
42	Náchod	74 817
43	Jihlava	68 547
44	Písek	66 432
45	Teplice	64 418
46	Nový Jičín	63 593
47	Kroměříž	58 374
48	Litoměřice	57 394
49	Uherské Hradiště	56 503
50	Přerov	55 566
51	Mladá Boleslav	54 486
52	Chomutov	54 419
53	Praha-západ	53 770
54	Třebíč	52 267
55	Pelhřimov	52 021
56	Havlíčkův Brod	50 812
57	Beroun	50 322
58	Svitavy	47 020
59	Mělník	45 770
60	Ústí nad Labem	43 498
61	Plzeň-sever	42 537
62	Opava	41 440
63	Karviná	40 877
64	Strakonice	40 616
65	Kutná Hora	40 273
66	Tachov	38 533
67	Vyškov	34 435
68	Prostějov	33 980
69	Rakovník	32 117
70	Rokycany	32 094
71	Kladno	28 715
72	Domažlice	27 099
73	Most	25 570
74	Sokolov	24 980
75	Plzeň-jih	15 870
76	Kolín	12 524
77	Louny	12 014
ČR celkem		12 898 712

PŘÍLOHA P 3: FOTOGRAFIE V NÁVRHU PROJEKTU

Odpočívadlo (fotografie pořízena na úseku Cyklostezky Bečva v obci Huslenky)

Příklad značení cyklostezky (fotografie pořízena na úseku Cyklostezky Bečva v obci Janová)

Dřevěný most přes řeku Bečvu (fotografie pořízena na úseku Cyklostezky Bečva v obci Janová)

Možná podoba informační tabule (fotografie pořízena na úseku Cyklostezky Bečva v obci Janová)

